

นารายณ์บุรีนगर

วัตถุประสงค์และทิศทางการพัฒนาในอนาคต
ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1
พ.ศ. 2566 - 2570

สำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1
โทร/โทรสาร 044 - 243- 090

คำนำ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ในฐานะ ฝ่ายเลขานุการ คณะกรรมการนโยบายการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ (ก.น.บ.) ได้แจ้งผลการประชุม คณะกรรมการนโยบายการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ (ก.น.บ.) ในคราวการประชุมครั้งที่ 1/2566 เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2566 โดยมีนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา) เป็นประธาน มีมติเห็นชอบนโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดทำแผน มาเพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำแผนของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด โดยมีกำหนดให้จัดทำวัตถุประสงค์และทิศทางการพัฒนาในอนาคตของกลุ่มจังหวัด ภายในวันที่ 31 พฤษภาคม 2566

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 จึงได้ดำเนินการจัดเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำวัตถุประสงค์และทิศทางการพัฒนาในอนาคตของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 (พ.ศ. 2566 – 2570) ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2566 ณ ห้องประชุมหลวงพ่อกุณ ประิสุทโธ ชั้น 3 ศาลากลางจังหวัดนครราชสีมา ผ่านระบบ WEBEX และครั้งที่ 2 ระหว่างวันที่ 15 - 16 พฤษภาคม 2566 ณ โรงแรมสีมาธานี ถนนมิตรภาพ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา โดยยึดยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 เป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาค คำนึงถึงความต้องการของประชาชนในกลุ่มจังหวัดที่ไม่ซ้ำซ้อนกับความต้องการของจังหวัด และมุ่งเน้นการทำงานแบบเครือข่ายร่วมกันทุกภาคส่วน (ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และสถาบันการศึกษา) เพื่อร่วมกันกำหนดวัตถุประสงค์และทิศทางการพัฒนาในอนาคตของกลุ่มจังหวัดฯ พร้อมทั้งได้มีการประชุมปรึกษาหารือเพื่อรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และทิศทางการพัฒนาในอนาคตของกลุ่มจังหวัดฯ เมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม 2566 เพื่อนำมาปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

คณะกรรมการบริหารงานกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า วัตถุประสงค์และทิศทางการพัฒนาในอนาคตของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ระยะ 5 ปี (พ.ศ.2566 – 2570) ฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ในการบูรณาการ แผนงาน/โครงการ ของแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดฯ และแผนปฏิบัติราชการประจำปีของกลุ่มจังหวัดฯ ต่อไป

คณะกรรมการบริหารงานกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1
พฤษภาคม 2566

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
1. สถานการณ์การพัฒนาของกลุ่มจังหวัดโดยสรุป	1
1.1 ภาพรวมผลการพัฒนาตามประเด็นการพัฒนาที่สำคัญของกลุ่มจังหวัดในระยะที่ผ่านมา (พ.ศ. 2561 – 2565)	1
1.2 สถานการณ์การพัฒนาในมิติต่าง ๆ	1
1.2.1 สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจที่สำคัญ	1
1.2.2 สถานการณ์ด้านสังคมที่สำคัญ	3
1.2.3 สถานการณ์การพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ	5
1.3 ความต้องการของประชาชนในกลุ่มจังหวัด	5
2. ปัจจัยและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่คาดว่าจะส่งผลต่อการพัฒนา	6
2.1 บริบทการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อการพัฒนาในกลุ่มจังหวัด	6
2.2 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของกลุ่มจังหวัด	7
2.3 ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาค	9
3. วัตถุประสงค์และทิศทางการพัฒนาในอนาคตของกลุ่มจังหวัดในระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570)	9
3.1 วัตถุประสงค์	9
3.2 ทิศทางการพัฒนา	9
3.3 แผนงาน/โครงการที่สำคัญที่จำเป็นต้องผลักดันตามวัตถุประสงค์และทิศทางการพัฒนาในอนาคตของกลุ่มจังหวัด	10
4. ภาคผนวก	
(1) ภาคผนวก ก. ข้อมูลสถิติ ย้อนหลังไม่น้อยกว่า 5 ปี	
(2) ภาคผนวก ข. แบบสอบถามความต้องการบริการสาธารณะเพื่อการยกระดับขีดความสามารถของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	
(3) ภาคผนวก ค. แบบสอบถามการจัดการคลัสเตอร์ที่เป็นจุดเน้น (เกษตร ปศุสัตว์ ท่องเที่ยว ใหม่) เพื่อการยกระดับขีดความสามารถของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 (กลุ่มคลัสเตอร์)	
(4) ภาคผนวก ง. ผลการศึกษาคำความต้องการบริการสาธารณะเพื่อการยกระดับขีดความสามารถของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	
(5) ภาคผนวก จ. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดการคลัสเตอร์ที่เป็นจุดเน้นเพื่อการยกระดับขีดความสามารถของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 (กลุ่มคลัสเตอร์)	

วัตถุประสงค์และทิศทางการพัฒนาในอนาคต ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 (พ.ศ. 2566 – 2570)

1. สถานการณ์การพัฒนาของกลุ่มจังหวัดโดยสรุป

1.1 ภาพรวมผลการพัฒนาตามประเด็นการพัฒนาที่สำคัญของกลุ่มจังหวัดในระยะเวลาที่ผ่านมา (พ.ศ. 2561 – 2565) (ให้แสดงผลการพัฒนาโดยเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายหรือตัวชี้วัดของประเด็นการพัฒนาสำคัญที่กำหนด)

ด้านเกษตร ในห้วง 5 ปี ที่ผ่านมามีผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัด (GPP) ภาคเกษตร เพิ่มขึ้น โดยข้อมูลระหว่าง 2561 – 2564 มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 3.09 จากเป้าหมายเฉลี่ย 5 ปี คือร้อยละ 1.5

ด้านอุตสาหกรรม มีฟาร์มมาตรฐานเพิ่มขึ้น โดยมีการตั้งเป้าหมายในปี พ.ศ. 2564 และ พ.ศ. 2565 ปีละ 20 ฟาร์ม มีจำนวนฟาร์มที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน 268 ฟาร์ม และ 320 ฟาร์ม ตามลำดับ

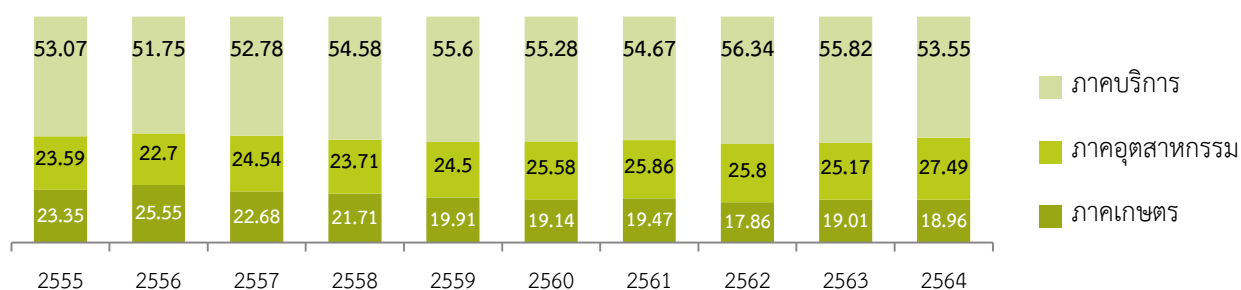
ด้านท่องเที่ยว ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้รายได้ลดลงในช่วงปี พ.ศ. 2563 – 2564 เริ่มคลี่คลายและมีรายได้เพิ่มขึ้นในปี พ.ศ. 2565 มีค่าเฉลี่ยในห้วง 5 ปี หรือระหว่าง พ.ศ. 2561 – 2565 อยู่ที่ร้อยละ 30.76 จากค่าเป้าหมาย ร้อยละ 7.47

ด้านใหม่ ได้รับผลกระทบเช่นเดียวกับด้านท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยระหว่างปี พ.ศ. 2561 -2563 อยู่ที่ร้อยละ - 2.32 จากค่าเป้าหมายเฉลี่ย 5 ปี อยู่ที่ ร้อยละ 2.98 (ข้อมูลปี 2564 ขาดจังหวัดนครราชสีมา ข้อมูลปี 2565 อยู่ระหว่างเก็บรวบรวม ประมวลผล)

สถานการณ์การพัฒนาในมิติต่าง ๆ (ให้วิเคราะห์ข้อมูลย้อนหลังไม่น้อยกว่า 5 ปี)

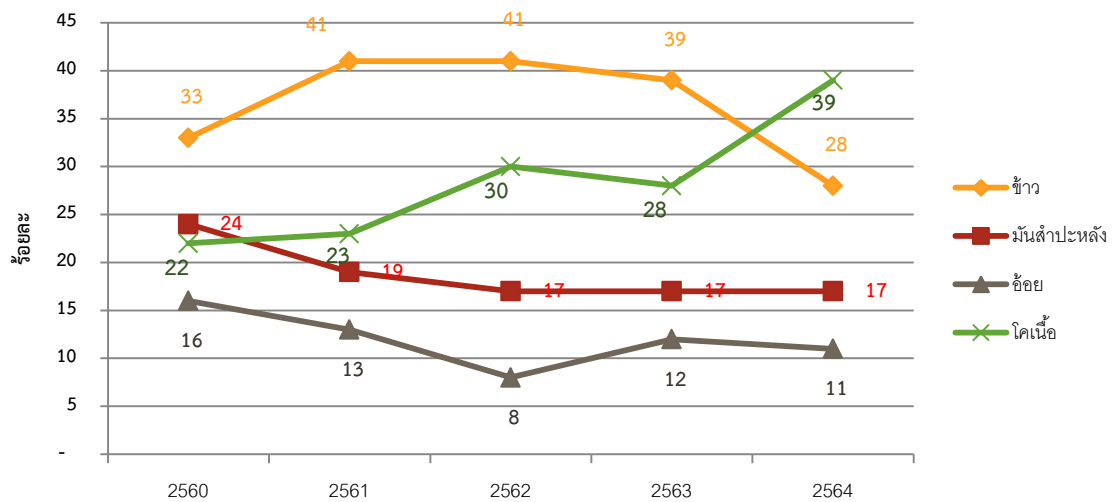
1.2.1 สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจที่สำคัญ

(1) สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 GPP ณ ราคาประจำปี (%) สัดส่วนของภาคเกษตรมีแนวโน้มลดลง ขณะที่ภาคอุตสาหกรรมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยเมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2555 ภาคเกษตรมีสัดส่วนอยู่ที่ 23.35% ปัจจุบัน ปี พ.ศ. 2564 อยู่ที่ 18.96% ภาคอุตสาหกรรม ปี พ.ศ. 2555 อยู่ที่ 23.59% ปัจจุบันปี พ.ศ. 2564 อยู่ที่ 27.49%

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

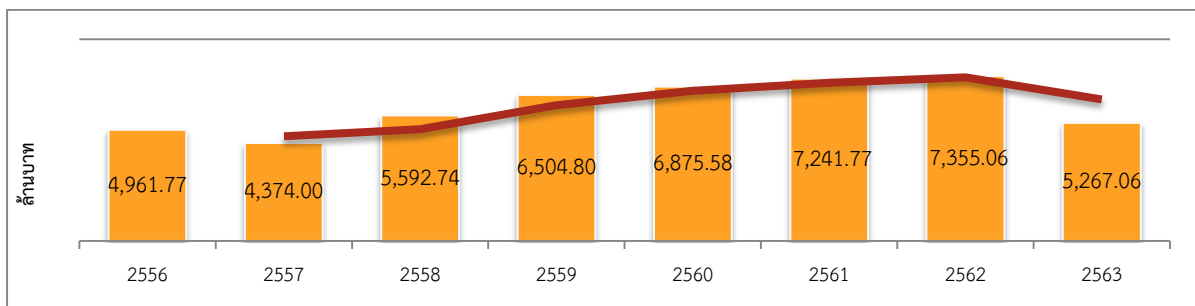
สัดส่วนมูลค่าของผลิตภัณฑ์เกษตร ระหว่างปี พ.ศ. 2560 - 2564 อันดับหนึ่ง คือข้าว (ข้าวหอมมะลิรวมข้าวทั่วไป) และอันดับสองเป็นโคเนื้อ ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น อันดับสามคือมันสำปะหลัง ตามมาด้วยอ้อย

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดและปศุสัตว์จังหวัดในกลุ่มจังหวัด ประมวลผลโดยกลุ่มจังหวัดฯ

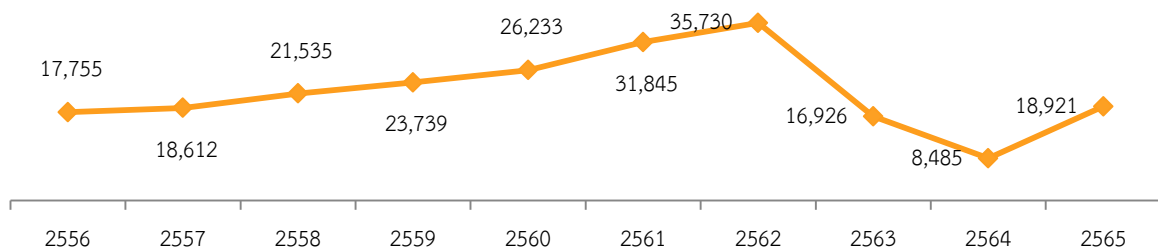
(2) ผลิตภัณฑ์ใหม่ รายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ใหม่ในภาพรวมของกลุ่มจังหวัด ฯ

มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จนกระทั่งปี พ.ศ. 2563 ที่ประสบกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้มีรายได้ตกลง

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดในกลุ่มจังหวัด

(3) การท่องเที่ยว ช่วงก่อนปี 2563 รายได้การท่องเที่ยวมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น จนกระทั่งช่วงปี 2563 - 2564 ลดลงเนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) และเริ่มมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นภายหลังสถานการณ์โควิด - 19 เริ่มดีขึ้นช่วงปี 2565

ที่มา : กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

1.2.2 สถานการณ์ด้านสังคมที่สำคัญ

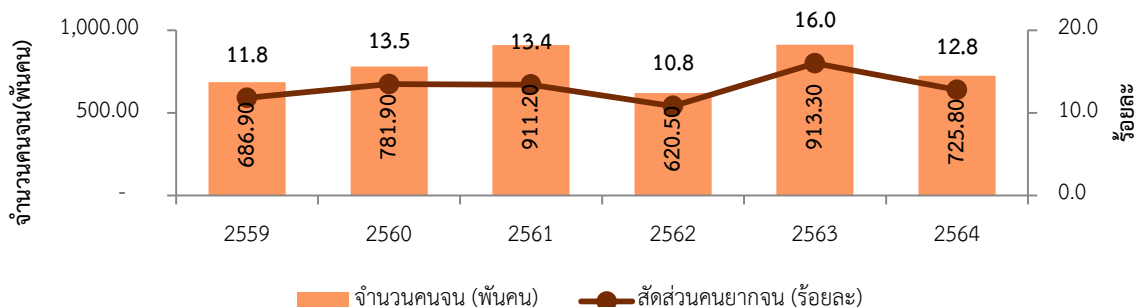
(1) โครงสร้างและคุณภาพประชากร

ข้อมูลระหว่างปี พ.ศ. 2555 – 2564 ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 พบว่าสัดส่วนประชากรวัยเด็กและวัยแรงงานลดลง ผู้สูงอายุมีเพิ่มขึ้น

(2) ความยากจนและการกระจายรายได้

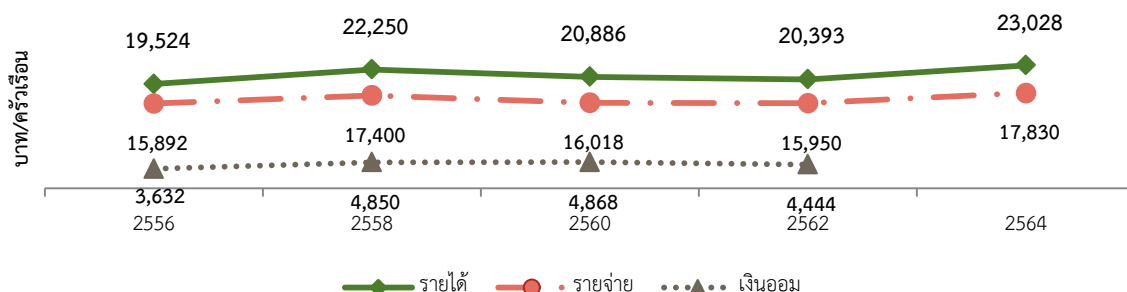
จำนวนคนยากจนปี พ.ศ. 2564 ลดลงจากปี พ.ศ. 2563 ทำให้มีสัดส่วนคนยากจนลดลง รายละเอียดตามข้างท้ายกราฟ และตารางนี้

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

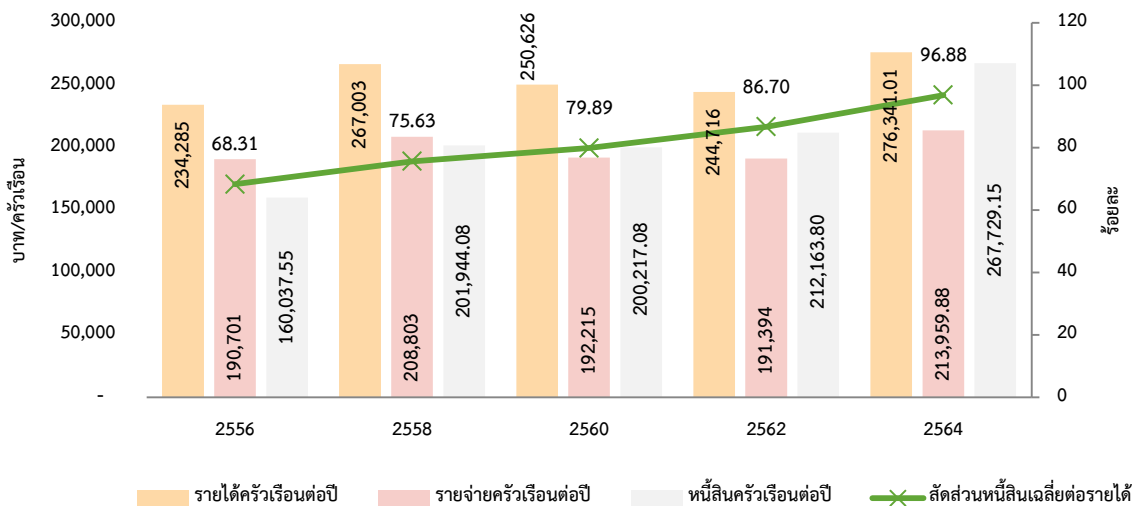
(3) รายได้และหนี้สินต่อครัวเรือน

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 รายได้ต่อครัวเรือนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น พร้อมกับที่รายจ่ายต่อครัวเรือนเพิ่มขึ้นตามเช่นเดียวกัน สำหรับเงินออมมีแนวโน้มการออมลดลง

ที่มา : การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ

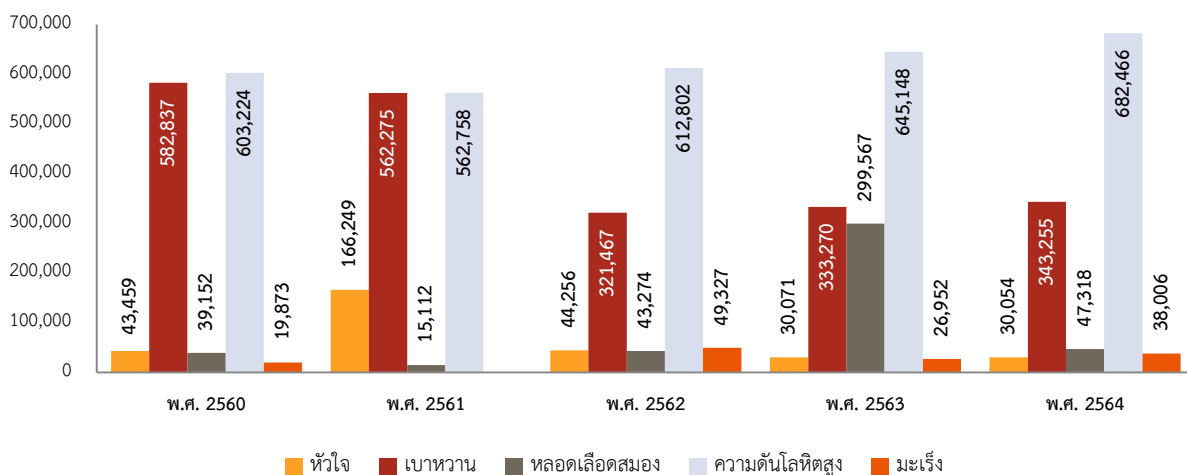
หนี้สินเฉลี่ยของครัวเรือนต่อปีมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยปี พ.ศ. 2564 มีหนี้สินอยู่ที่ประมาณ 267,729.15 บาท/ครัวเรือน/ปี คิดเป็นร้อยละ 96.88 ซึ่งเป็นสัดส่วนที่สูงใกล้เคียงรายได้เฉลี่ยครัวเรือน ในขณะที่รายได้เฉลี่ยครัวเรือน ซึ่งอยู่ที่ประมาณ 276,341.01 บาท/ครัวเรือน/ปี ตามกราฟและตารางข้างท้ายนี้

ที่มา : การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ เก็บข้อมูลทุก 2 ปี

(4) ด้านสุขภาพของประชากรของกลุ่มจังหวัด

จำนวนผู้ป่วยโรคสำคัญ 5 โรค ได้แก่ โรคหัวใจ โรคเบาหวาน โรคหลอดเลือดสมอง โรคความดันโลหิตสูง และโรคมะเร็ง ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 พบว่าในช่วงปี พ.ศ. 2560 – 2564 มีแนวโน้มผู้ป่วยเพิ่มขึ้น โดยมีผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงมากที่สุด รองลงมาคือเบาหวาน และโรคหลอดเลือดสมอง

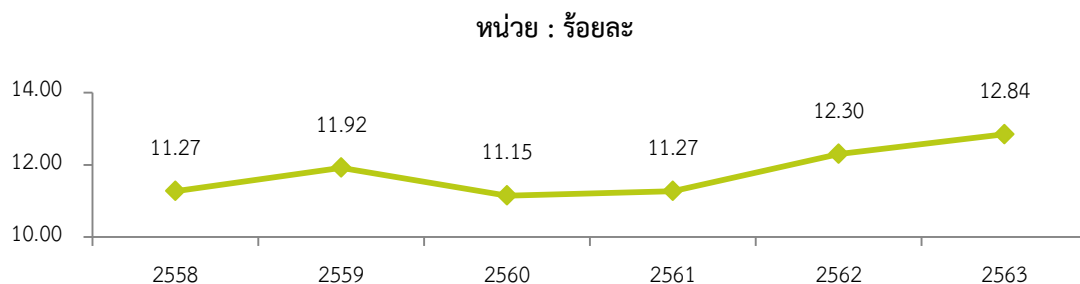

ที่มา : สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดในกลุ่มจังหวัด และระบบฐานข้อมูลกระทรวงมหาดไทย

1.2.3 สถานการณ์การพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ

(1) สัดส่วนพื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่ทำการเกษตร

สัดส่วนพื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่ทำการเกษตรของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น โดยปี พ.ศ. 2563 มีพื้นที่ชลประทาน 2,647,496 ไร่ มีพื้นที่ทำการเกษตร 20,230,660 ไร่ พื้นที่ชลประทาน คิดเป็นร้อยละ 13.09 ต่อพื้นที่ทำการเกษตร

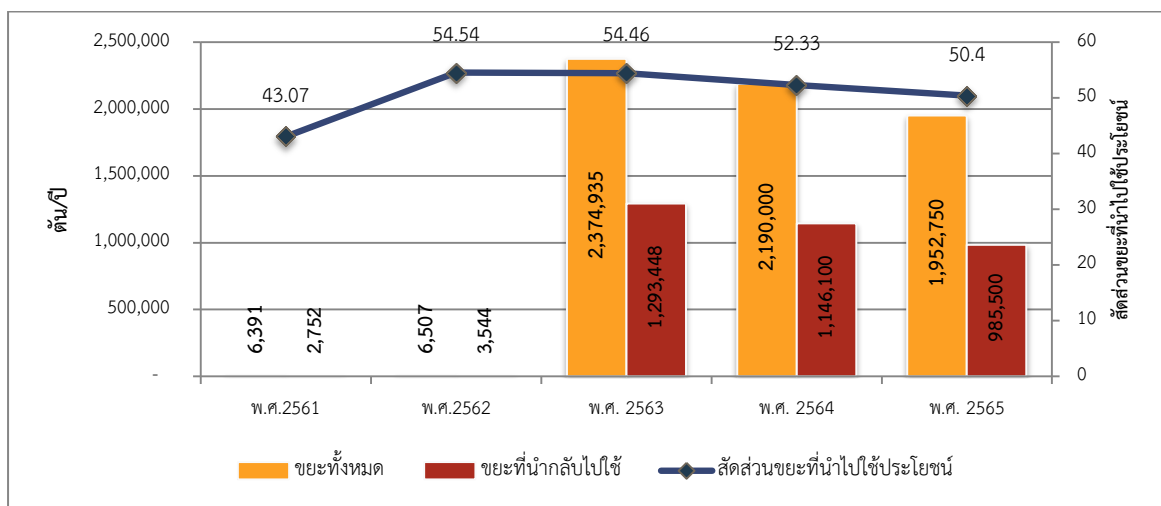

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

พท.เกษตร จาก สนง.เศรษฐกิจการเกษตร, พท ชลประทาน ข้อมูลสารสนเทศ 2561 กรมชลประทาน

(2) การจัดการขยะ

ข้อมูลจากสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค 11 (นครราชสีมา) ช่วงปี พ.ศ. 2561 - 2565 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีปริมาณขยะที่เกิดขึ้นลดน้อยลง แต่ปริมาณขยะที่นำกลับไปใช้ใหม่มีปริมาณลดลง โดยลดลงไปตั้งแต่ปี พ.ศ. 2563

ที่มา : สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค 11

1.3 ความต้องการของประชาชนในกลุ่มจังหวัด

มีการศึกษา 2 แบบ โดยแบบที่ 1 การศึกษาความต้องการบริการสาธารณะเพื่อการยกระดับขีดความสามารถของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 จำนวน 701 ราย มีความต้องการเรียงตามลำดับ ดังนี้

อันดับ 1 มีความต้องการด้านทรัพยากรมนุษย์และสังคม อันดับ 1 ต้องการด้านสาธารณสุข

อันดับ 2 การสนับสนุนการศึกษาให้ทุกพื้นที่มีโอกาสในการเข้าถึงการเรียนรู้ที่ทันสมัย

อันดับ 2 ด้านการบริหารการปกครอง อันดับ 1 ประชาชนมีความต้องการให้มีการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น อันดับ 2 มีศูนย์บริการร้องทุกข์ของประชาชนที่สะดวกต่อการติดต่อเข้ารับบริการ

อันดับ 3 มีความต้องการที่ใกล้เคียงกัน ดังนี้

ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อันดับ 1 การสนับสนุนให้จังหวัดเป็นเมืองที่ปลอดภัย สิ่งแวดล้อมดี อากาศอยู่ในระดับมาตรฐาน อันดับ 2 ต้องการส่งเสริมและสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและศิลปกรรมท้องถิ่น

ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ อันดับ 1 การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดและสร้างจุดท่องเที่ยวใหม่ทุกพื้นที่ อันดับ 2 การส่งเสริม OTOP ชุมชน สินค้าเกษตร และผลักดันให้ได้มาตรฐาน

การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน อันดับ 1 ประชาชนมีความต้องการระบบชลประทานเพื่อการเกษตรและน้ำประปา อันดับ 2 ระบบการจราจร ระบบขนส่งสาธารณะที่ทันสมัย

แบบ ที่ 2 การศึกษาความต้องการในการจัดการคลัสเตอร์ที่เป็นจุดเน้น (เกษตร ปศุสัตว์ ท่องเที่ยวใหม่) เพื่อการยกระดับขีดความสามารถของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 (กลุ่มคลัสเตอร์) จำนวน 792 ราย ผลการศึกษาโดยวิเคราะห์ตามกรอบของโดมอนต์โมเดล พบว่า

ด้านบริบทของการแข่งขันกลยุทธ์ทางธุรกิจ ต้องการให้ภาครัฐส่งเสริมทางการการตลาด

ด้านการเชื่อมโยงและความร่วมมือในคลัสเตอร์ หลังสถานการณ์โควิดคลัสเตอร์ ต้องการให้รัฐกระตุ้นให้เกิดการเชื่อมโยงเพื่อให้กลุ่มทันต่อการเปลี่ยนแปลง - ต้องการการเชื่อมโยงความร่วมมือในหลายมิติ เกษตรท่องเที่ยว การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ รวมถึงทุกภาคส่วนของราชการต้องช่วยกันผลักดัน

ด้านเงื่อนไขของปัจจัยการผลิต/ตลาด - ต้องการการตลาดออนไลน์ - ต้องการให้ภาครัฐสนับสนุนปัจจัยการผลิต

ด้านการเชื่อมโยงและความร่วมมือในคลัสเตอร์ - สร้างความร่วมมือกันเป็นเครือข่ายเชื่อมโยงเรื่องการจัดจำหน่ายสินค้า - ต้องการฝึกอบรมพบปะแลกเปลี่ยนความรู้ สินค้าเหมือนการทำตลาดร่วมกันสนองความต้องการอย่างเพียงพอ

2. ปัจจัยและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่คาดว่าจะส่งผลต่อการพัฒนา

2.1 บริบทการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อการพัฒนากลุ่มจังหวัด

2.1.1 การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร ประเทศไทยมีสัดส่วนผู้สูงอายุที่มากขึ้น สวนทางกับวัยแรงงานที่ลดลง ไทยจะเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ในปี พ.ศ. 2566 และคาดว่าจะเข้าสู่สังคมสูงวัยระดับสุดยอดภายในปี 2577

2.1.2 ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ซึ่งประเทศไทยเข้าสู่การปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่ 4 ซึ่งมีการผสมผสานเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ากับเทคโนโลยีชีวภาพและกายภาพ ส่งผลกระทบอย่างกว้างขวางต่อวิธีการทำงาน และปฏิสัมพันธ์ระหว่างคน

2.1.3 การเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและวัฒนธรรมทางสังคม ประชากร Gen Y (เกิดช่วง พ.ศ. 2523 - 2543) เติบโตมาพร้อมกับเทคโนโลยี มีการศึกษาสูงขึ้น และเป็นกำลังหลักในตลาดแรงงาน จะมีบทบาทเด่นในสังคม นำมาสู่การเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมการใช้ชีวิต เช่น รูปแบบการทำงานที่ความยืดหยุ่น และมี Work Life Balance การย้ายถิ่นฐานมากขึ้น อัตราการเกิดลดลง

2.1.4 การดูแลรักษาสุขภาพและการรักษาพยาบาล ความต้องการดูแลสุขภาพในเชิงป้องกันมีเพิ่มขึ้น ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทางการแพทย์ที่ทันสมัย เป็นโอกาสในการพัฒนาสินค้าและบริการสุขภาพ ความได้เปรียบทางภูมิศาสตร์และความคุ้มค่าของการบริการทางการแพทย์ มูลค่าการท่องเที่ยวเชิงการแพทย์และสุขภาพ ประเทศไทยติดอันดับใน 20 ของโลก

2.1.5 การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ อุณหภูมิโลกเพิ่มขึ้น 1.5 – 5.1 องศาเซลเซียส ภายในปี 2643 ส่งผลให้เกิดคลื่นความร้อน ภัยแล้ง และพายุที่บ่อยและรุนแรง เกิดความเสียหายทางเศรษฐกิจ ภาคเกษตรที่เสียหายมากกว่าภาคการผลิตอื่นๆ จากการพึ่งพาสภาพภูมิอากาศในการเพาะปลูก เกิดโรคอุบัติซ้ำ

2.2 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของกลุ่มจังหวัด

การวิเคราะห์ (SWOT Analysis) กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
S1. สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเกษตร ณ ราคาประจำปี อันดับ 1 ของจังหวัดในกลุ่มจังหวัด คือ ข้าว	W1. ขาดแคลนแรงงานคนรุ่นใหม่ที่จะทำงานในภาคเกษตร ปศุสัตว์ ฝ่าไหม และท่องเที่ยว
S2. ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังสร้างรายได้จากการส่งออก ระดับประเทศ	W2. เนื่องจากผู้ประกอบการในกลุ่มมีหลากหลาย ทำให้คุณภาพสินค้าที่ออกมามีคุณภาพที่แตกต่างกัน และการสร้างการตลาดตามมาตรฐานสากล
S3. วัตถุดิบผลิตภัณฑ์การเกษตร ปศุสัตว์ ฝ่าไหม ท่องเที่ยว สามารถหาได้ในพื้นที่	W3. ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ขาดความรู้ ความสามารถ และทักษะในการแปรรูปผลิตภัณฑ์ ปรับตัวให้ทันต่อความต้องการของผู้บริโภค ส่งผลให้เกิดปัญหาจำนวนสินค้าคงคลังมาก และขาดสภาพคล่องทางการเงิน
S4. ผลิตภัณฑ์ใหม่ของกลุ่มนครชัยบุรีรินทร์ มีเอกลักษณ์โดดเด่น โดยเฉพาะสีพื้น ความมันเงา ความสวยงามมาจากภูมิปัญญาผสมผสานกับเทคโนโลยีทำให้โดดเด่นด้านการประยุกต์เพื่อการพาณิชย์ มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก	W4. ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ขาดความรู้ในการบริหารจัดการ ด้านการตลาด ด้านผลิต
S5. มีสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะนครชัยบุรีรินทร์	W5. ผู้ประกอบการในกลุ่มคลัสเตอร์ (เกษตร ปศุสัตว์

<p>S6. ด้านชลประทาน มีปริมาณแหล่งน้ำเพิ่มขึ้น</p> <p>S7. ด้านสิ่งแวดล้อม มีพื้นที่ป่าเพิ่มขึ้นและแหล่งธรรมชาติอุทยานแห่งชาติ</p> <p>S8. ด้านสิ่งแวดล้อม มีปริมาณขยะในภาพรวมลดลง และมีการกำจัดขยะที่ถูกต้องมากขึ้น</p>	<p>ท่องเที่ยว (ใหม่) เน้นการผลิต ทำให้ในภาพรวมพบปัญหาทางการตลาด</p> <p>W6 ประชาชนในพื้นที่เป็นโรคพยาธิใบไม้ในตับ (โรคประจำถิ่น) โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง มีจำนวนมากขึ้นทุกปี</p> <p>W8 มีการนำขยะนำกลับมาใช้ใหม่น้อย</p> <p>W7 ปัญหาเสพติด และการก่ออาชญากรรมที่รุนแรง มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น</p> <p>W8 การออมต่ำ</p> <p>W9 สัดส่วนประชากรวัยเด็กและวัยแรงงานลดลง ผู้สูงอายุมีเพิ่มขึ้น</p>
โอกาส (O)	อุปสรรค (T)
<p>O1. รัฐบาลมีนโยบายทั้งในระดับจังหวัด กลุ่มจังหวัด และระดับประเทศ ในการส่งเสริมและสนับสนุนอุตสาหกรรมด้านการเกษตร ปศุสัตว์ แพชั่นและสิ่งทอ การท่องเที่ยว และสังคม</p> <p>O2. ผู้ประกอบการทั้งต้นน้ำ กลางน้ำและปลายน้ำ ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนด้านการฝึกอบรม เทคโนโลยีในการจัดการผลิตจากหน่วยงานของภาครัฐบาลและสถาบันการศึกษา</p> <p>O3. นโยบายภาครัฐสนับสนุนให้ขึ้นทะเบียนสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ซึ่งเป็นสิ่งที่น่าสนใจนำมาใช้ในการยื่นย่นมา</p> <p>O4. ผ้าไหมไทยเป็นสินค้าที่มีคุณภาพและมีเอกลักษณ์อันเป็นที่ยอมรับทั้งตลาดภายในประเทศและต่างประเทศ</p> <p>O5. ความก้าวหน้าของเทคโนโลยี ทำให้เกิดการพัฒนาและเทคโนโลยีการผลิต การตลาดมากขึ้นสามารถเพิ่มช่องทางในการขายให้กับผู้ประกอบการมากขึ้น</p> <p>O6 ความต้องการดูแลสุขภาพในเชิงป้องกันมีเพิ่มความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทางการแพทย์ที่ทันสมัย และการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ</p>	<p>T1. การสนับสนุน แรงการติดตามประเมินผล ที่ไม่ต่อเนื่องของหน่วยงานภาครัฐ ทำให้การดำเนินงานของคลัสเตอร์(เกษตร ปศุสัตว์ ท่องเที่ยว ใหม่) ไม่มีประสิทธิภาพ</p> <p>T2. มีสินค้าทดแทนที่เป็นผลิตภัณฑ์ชนิดอื่นๆ ที่มีราคาคุณภาพ มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับและสอดคล้องกับพฤติกรรมการใช้ชีวิตประจำวันของผู้บริโภค</p> <p>T3. ขาดความสามารถในการทำตลาดในต่างประเทศเพื่อสร้างโอกาสในการขายสินค้าที่เป็นจุดเน้นของจังหวัด กลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1</p> <p>T4. แรงงานส่วนใหญ่ที่ทำงานเป็นแรงงานที่ทำงานในภาคเกษตรกรรม ทำให้ขาดทักษะในพัฒนางานและนวัตกรรม</p> <p>T5. การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการทำงานของแรงงานจากภาคเกษตรกรรมเข้าสู่อุตสาหกรรม และทำงานในภาคธุรกิจมากขึ้น</p> <p>T6 การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศมีผลต่อผลผลิตของภาคเกษตร ปศุสัตว์</p>

2.3 ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาค

ยุทธศาสตร์ชาติ • ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ในด้านการเกษตร สร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยว พัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่ • ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์ การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาพที่ดี • ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างและความเสมอภาคทางสังคม ในด้าน เพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา พึ่งตนเอง และการจัดการตนเอง • ยุทธศาสตร์การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ในด้าน พัฒนาความมั่นคงน้ำ พลังงาน และเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 เน้นที่หมุดหมาย เกษตรและเกษตรแปรรูป มูลค่าสูง การท่องเที่ยวเน้นคุณค่า การแพทย์และสุขภาพแบบครบวงจร กำลังคนที่มีสมรรถนะสูงตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต SMEs วิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจเพื่อสังคมเติบโตอย่างต่อเนื่อง ยั่งยืน

เป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในการบริหารจัดการน้ำ การแก้ไขปัญหาความยากจน พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบูรณาการ การใช้โอกาสจากการพัฒนาโครงข่ายคมนาคมขนส่งที่เชื่อมโยงพื้นที่เศรษฐกิจหลักภาคกลางและพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC)

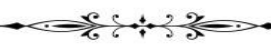
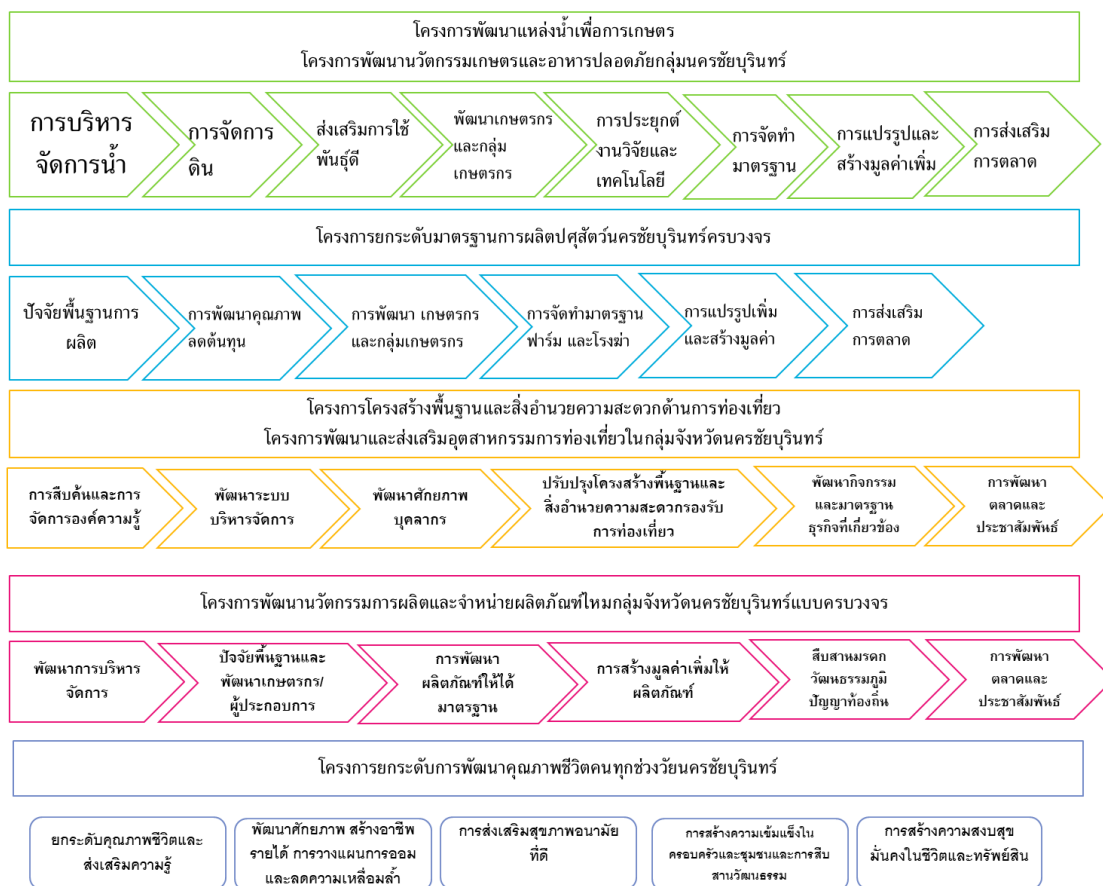
3. วัตถุประสงค์และทิศทางการพัฒนาในอนาคตของกลุ่มจังหวัดในระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570)

3.1 วัตถุประสงค์ 3.2 ทิศทางการพัฒนา

วัตถุประสงค์	ทิศทางการพัฒนา
เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน เกษตรปลอดภัย มุ่งสู่การเป็นอุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตร	<ol style="list-style-type: none"> เพิ่มมูลค่าภาคการเกษตรด้วยนวัตกรรม เทคโนโลยี งานวิจัย ยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน เพิ่มทักษะแรงงานภาคเกษตร และสร้างจูงใจให้กับเกษตรกรรุ่นใหม่ และส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกร ส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตร ส่งเสริมศักยภาพการแข่งขันทางการตลาด และการตลาดออนไลน์
เพื่อยกระดับมาตรฐานการผลิตปศุสัตว์ เพื่อรองรับการตลาดระดับสูง	<ol style="list-style-type: none"> ส่งเสริมการจัดทำมาตรฐานฟาร์มเพื่อรองรับการเข้าสู่ตลาดระดับสูง ส่งเสริมผู้ผลิตและผู้ประกอบการด้านปศุสัตว์ ในการลดต้นทุนการผลิต การบริหารจัดการ ส่งเสริมการรวมกลุ่มของผู้ประกอบการด้านปศุสัตว์
เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และยกระดับการท่องเที่ยว	<ol style="list-style-type: none"> พัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมและเอกลักษณ์ของพื้นที่ พัฒนาศักยภาพบุคลากร และสร้างความมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อขับเคลื่อนการท่องเที่ยว พัฒนาและเพิ่มมูลค่าสินค้าและบริการการท่องเที่ยว เชื่อมโยงกับธุรกิจที่เกี่ยวข้อง

วัตถุประสงค์	ทิศทางการพัฒนา
เพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์ใหม่ให้เป็นที่ต้องการของตลาดภายในและต่างประเทศ	๑. เพิ่มทักษะให้กับเกษตรกร ผู้ประกอบการ ทั้งด้านการผลิต การแปรรูป และการบริหารจัดการ ๒. ส่งเสริมให้มีการถ่ายทอดภูมิปัญญาให้แก่เยาวชนรุ่นใหม่ เพื่อสร้างเครือข่ายและนำภูมิปัญญาไปต่อยอดคิดค้นงานวิจัย ๓. ส่งเสริมผลิตภัณฑ์จากใหม่ที่มีความหลากหลายสู่การเป็นสินค้าชั้นนำ ด้วยการตลาดออนไลน์ ๔. ส่งเสริมประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายในกลุ่มคนทุกช่วงวัย
เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชากรในกลุ่มจังหวัด	๑. ส่งเสริมและสร้างความตระหนักเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ เพื่อป้องกันโรคที่ไม่ติดต่อเรื้อรัง ๒. ส่งเสริมการออม วางแผนการเงินอย่างเป็นระบบ ๓. ส่งเสริมการบริหารจัดการสังคมผู้สูงอายุแบบบูรณาการ

3.3 แผนงาน/โครงการที่สำคัญที่จำเป็นต้องผลักดันตามวัตถุประสงค์และทิศทางการพัฒนาในอนาคตของกลุ่มจังหวัด (ควรมีความเชื่อมโยงกันในลักษณะห่วงโซ่การพัฒนา/ห่วงโซ่คุณค่า (Value chain) ที่สามารถสะท้อนการบรรลุวัตถุประสงค์ได้)

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

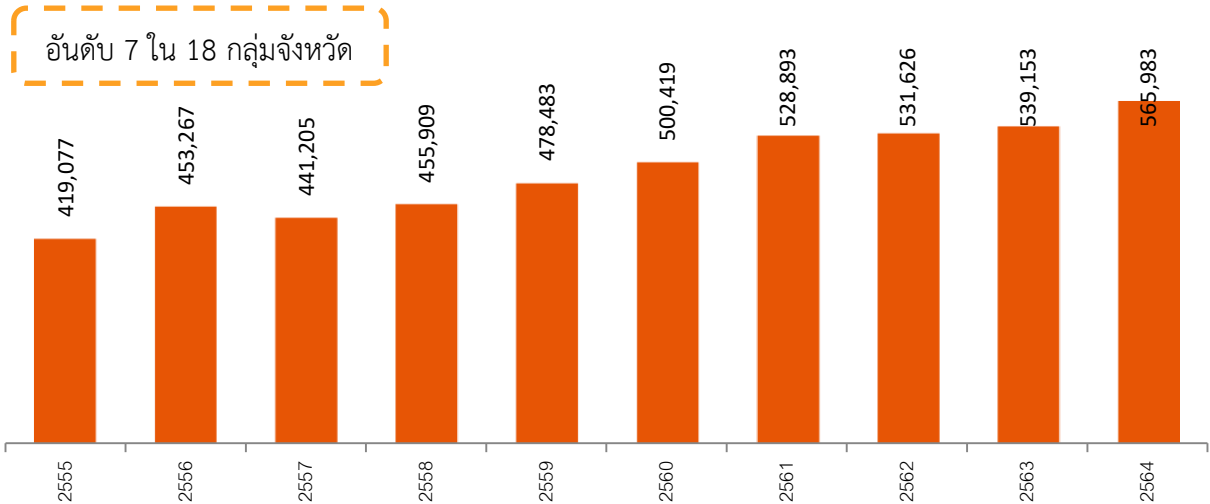
ข้อมูลสถิติ ย้อนหลังไม่น้อยกว่า ๕ ปี

(1) ข้อมูลสถิติที่นำมาประกอบการจัดทำวัตถุประสงค์และทิศทางการพัฒนาในอนาคต

ด้านเศรษฐกิจที่สำคัญ

(1) มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 GPP

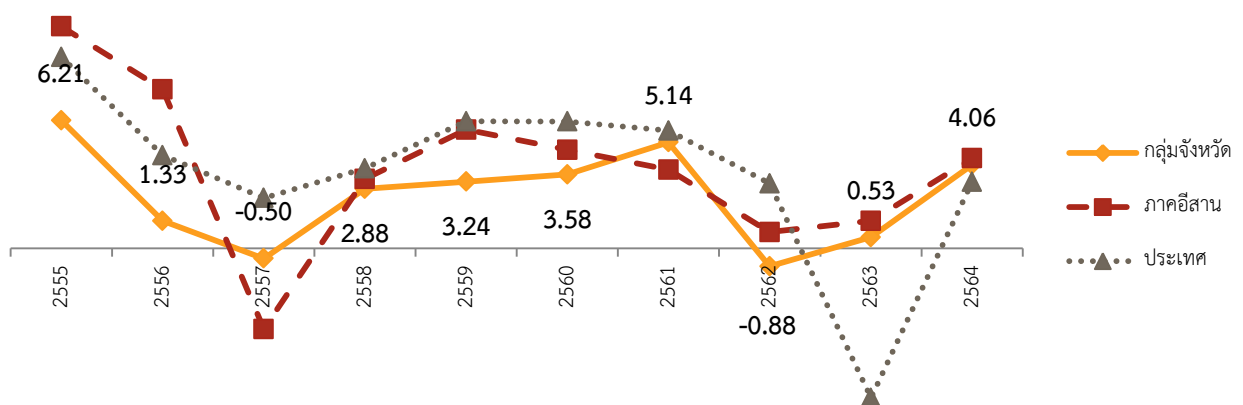
ผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ณ ราคาประจำปี พ.ศ. 2564 อยู่ที่ 565,983 ล้านบาท ขนาดเศรษฐกิจโตจากปีก่อนหน้า คิดเป็นร้อยละ 4.98 เมื่อเปรียบเทียบข้อมูล 10 ปี ย้อนหลัง พบว่าผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

(2) อัตราการเติบโตของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 แบบปริมาณลูกโซ่ (ร้อยละ)

อัตราการขยายตัวของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 แบบปริมาณลูกโซ่ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เป็นไปตามการเพิ่มขึ้นของภาคและประเทศ โดยในปี พ.ศ. 2564 เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.06 ต่ำกว่าระดับภาค แต่สูงกว่าระดับประเทศ

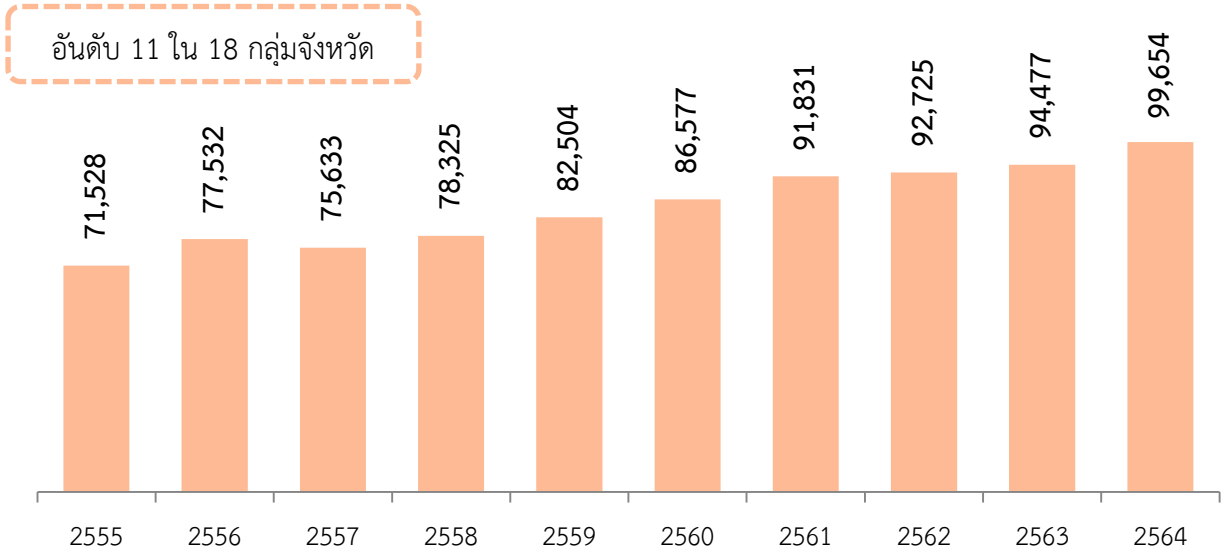
ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

(3) มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ต่อหัว

GPP Per Capita (บาท)

มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดฯ ต่อหัว มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี พ.ศ. 2564 รายได้เฉลี่ยต่อหัวอยู่ที่ 99,654 บาท/คน/ปี

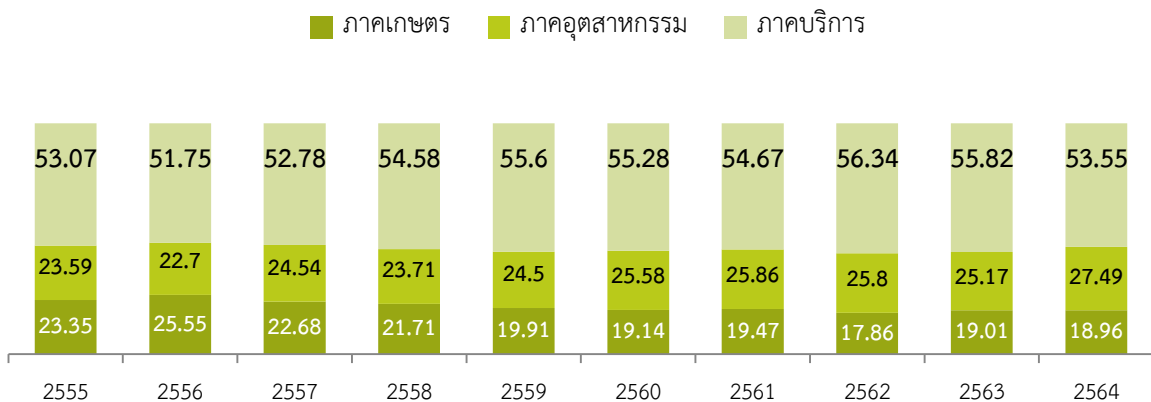

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

(4) สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

GPP ณ ราคาประจำปี (%)

สัดส่วนของภาคเกษตรมีแนวโน้มลดลง ขณะที่ภาคอุตสาหกรรมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยเมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2555 ภาคเกษตรมีสัดส่วนอยู่ที่ 23.35% ปัจจุบัน ปี พ.ศ. 2564 อยู่ที่ 18.96% ภาคอุตสาหกรรม ปี พ.ศ. 2555 อยู่ที่ 23.59% ปัจจุบันปี พ.ศ. 2564 อยู่ที่ 27.49%

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

มูลค่ารวมของพืชและสัตว์เศรษฐกิจหลักของกลุ่มจังหวัด พบว่าสัดส่วนของผลิตภัณฑ์
 อันดับหนึ่ง คือข้าว (ข้าวหอมมะลิรวมข้าวทั่วไป) และอันดับสองเป็นโคเนื้อ ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น อันดับสามคือ
 มันสำปะหลัง ตามมาด้วยอ้อย

หน่วย: ล้านบาท

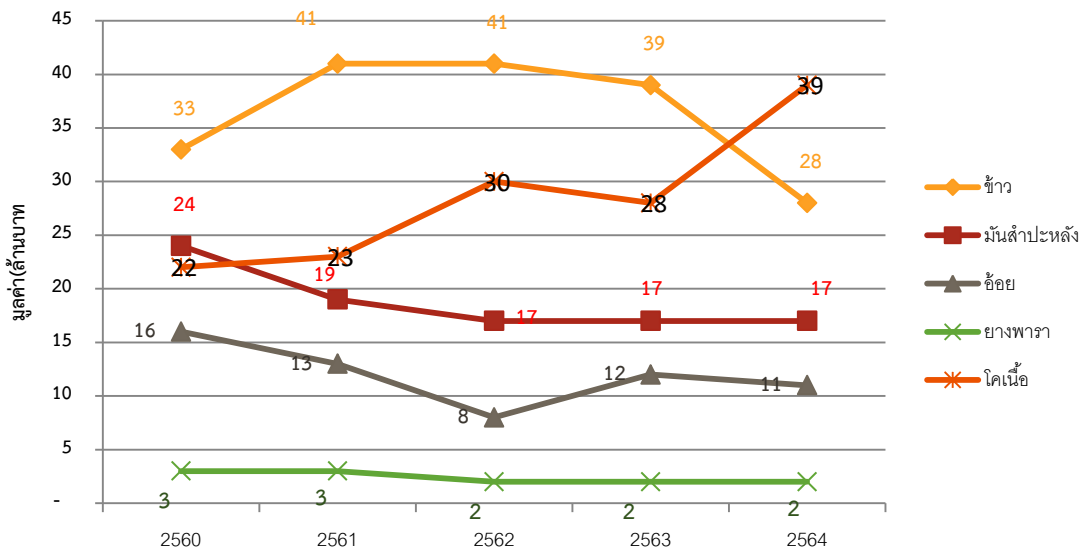
ผลิตภัณฑ์ภาค	2560	2561	2562	2563	2564
เกษตร					
ข้าว	38,861	53,606	49,588	51,284	35,643
มันสำปะหลัง	27,562	24,141	21,034	21,607	21,547
อ้อย	19,091	16,777	9,318	15,834	14,185
ยางพารา	3,510	3,482	2,965	3,172	3,112
โคเนื้อ	25,220	29,298	35,937	36,031	49,339
รวม	116,804	129,865	121,404	130,491	126,390

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดและปศุสัตว์จังหวัดในกลุ่มจังหวัด

สัดส่วน (ร้อยละ)	2560	2561	2562	2563	2564
ข้าว	33	41	41	39	28
มันสำปะหลัง	24	19	17	17	17
อ้อย	16	13	8	12	11
ยางพารา	3	3	2	2	2
โคเนื้อ	22	23	30	28	39
รวม	100	100	100	100	100

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดและปศุสัตว์จังหวัดในกลุ่มจังหวัด

สัดส่วนของผลิตภัณฑ์ภาคการเกษตร

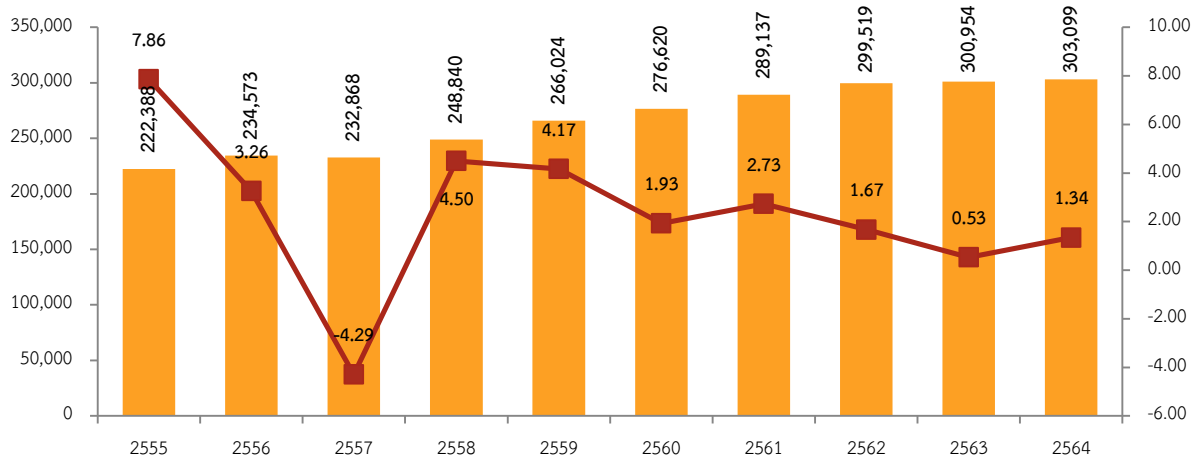
ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดและปศุสัตว์จังหวัดในกลุ่มจังหวัด

(5) ภาคบริการ

หากพิจารณาที่มูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคบริการ จะเห็นว่ามีมูลค่าเพิ่มขึ้นทุกปี แต่เมื่อพิจารณาอัตราการขยายตัวของภาคบริการพบว่ามีแนวโน้มลดลงตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558 สาขาที่มีสัดส่วนมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ 1. ขายเป็นปลีก ขายส่ง การซ่อมยานยนต์ฯ 2. การศึกษา 3. การเงิน ประกันภัย สัดส่วนของทั้ง 3 สาขา มีแนวโน้มลดลง

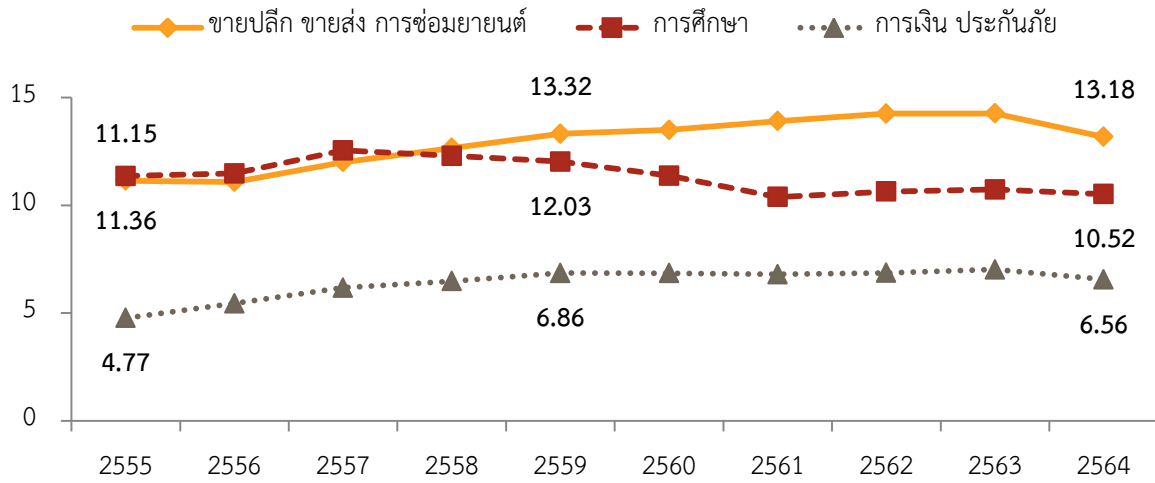
- มูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคบริการ (ล้านบาท) ณ ราคาประจำปี : กราฟแท่ง

และอัตราการขยายตัวของภาคบริการ แบบปริมาณลูกโซ่ (%) : กราฟเส้น

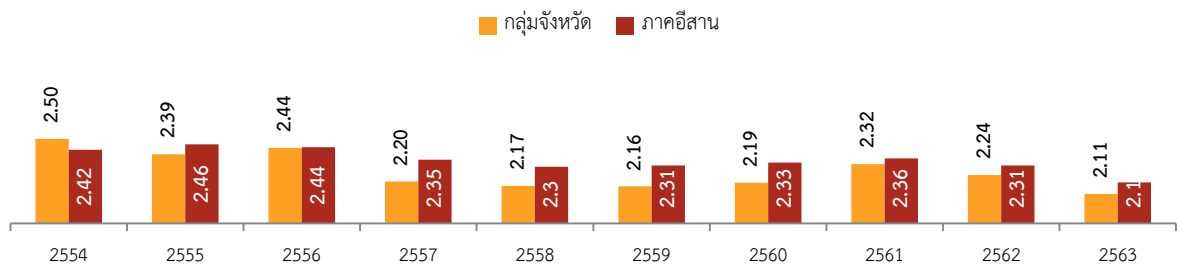
ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

- สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคบริการ ณ ราคาประจำปี 3 อันดับแรก

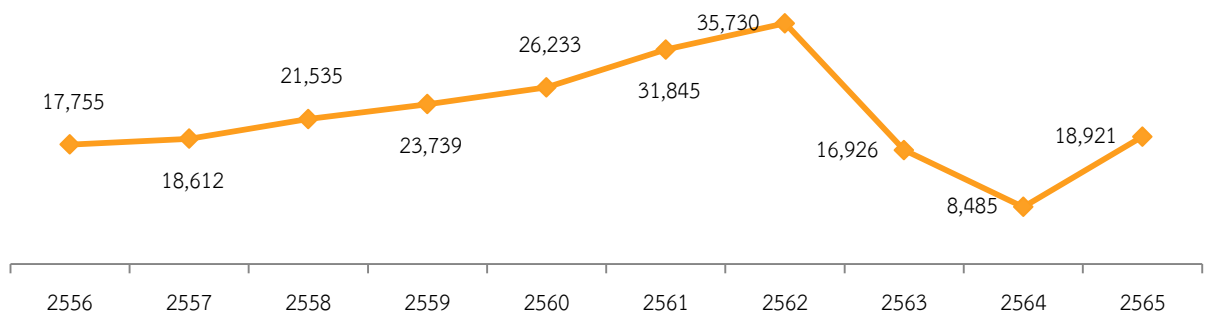
ที่มา : กองบัญชีประชาชาติ สำนักงานสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

- จำนวนวันพักเฉลี่ยของผู้เยี่ยมเยือน จำนวนวันพักเฉลี่ยของผู้มาเยี่ยมมาเยือนของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีแนวโน้มลดลงตามภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และน้อยกว่าจำนวนวันพักเฉลี่ยภาค

ที่มา : กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

- รายได้จากการท่องเที่ยว (ล้านบาท) ช่วงก่อนปี 2563 รายได้การท่องเที่ยวมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น จนกระทั่งช่วงปี 2563 - 2564 ลดลงเนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) และเริ่มมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นภายหลังสถานการณ์โควิด - 19 เริ่มดีขึ้นช่วงปี 2565

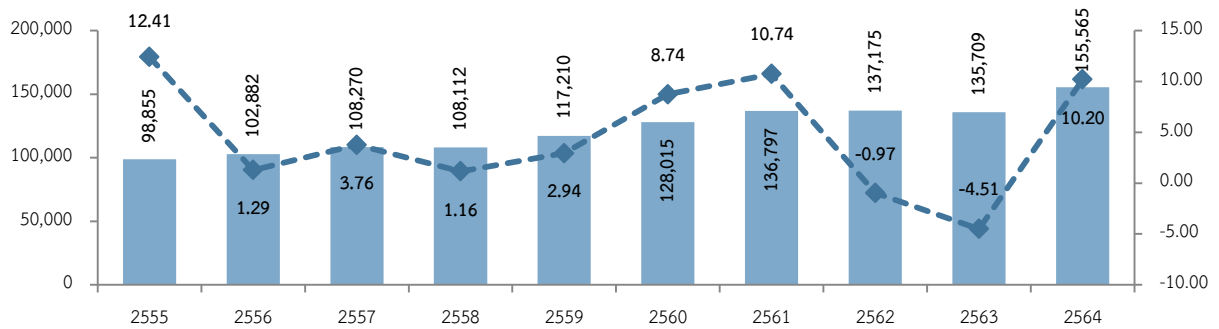
ที่มา : กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

(6) ภาคอุตสาหกรรม

หากพิจารณาที่มูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคอุตสาหกรรม จะเห็นว่ามูลค่าเพิ่มขึ้นทุกปี เมื่อพิจารณาอัตราการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเช่นกัน แต่ลดลงในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 คือช่วงปี พ.ศ. 2563 ซึ่งสถานการณ์การระบาดค่อนข้างรุนแรง และกลับดีขึ้นในช่วงปี พ.ศ. 2564

- มูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคอุตสาหกรรม (ล้านบาท) ณ ราคาประจำปี : กราฟแท่ง

และอัตราการขยายตัวของภาคบริการ แบบปริมาณลูกโซ่ (%) : กราฟเส้น

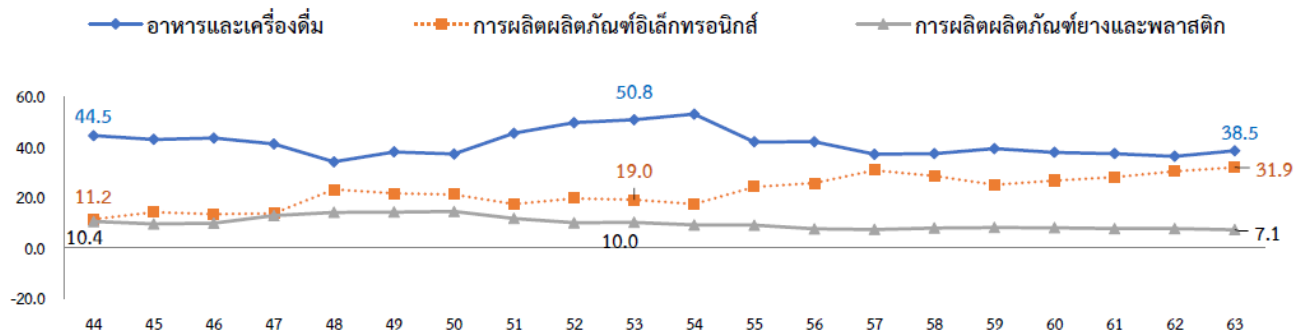
ที่มา : กองบัญชาประชาชนชาติ สำนักงานสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

- สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคอุตสาหกรรม ณ ราคาประจำปี 3 อันดับแรกของ

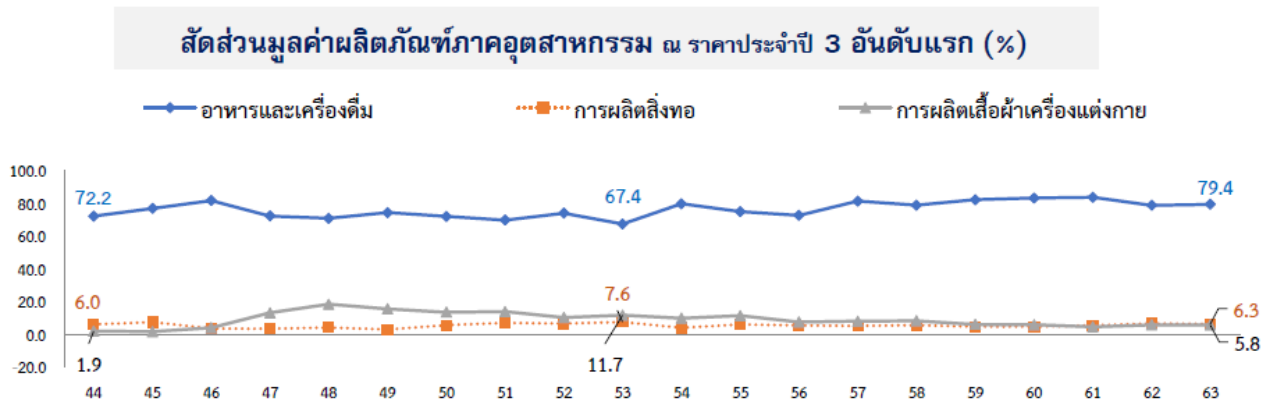
จังหวัดในกลุ่มจังหวัด (ที่มา : กองบัญชาประชาชนชาติ สำนักงานสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ)

จังหวัดนครราชสีมา : 1. อาหารและเครื่องดื่ม 2. การผลิตผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์ 3. การผลิตผลิตภัณฑ์ยางและพลาสติก

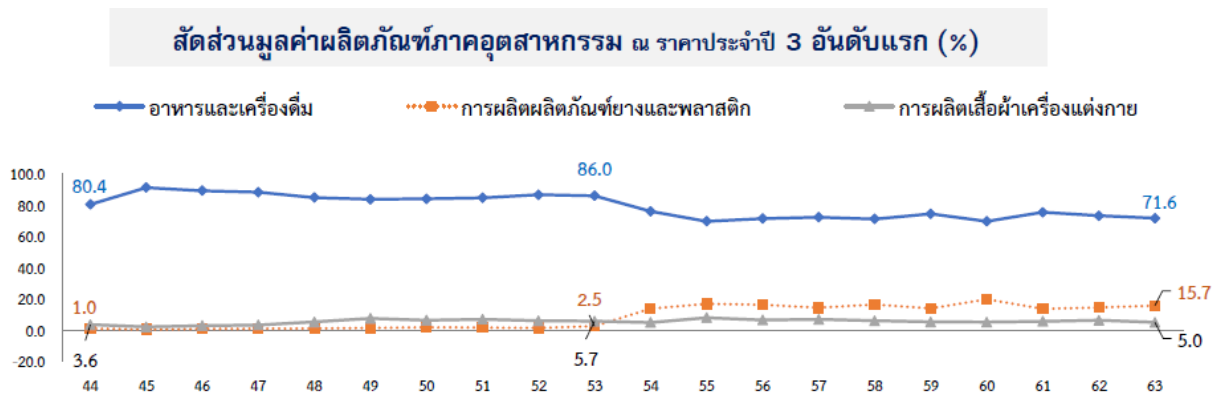
สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคอุตสาหกรรม ณ ราคาประจำปี 3 อันดับแรก (%)

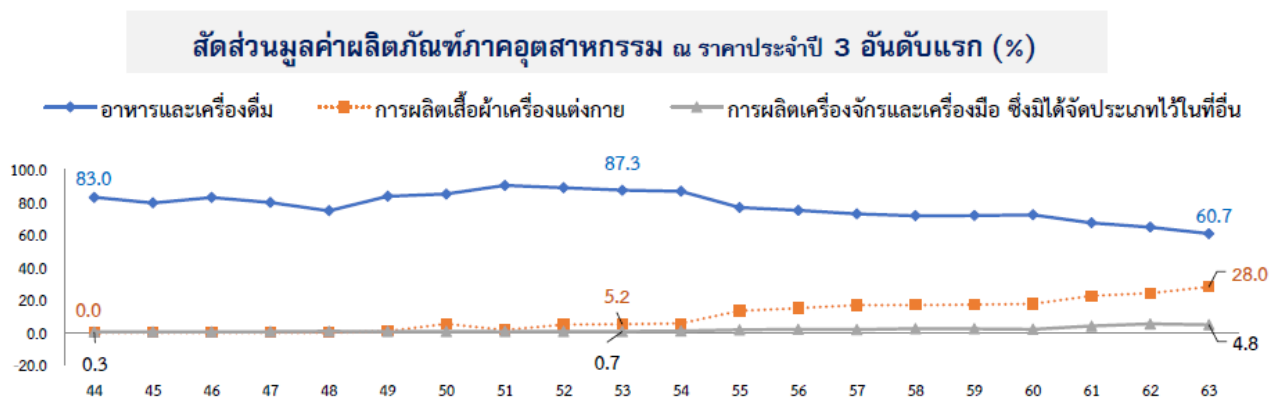
จังหวัดชัยภูมิ : 1. อาหารและเครื่อง 2.การผลิตสิ่งทอ 3.การผลิตเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย

จังหวัดบุรีรัมย์ : 1. อาหารและเครื่อง 2.การผลิตผลิตภัณฑ์ยางและพลาสติก 3.การผลิตเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย

จังหวัดสุรินทร์ : 1. อาหารและเครื่อง 2.การผลิตเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย 3.การผลิตเครื่องจักรและเครื่องมือ ซึ่งมิได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น

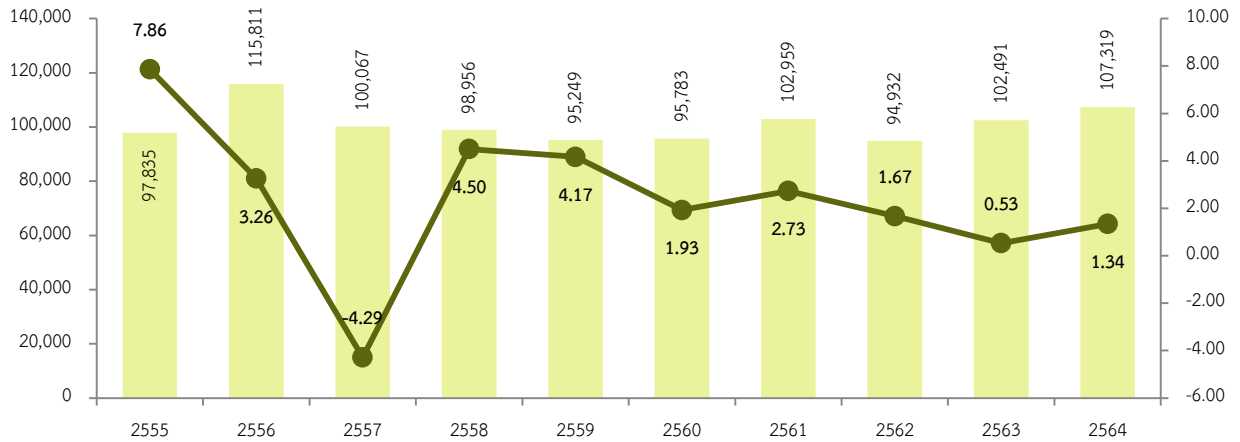

(7) ภาคการเกษตร

หากพิจารณาที่มูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเกษตร จะเห็นว่ามีมูลค่ามีความผันผวน แต่เมื่อพิจารณาอัตราการขยายตัวของภาคเกษตรมีแนวโน้มลดลงตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557

- มูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเกษตร (ล้านบาท) ณ ราคาประจำปี : กราฟแท่ง

และอัตราการขยายตัวของภาคบริการ แบบปริมาณลูกโซ่ (%) : กราฟเส้น

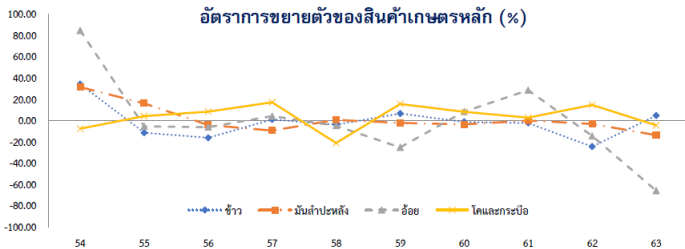

ที่มา : กองบัญชีประชาชาติ สำนักงานสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

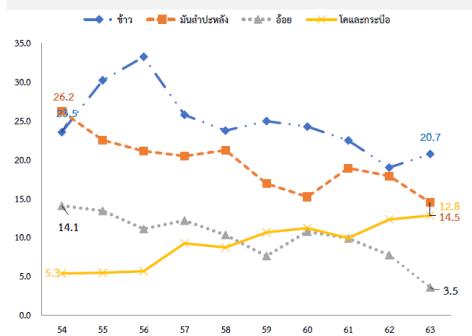
- สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเกษตร ณ ราคาประจำปี 4 อันดับแรกของจังหวัดใน

กลุ่มจังหวัด (ที่มา : กองบัญชีประชาชาติ สำนักงานสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ)

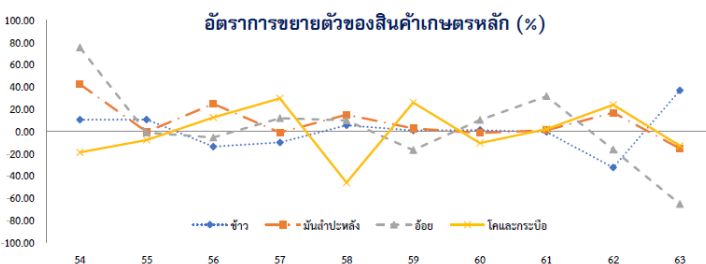
จังหวัดนครราชสีมา : 1.ข้าว 2.โคและกระบือ 3. มันสำปะหลัง 4. อ้อย โดยมีอัตราการขยายตัวของสินค้าข้าวเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2562 สวนทางกับมันสำปะหลัง อ้อย โคและกระบือ ลดลงตั้งแต่ปี พ.ศ. 2562

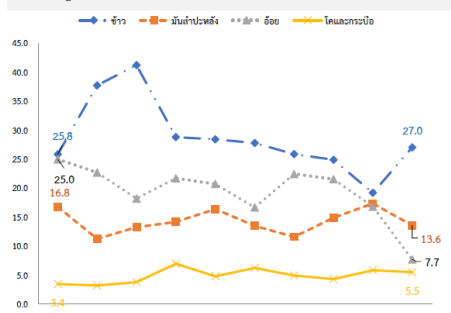
สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเกษตร ณ ราคาประจำปี 4 อันดับแรก (%)

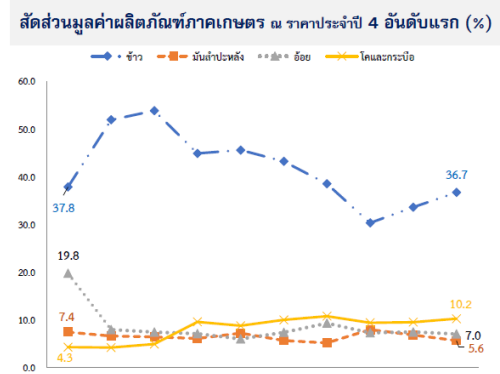
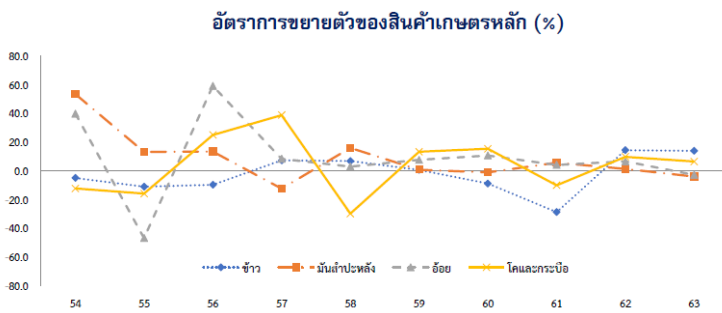
จังหวัดชัยภูมิ : 1.ข้าว 2.มันสำปะหลัง 3.อ้อย 4. โคและกระบือ โดยมีอัตราการขยายตัวของสินค้าข้าวเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2562 สวนทางกับมันสำปะหลัง อ้อย โคและกระบือ ที่ลดลง

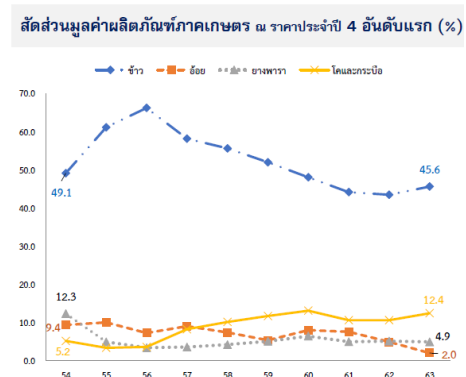
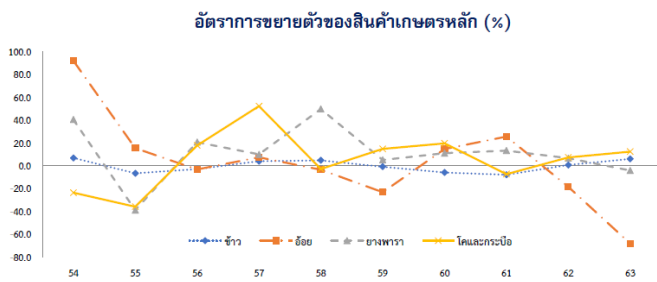
สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเกษตร ณ ราคาประจำปี 4 อันดับแรก (%)

จังหวัดบุรีรัมย์ : 1.ข้าว 2.โคและกระบือ 3.อ้อย 4.มันสำปะหลัง โดยมีอัตราการขยายตัวของสินค้าข้าว โคและกระบือ เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2561 สวนทางกับมันสำปะหลัง อ้อย ที่ลดลง

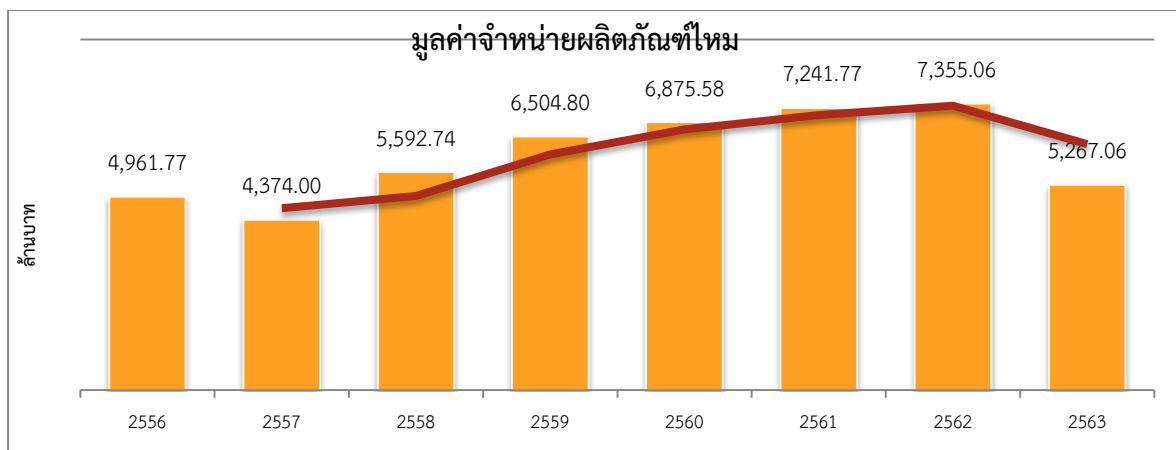

จังหวัดสุรินทร์ : 1.ข้าว 2.โคและกระบือ 3.ยางพารา 4.อ้อย โดยมีอัตราการขยายตัวของสินค้าข้าว โคและกระบือ เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2561 สวนทางกับยางพารา อ้อย ที่ลดลง โดยเฉพาะอ้อยที่ลดลงไปมาก

(8) ผลิตภัณฑ์ใหม่

รายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ใหม่ในภาพรวมของกลุ่มจังหวัด ฯ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จนกระทั่งปี พ.ศ. 2563 ที่ประสบกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้มีรายได้ตกลง

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดในกลุ่มจังหวัด

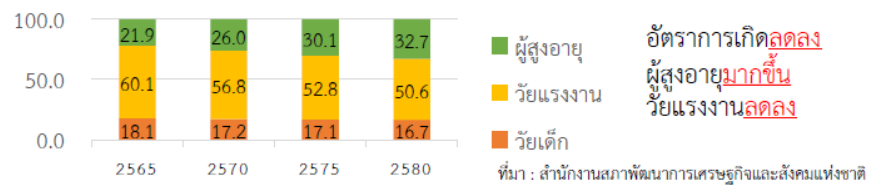
1.2.1 สถานการณ์ด้านสังคมที่สำคัญ

(1) โครงสร้างและคุณภาพประชากร

จากข้อมูลของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ทำการวิเคราะห์สัดส่วนประชากร (ไม่รวมชาวต่างชาติ) โดยแบ่งเป็นวัยเด็ก (ช่วงอายุ 0 – 14 ปี) วัยแรงงาน (ช่วงอายุ 15 – 59 ปี) ผู้สูงอายุ (ตั้งแต่ 60 ปี ขึ้นไป) และมีการคาดคะเนไปจนถึงปี พ.ศ. 2580 พบว่าจังหวัดในกลุ่มจังหวัดมีสถานการณ์ด้านประชากรคือประชากรวัยแรงงานและวัยเด็กมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง และเป็นสังคมสูงวัยโดยสมบูรณ์ (Completely Aged Society)

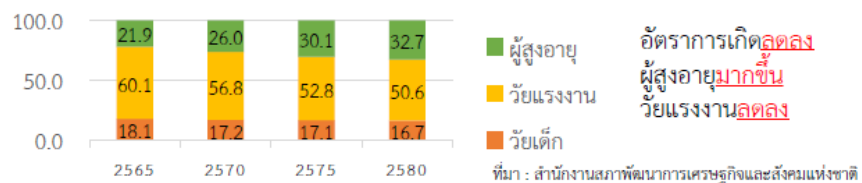
จังหวัดนครราชสีมา

โครงสร้างและคุณภาพประชากร (ร้อยละ)

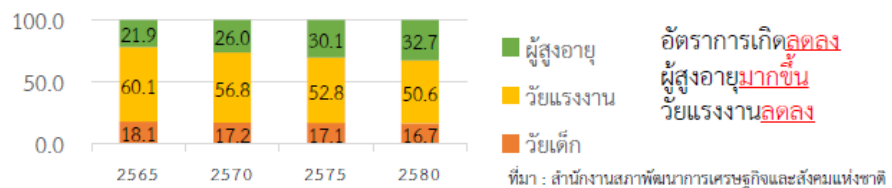
จังหวัดชัยภูมิ

โครงสร้างและคุณภาพประชากร (ร้อยละ)

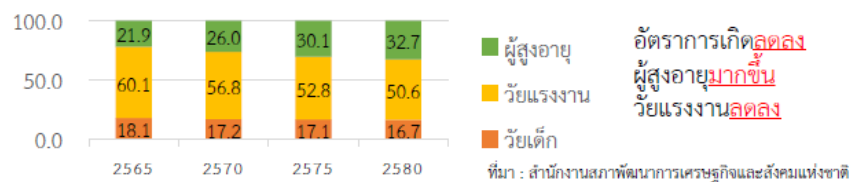
จังหวัดบุรีรัมย์

โครงสร้างและคุณภาพประชากร (ร้อยละ)

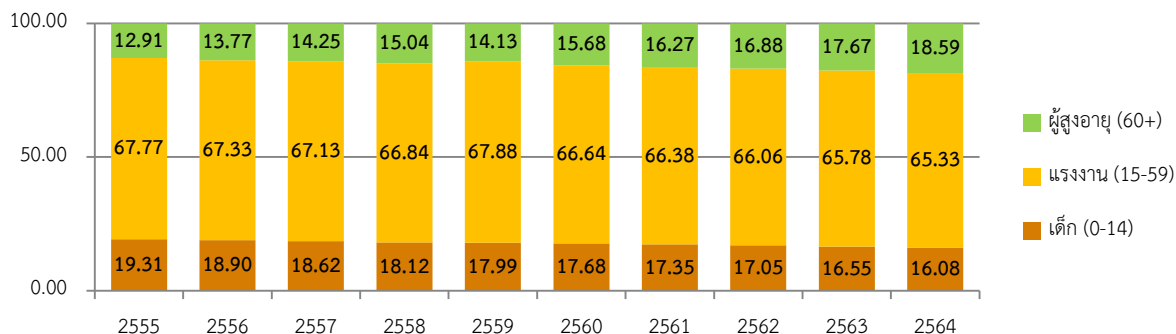

จังหวัดสุรินทร์

โครงสร้างและคุณภาพประชากร (ร้อยละ)

กลุ่มจังหวัด เมื่อดูในภาพรวมของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ข้อมูลระหว่างปี พ.ศ. 2555 – 2564 พบว่าสัดส่วนประชากรวัยเด็กและวัยแรงงานลดลง ผู้สูงอายุมีเพิ่มขึ้น

(2) อัตราการพึ่งพิง (ร้อยละ) พบว่า มีอัตราการพึ่งพิงมากขึ้น เป็นไปตามจำนวนประชากรวัยแรงงานที่ลดลง และผู้สูงอายุมากขึ้น

ปี	2555	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563	2564
ค่า	48	49	49	50	48	50	51	51	52	53

ที่มา : สำนักทะเบียนราษฎร กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

(3) กำลังแรงงาน การศึกษา

พบว่ากำลังแรงงานของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า และอยู่ในภาคเกษตร ร้อยละ 46.3 และมีผลิตภาพแรงงานต่ำเมื่อเทียบกับระดับประเทศ ประชากรวัยแรงงานเข้าถึงการศึกษาระดับพื้นฐานต่ำกว่าระดับประเทศ ในปี พ.ศ. 2562 มีจำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของแรงงานอยู่ที่ 8.89 ปี ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ (9.65 ปี) แต่ยังสูงกว่าภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (8.81 ปี) รายละเอียดตามข้างท้ายตารางนี้

ตารางแสดง : สัดส่วนผู้มีงานทำ จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2564

ภาค/กลุ่มจังหวัด	ไม่มีการศึกษา	ประถมศึกษาและต่ำกว่า	มัธยมต้น	มัธยมปลาย (สายสามัญ)	อาชีวศึกษา	วิชาชีพชั้นสูง	มหาวิทยาลัย	อื่นๆ ไม่ทราบ
ประเทศ	2.8	38.2	16.9	14.3	3.7	-	23.1	0.9
กรุงเทพมหานคร	2.5	24.3	15.4	13.4	4.8	-	39.0	0.6
ภาคเหนือ	5.8	43.3	15.1	13.1	2.9	-	19.5	0.2
ภาคกลาง	3.0	31.3	19.0	14.9	4.9	-	24.9	2.1
ภาคใต้	2.9	38.9	16.8	14.9	3.8	-	22.2	0.6
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	0.6	51.5	16.5	14.6	2.2	-	14.6	-
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	1.1	50.5	15.9	15.0	2.8	-	14.7	-
นครราชสีมา	0.9	43.1	18.8	16.7	3.8	-	16.6	0.1

ภาค/กลุ่มจังหวัด	ไม่มี การศึกษา	ประถมศึกษา และต่ำกว่า	มัธยม ต้น	มัธยมปลาย (สายสามัญ)	อาชีว - ศึกษา	วิชาชีพ ชั้นสูง	มหาวิท าลัย	อื่นๆ ไม่ทราบ
ชัยภูมิ	0.3	56.2	14.3	13.1	2.2	-	13.9	-
บุรีรัมย์	1.5	54.7	14.2	14.1	2.3	0.1	13.2	-
สุรินทร์	1.7	56.6	13.0	13.7	2.0	-	12.9	-

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ตารางแสดง : สัดส่วนประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปที่มีงานทำ (ภาคเกษตร และนอกภาคเกษตร) ปี 2564

ภาค/กลุ่มจังหวัด	แรงงานภาคเกษตร	แรงงานนอกภาคเกษตร
ประเทศ	31.9	68.1
กรุงเทพมหานคร	0.2	99.8
ภาคเหนือ	46.2	53.8
ภาคกลาง	17.4	82.6
ภาคใต้	43.3	56.7
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	52.9	47.1
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนล่าง 1	46.3	53.7
นครราชสีมา	38.7	61.3
ชัยภูมิ	48.6	51.4
บุรีรัมย์	52.6	47.4
สุรินทร์	53.2	46.8

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ตารางแสดง : ผลผลิตภาพแรงงานรวม

บาท/คน/ปี

ภาค/กลุ่มจังหวัด	2559	2560	2561	2562	2563
ประเทศ	261,284	269,291	282,407	290,409	271,934
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	94,956	97,019	101,663	104,258	102,320
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	103,284	104,440	112,312	116,939	112,267
นครราชสีมา	129,653	132,630	148,452	156,274	146,468
ชัยภูมิ	76,459	78,606	87,103	92,456	83,212
บุรีรัมย์	84,763	81,053	77,772	82,358	82,010
สุรินทร์	83,692	85,039	91,622	90,006	93,804

ที่มา : กองบัญชีประชาชาติ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงานสถิติแห่งชาติ

ตารางแสดง : จำนวนปีที่ได้รับการศึกษาเฉลี่ยของคนไทยอายุ 15-59 ปี

ภาค/กลุ่มจังหวัด	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563
ประเทศ	9.10	8.80	8.90	9.00	9.33	9.40	9.52	9.57	9.65	9.86
กรุงเทพมหานคร	11.20	11.60	11.90	11.70	11.50	11.51	11.66	11.75	11.66	11.76
ภาคเหนือ	8.70	8.30	8.30	8.40	8.50	8.59	8.74	8.89	8.99	9.18
ภาคกลาง	9.10	9.10	9.10	9.30	9.60	9.63	9.72	9.72	9.83	10.08
ภาคใต้	9.10	8.90	9.00	9.20	9.20	9.28	9.41	9.35	9.43	9.63
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	9.00	8.40	8.40	8.50	8.41	8.52	8.59	8.68	8.81	9.02
กลุ่มจังหวัดตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	9.00	8.39	8.48	8.80	8.38	8.54	8.64	8.65	8.89	N/A
นครราชสีมา	9.10	9.00	9.00	9.20	8.50	8.90	9.00	8.87	9.23	9.35
ชัยภูมิ	8.20	8.10	8.10	8.80	8.40	8.40	8.20	8.29	8.72	8.70
บุรีรัมย์	9.20	8.00	8.10	8.20	8.40	8.20	8.40	8.45	8.41	8.91
สุรินทร์	9.30	8.50	8.70	9.00	8.10	8.20	8.40	8.63	8.73	8.97

ที่มา : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

(4) ความยากจนและการกระจายรายได้

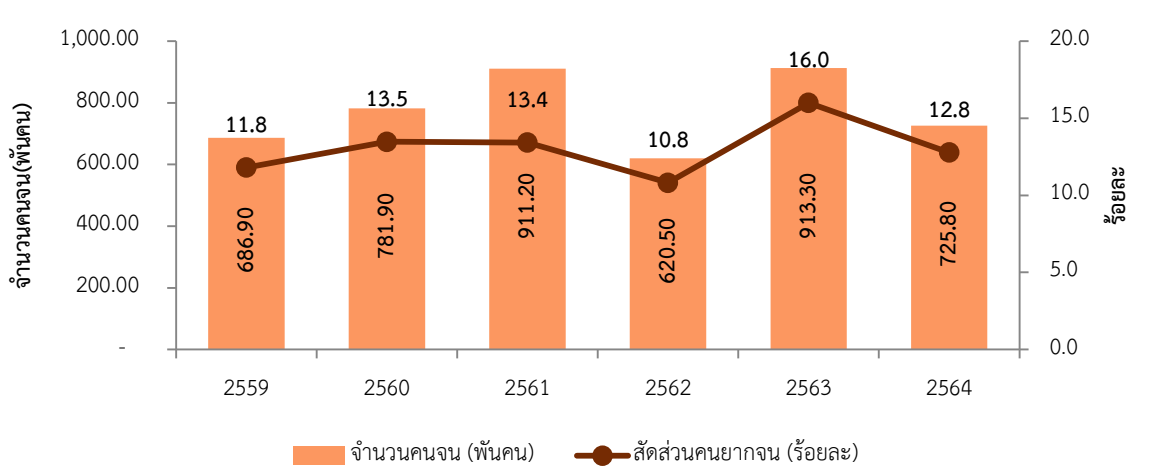
จำนวนคนยากจนปี พ.ศ. 2564 ลดลงจากปี พ.ศ. 2563 ทำให้มีสัดส่วนคนยากจนลดลง โดยกลุ่มจังหวัดฯ มีเส้นความยากจนในปี พ.ศ. 2564 อยู่ที่ 2,450 บาท/คน/เดือน มีค่าความไม่เสมอภาคด้านรายได้ (ความเหลื่อมล้ำ) สูงกว่าภาคและประเทศ รายละเอียดตามข้างท้ายกราฟ และตารางนี้

ตารางแสดง : เส้นความยากจนของกลุ่มจังหวัด

จังหวัด	เส้นความยากจน (บาท/คน/เดือน)				
	2560	2561	2562	2563	2564
นครราชสีมา	2,364	2,346	2,396	2,383	2,414
ชัยภูมิ	2,331	2,354	2,401	2,421	2,444
บุรีรัมย์	2,421	2,402	2,487	2,510	2,514
สุรินทร์	2,303	2,328	2,368	2,354	2,430
กลุ่มจังหวัด	2,355	2,358	2,413	2,417	2,450

จังหวัด	เส้นความยากจน (บาท/คน/เดือน)				
	2560	2561	2562	2563	2564
ภาคอีสาน	2,403	2,417	2,479	2,496	2,526
ประเทศ	2,686	2,710	2,763	2,762	2,803

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

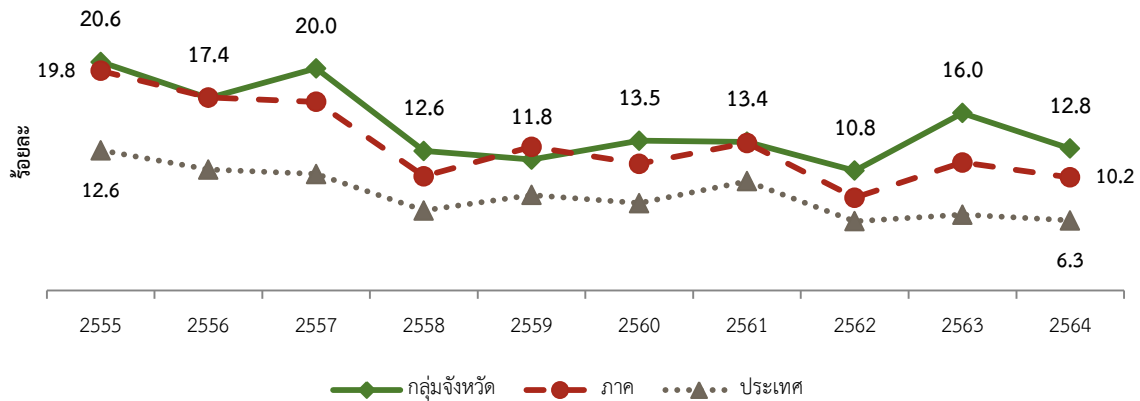
ตารางแสดง : ค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคด้านรายได้ (Gini)

จังหวัด	สัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคของรายได้ หรือค่าสัมประสิทธิ์จีนิ (คะแนน)				
	2556	2558	2560	2562	2564
นครราชสีมา	0.44	0.41	0.44	0.49	0.46
ชัยภูมิ	0.47	0.51	0.48	0.40	0.41
บุรีรัมย์	0.42	0.45	0.41	0.39	0.47
สุรินทร์	0.42	0.42	0.42	0.43	0.42
กลุ่มจังหวัด	0.44	0.44	0.45	0.45	0.45
ภาคอีสาน	0.44	0.43	0.45	0.44	0.42
ประเทศ	0.46	0.45	0.42	0.41	0.43

ที่มา : ข้อมูลจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ, ประมวลผลโดย กองพัฒนาข้อมูลและตัวชี้วัดสังคม สศช.

เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนคนยากจนของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ด้านรายจ่าย ในปี พ.ศ. 2564 กับสัดส่วนคนยากจนระดับภาคและประเทศพบว่า อยู่ในระดับที่สูงกว่าภาค

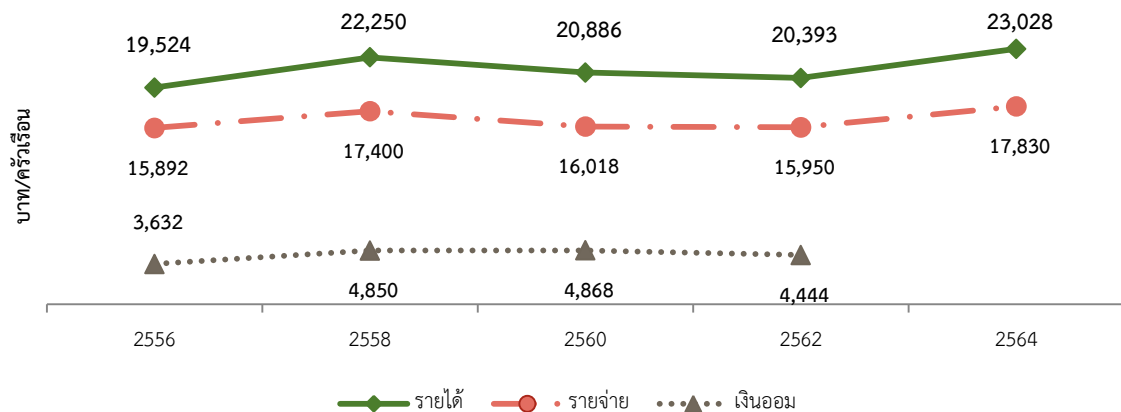
ตะวันออกเฉียงเหนือ และระดับประเทศ โดยอยู่ที่ ร้อยละ 12.8 ในขณะที่ระดับภาคอยู่ที่ร้อยละ 10.2 ระดับประเทศอยู่ที่ร้อยละ 6.3

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ, ประมวลผลโดย สำนักพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดภาวะสังคม สศช.

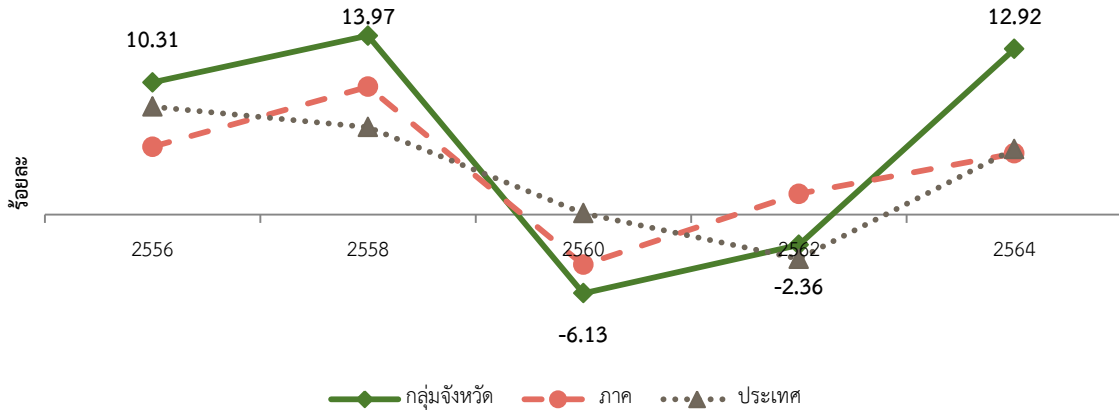
(5) รายได้และหนี้สินต่อครัวเรือน

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 รายได้ต่อครัวเรือนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น พร้อมกับที่รายจ่ายต่อครัวเรือนเพิ่มขึ้นตามเช่นเดียวกัน สำหรับเงินออมมีแนวโน้มการลดลง (ยังไม่มีข้อมูลการออม ปี พ.ศ. 2564)

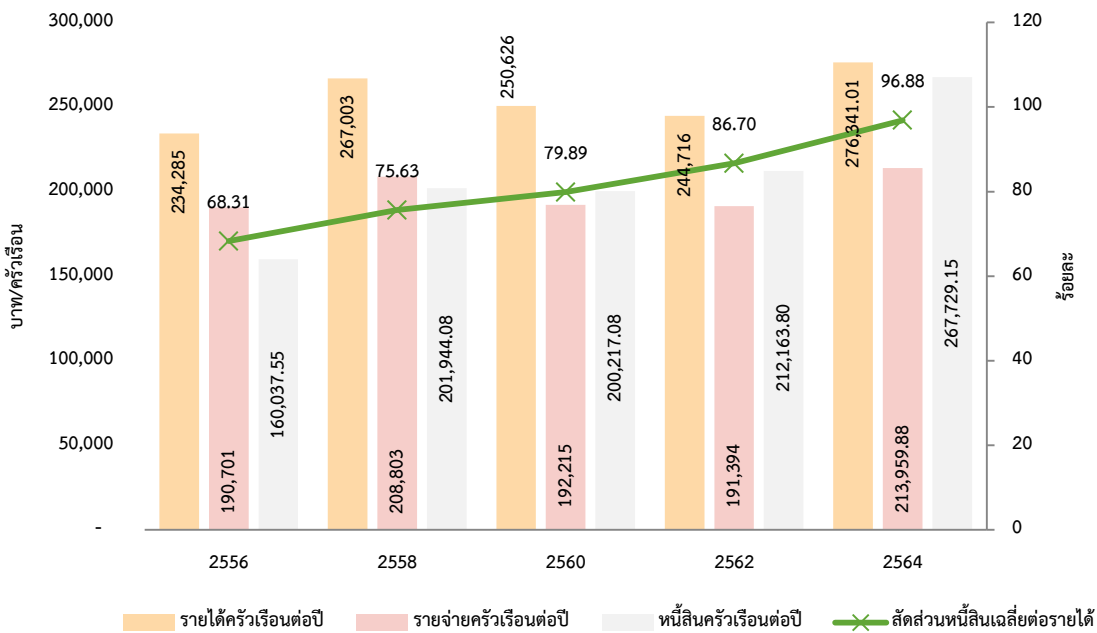
ที่มา : การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ

เมื่อพิจารณาถึงอัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้เฉลี่ยครัวเรือน (ร้อยละ) ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 เมื่อเทียบระหว่างช่วงปี พ.ศ. 2562 - 2564 พบว่ามีการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ในปี พ.ศ. 2564 รายได้เฉลี่ยครัวเรือนเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.92 มีค่ามากกว่าระดับภาคและประเทศ

ที่มา : การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ และระบบฐานข้อมูลกระทรวงมหาดไทย เก็บข้อมูลทุก 2 ปี

หนี้สินเฉลี่ยของครัวเรือนต่อปีมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยปี พ.ศ. 2564 มีหนี้สินอยู่ที่ประมาณ 267,729.15 บาท/ครัวเรือน/ปี คิดเป็นร้อยละ 96.88 ซึ่งเป็นสัดส่วนที่สูงใกล้เคียงรายได้เฉลี่ยครัวเรือน ในขณะที่รายได้เฉลี่ยครัวเรือน ซึ่งอยู่ที่ประมาณ 276,341.01 บาท/ครัวเรือน/ปี และสูงกว่าค่ากลางของภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีหนี้สินเฉลี่ยครัวเรือนอยู่ที่ 222,289.07 บาท/ครัวเรือน/ปี ส่วนใหญ่นำไปใช้จ่ายในครัวเรือน ร้อยละ 44.31 รองลงมาใช้เพื่อทำการเกษตร ร้อยละ 27.61 และเพื่อใช้ซื้อ/เช่าซื้อบ้านและที่ดิน ร้อยละ 20.05 ตามกราฟและตารางข้างท้ายนี้

ที่มา : การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ เก็บข้อมูลทุก 2 ปี

ตารางแสดง : วัตถุประสงค์การกู้ยืม พ.ศ. 2564

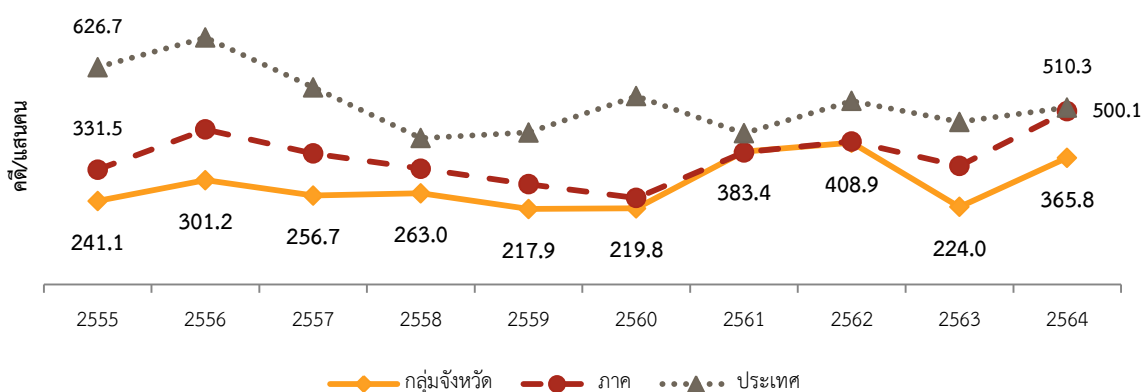
วัตถุประสงค์การกู้ยืม พ.ศ. 2564 ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1		ร้อยละ
	หนี้สินทั้งสิ้น	100.00
	เพื่อใช้จ่ายในครัวเรือน	44.31
	เพื่อใช้ทำธุรกิจที่ไม่ใช่การเกษตร	5.94
	เพื่อใช้ทำการเกษตร	27.61
	เพื่อใช้ในการศึกษา	1.29
	เพื่อใช้ซื้อ/เช่าซื้อบ้านและที่ดิน	20.05
	อื่น ๆ	0.80

ที่มา : การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ

หมายเหตุ: หนี้อื่นๆ ได้แก่ หนี้จากการค้าประกันบุคคลอื่น หนี้ค่าปรับหรือจ่ายชดเชยค่าเสียหาย เป็นต้น

(6) ปัญหาสุขภาพจิต และการก่ออาชญากรรมที่รุนแรง

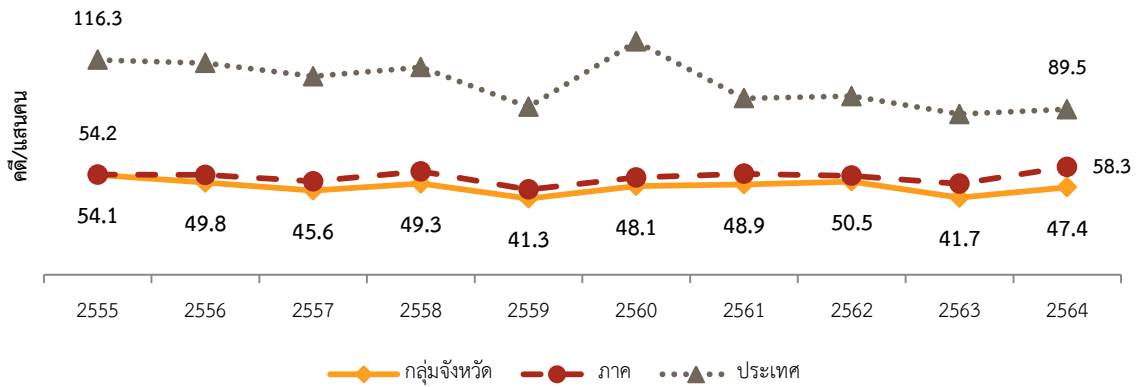
คดีอาชญากรรมของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แต่ยังคงต่ำกว่าระดับภาค และระดับประเทศ ในปี พ.ศ. 2564 มีคดีจำนวน 365.8 คดี/ประชากรหนึ่งแสนคน

ที่มา : สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

คดีชีวิต ร่างกาย เพศ และคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สินของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แต่ยังคงต่ำกว่าระดับภาค และระดับประเทศ ในปี พ.ศ. 2564 มีคดีจำนวน 58.3 คดี/ประชากรหนึ่งแสนคน

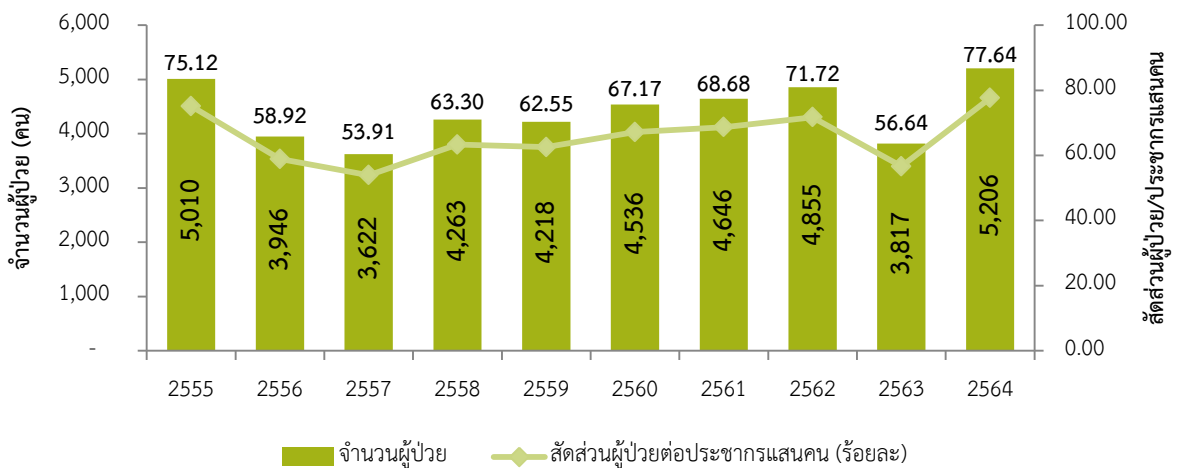

ที่มา : สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

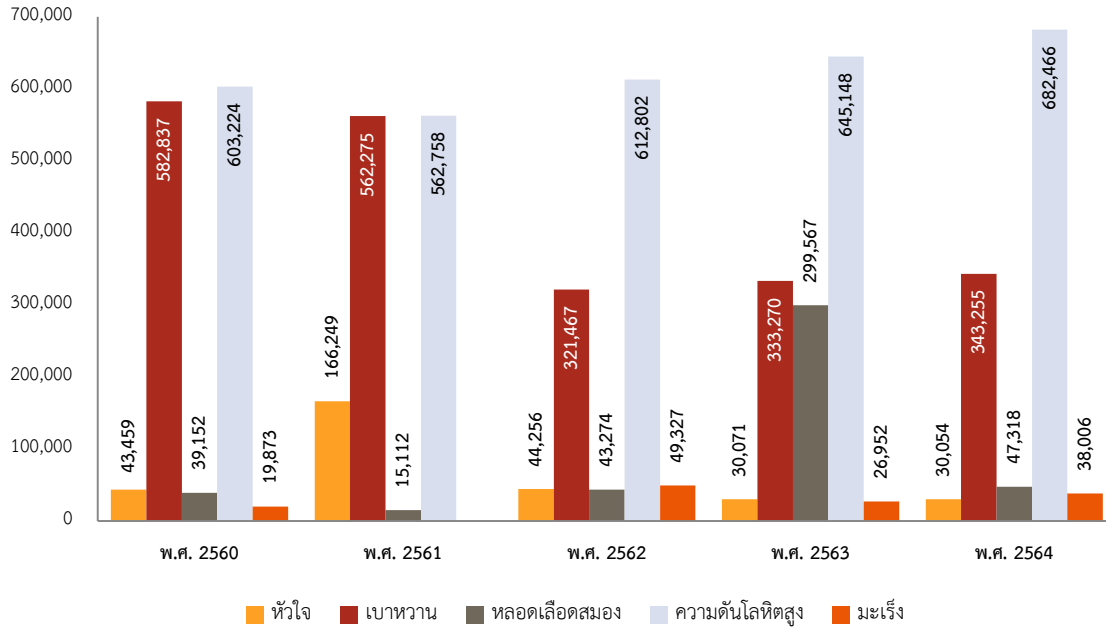
(7) ด้านสุขภาพของประชากรของกลุ่มจังหวัด

โรคเฉาะถิ่น - พยาธิใบไม้ในตับ จำนวนและสัดส่วนผู้ป่วยโรคเนื้อร้ายที่ตับ และท่อน้ำดีในตับ ปี 2555 - 2564 ซึ่งเป็นโรคเฉาะถิ่นที่พบมากในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่ากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีแนวโน้มจะเกิดโรคเนื้อร้ายที่ตับและท่อน้ำดีในตับเพิ่มขึ้น ในปี พ.ศ. 2564 พบว่า มีจำนวนผู้ป่วย 5,206 คน หรือคิดเป็นสัดส่วนผู้ป่วยต่อประชากรแสนคนอยู่ที่ร้อยละ 77.6

ที่มา : สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข

จำนวนผู้ป่วยโรคสำคัญ 5 โรค ได้แก่ โรคหัวใจ โรคเบาหวาน โรคหลอดเลือดสมอง โรคความดันโลหิตสูง และโรคมะเร็ง ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 พบว่าในช่วงปี พ.ศ. 2560 - 2564 มีแนวโน้มผู้ป่วยเพิ่มขึ้น โดยมีผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงมากที่สุด รองลงมาคือเบาหวาน และโรคหลอดเลือดสมอง

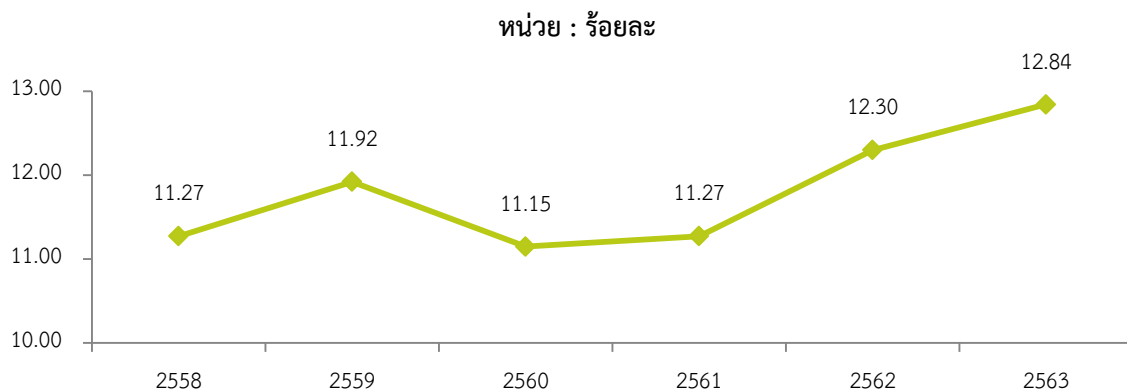

ที่มา : สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดในกลุ่มจังหวัด และระบบฐานข้อมูลกระทรวงมหาดไทย

1.2.2 สถานการณ์การพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ

(1) สัดส่วนพื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่ทำการเกษตร

สัดส่วนพื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่ทำการเกษตรของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น โดยปี พ.ศ. 2563 มีพื้นที่ชลประทาน 2,647,496 ไร่ มีพื้นที่ทำการเกษตร 20,230,660 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 12.84 (พื้นที่กลุ่มจังหวัดฯ รวม 32,323,870 ไร่)

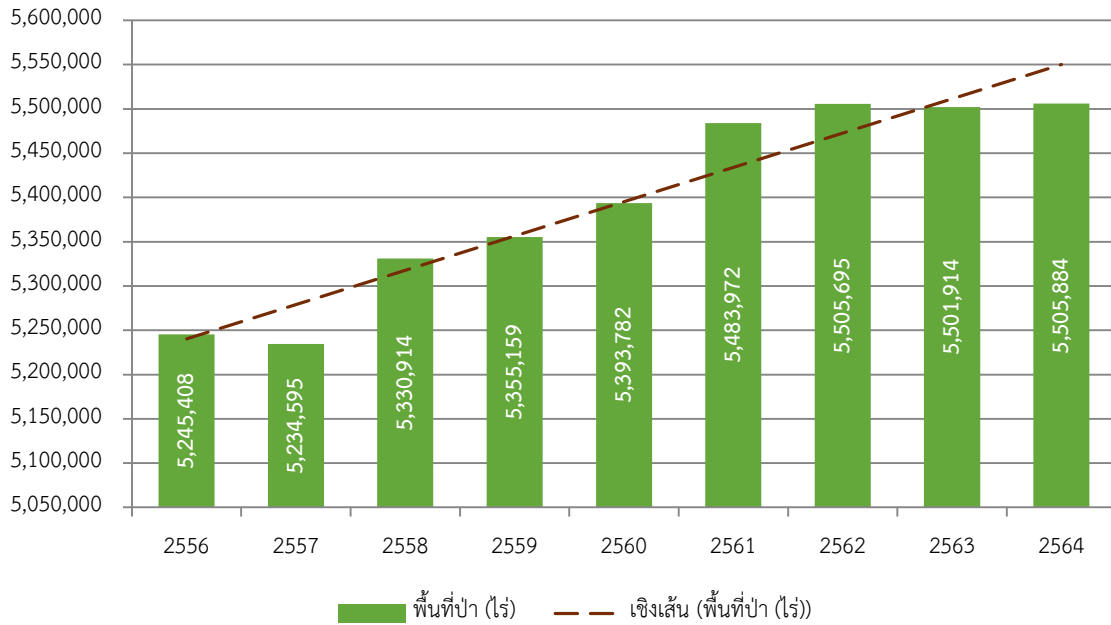

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

พท.เกษตร จาก สนง.เศรษฐกิจการเกษตร, พท ชลประทาน ข้อมูลสารสนเทศ 2561 กรมชลประทาน

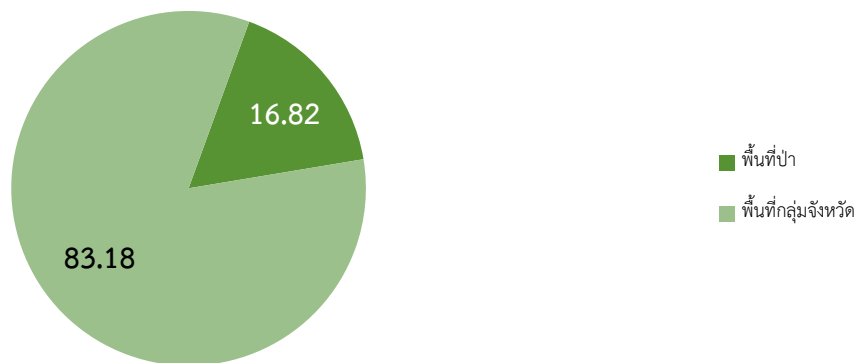
(2) พื้นที่ป่าไม้

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีแนวโน้มพื้นที่ป่าไม้เพิ่มมากขึ้น โดยในปี พ.ศ. 2564 มีจำนวน 5,505,884 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 16.82 ของพื้นที่กลุ่มจังหวัดฯ

ที่มา : กรมป่าไม้

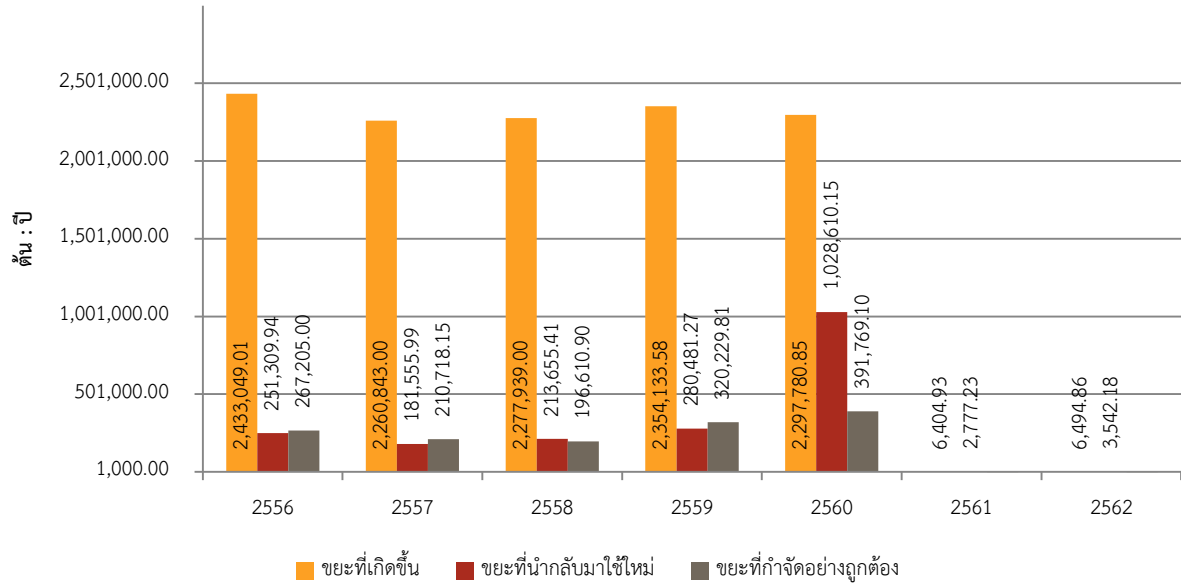
สัดส่วนพื้นที่ป่าไม้ในกลุ่มจังหวัด (ร้อยละ)

ที่มา : กรมป่าไม้ ประมวลผลโดย สศช.

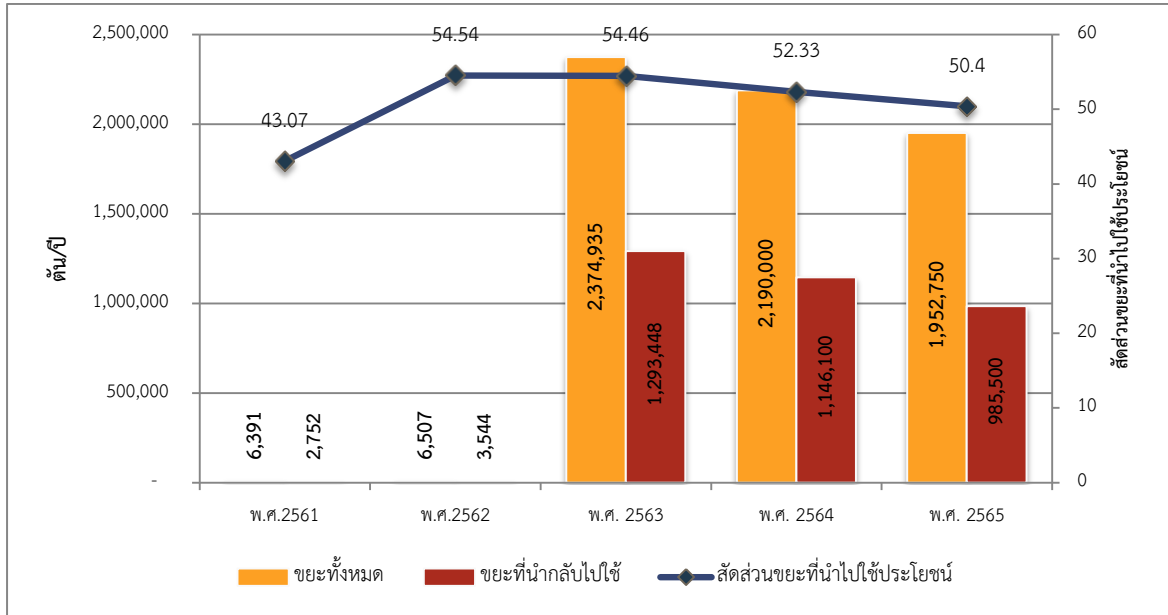
(3) การจัดการขยะ

ช่วงปี พ.ศ. 2556 - 2562 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีปริมาณขยะที่เกิดขึ้นลดน้อยลง และมีปริมาณขยะที่นำกลับไปใช้ใหม่ และกำจัดอย่างถูกต้องเพิ่มมากขึ้น

ที่มา : กรมควบคุมมลพิษ

ข้อมูลจากสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค 11 (นครราชสีมา) ช่วงปี พ.ศ. 2561 - 2565 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีปริมาณขยะที่เกิดขึ้นลดน้อยลง แต่ปริมาณขยะที่นำกลับไปใช้ใหม่มีปริมาณลดลง โดยลดลงไปตั้งแต่ปี พ.ศ. 2563

ที่มา : สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค 11

ภาคผนวก ข.

แบบสอบถามความต้องการบริการสาธารณะเพื่อการยกระดับ
ขีดความสามารถของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ๑

--	--	--	--

แบบสอบถามข้อมูลความต้องการบริการสาธารณะเพื่อการยกระดับขีดความสามารถของกลุ่มจังหวัดภาค

ตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาวิจัยนี้ ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 2 ความต้องการบริการสาธารณะของประชาชน

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการในการให้บริการสาธารณะของประเทศ

2. ให้ผู้ตอบแบบสอบถามทำเครื่องหมาย ✓ ใน หรือเติมข้อความให้ครบถ้วนตามความเป็นจริง

3. แบบสอบถามดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศึกษาความต้องการบริการสาธารณะของประชาชนกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการศึกษาจะนำไปเป็นข้อเสนอแนะสำหรับนำไปพัฒนาเป็นแผนเพื่อการยกระดับขีดความสามารถของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ต่อไป ทั้งนี้ ข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถามผู้วิจัยจะเก็บเป็นความลับ โดยไม่ระบุชื่อผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. เขตพื้นที่จังหวัด 1. นครราชสีมา 2. บุรีรัมย์ 3. ชัยภูมิ 4. สุรินทร์

2. เพศ 1.ชาย 2.หญิง

3. อายุ 1. ต่ำกว่า 20 ปี 2. 21 -30 ปี 3. 31-40 ปี 4. 41-50 ปี

5. 51-60 ปี 6. มากกว่าเท่ากับ 61 ปีขึ้นไป

4. สถานภาพ 1. โสด 2. สมรส 3. หย่าร้าง / หม้าย

5. ระดับการศึกษา

1. ต่ำกว่าประถมศึกษาปีที่ 6 2.มัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า

- 3.มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า 4.ปริญญาตรี

- 5.ปริญญาโท 6.สูงกว่าปริญญาโท

5. อาชีพ 1.รับราชการ 2.พนักงานรัฐวิสาหกิจ

- 3.พนักงานบริษัทเอกชน 4.ค้าขาย

- 5.เกษตรกร 6.อื่น โปรดระบุ.....

6. รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน

- 1.ต่ำกว่า 10,000 บาท 2.10,001 – 20,000 บาท

- 3.20,001 - 30,000 บาท 4.30,001 – 40,000 บาท

- 5.มากกว่า 40,000 บาท

ส่วนที่ 2 สอบถามความต้องการบริการสาธารณะของประชาชน

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นหรือความต้องการของท่านมากที่สุด เพียง 1 ช่อง

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				ไม่ต้องการ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	
การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน					
1. การก่อสร้างและการบำรุงรักษาถนน ทางเท้า และท่อน้ำประปา					
2. การจัดหาที่ดินเพื่อสาธารณะประโยชน์ เช่น สนามกีฬา ลานกิจกรรมชุมชน ศูนย์การเรียนรู้สำหรับเด็ก เป็นต้น					
3. ระบบชลประทานเพื่อการเกษตร และน้ำประปา					
4. ระบบการจราจร ระบบขนส่งสาธารณะที่ทันสมัย					
5. การให้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง (ฟรี)					
6. การให้บริการปัจจุบันเพียงพอต่อความต้องการ					
การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ					
1. การฝึกอาชีพให้กับประชาชน และการส่งเสริม วางแผนการออมที่เป็นระบบ					
2. การพัฒนาให้จังหวัดเป็นศูนย์กลางการค้า การลงทุน การขนส่งโลจิสติกส์					
3. การส่งเสริม OTOP ชุมชน สินค้าเกษตร และผลักดันให้ได้มาตรฐาน หาดตลาดและเพิ่มช่องทางจำหน่ายสินค้า					
4. การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดและสร้างจุดท่องเที่ยวใหม่ทุกพื้นที่					
5. การพัฒนาการสร้างรายได้จากเทคโนโลยี และช่องทางใหม่ ๆ					
6. มีกองทุนส่งเสริมด้านการประกอบอาชีพ และอุปกรณ์ทางการเกษตร บริหารงานโดยชุมชน					

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				ไม่ต้องการ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	
7. การให้สวัสดิการแก่ประชาชน เช่น ค่าใช้จ่ายรายเดือน เบี้ยยังชีพ เป็นต้น					
8. ท่านมีรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีพและเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน					
ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม					
1. การปรับปรุงภูมิทัศน์ให้เป็นระเบียบ ใสสะอาด สิ่งแวดล้อมที่เป็นระบบ					
2. การเก็บขยะมูลฝอยสิ่งปฏิกูล					
3. การส่งเสริมและสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและศิลปกรรมท้องถิ่น					
4. การสนับสนุนให้จังหวัดเป็นเมืองที่ปลอดภัย สิ่งแวดล้อมดี อากาศอยู่ในระดับมาตรฐาน					
ด้านทรัพยากรมนุษย์และสังคม					
1. การรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน					
2. การส่งเสริมความเท่าเทียมกันในสังคมของทุกเพศ ทุกวัย คนพิการ					
3. การส่งเสริมสุขภาพของประชาชน เช่น การบริการด้านสาธารณสุข					
4. การป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด					
5. การส่งเสริมให้ประชาชนมีสุขภาพที่ดี และพัฒนาต่อยอดเป็นเมืองแห่งกีฬา และกิจกรรมคนรุ่นใหม่อย่างเป็นระบบ					
6. สนับสนุนการศึกษาให้ทุกพื้นที่มีโอกาสในการเข้าถึงการเรียนรู้ที่ทันสมัย					
ด้านบริหารการปกครอง					
1. ผู้นำในท้องถิ่นที่พบปะประชาชนอย่างสม่ำเสมอ					
2. มีศูนย์บริการร้องทุกข์ของประชาชนที่สะดวกต่อการติดต่อเข้ารับบริการ					
3. การส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น					

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				ไม่ต้องการ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	
4. การนำเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงาน ตรวจสอบการทำงานเพื่อความสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส					
5. ท่านพึงพอใจการให้บริการของหน่วยงานภาครัฐ					
6. ท่านมีความสุขในชีวิตความเป็นอยู่ปัจจุบัน					

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3.1 เกี่ยวกับความต้องการบริการสาธารณะ ในด้านดังต่อไปนี้

3.1.1 ด้านการศึกษา และเทคโนโลยี

.....

.....

3.1.2 ด้านกีฬา และการท่องเที่ยว

.....

.....

3.1.3 ด้านอาชีพ

.....

.....

3.1.4 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน

.....

.....

3.1.5 ด้านการเมือง การปกครอง

.....

.....

3.1.6 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณสุข สาธารณูปโภคต่าง ๆ ในชุมชน

.....

.....

ขอขอบคุณสำหรับการตอบคำถามค่ะ/ครับ

ภาคผนวก ค.

แบบสอบถามการจัดการคลังเตอร์ที่เป็นจุดเน้น (เกษตร ปศุสัตว์ ท่องเที่ยว
ใหม่) เพื่อการยกระดับขีดความสามารถของกลุ่มจังหวัดภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ๑ (กลุ่มคลังเตอร์)

--	--	--

แบบสอบถามการจัดการคลัสเตอร์ที่เป็นจุดเน้นเพื่อการยกระดับขีดความสามารถของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 (กลุ่มคลัสเตอร์)

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาวิจัยนี้ ประกอบด้วย 5 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 2 การประเมินศักยภาพผู้ประกอบการ

ส่วนที่ 3 การบริหารจัดการของกลุ่มคลัสเตอร์

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

2. ให้ผู้ตอบแบบสอบถามทำเครื่องหมาย ✓ ใน หรือเติมข้อความให้ครบถ้วนตามความเป็นจริง

3. แบบสอบถามดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการจัดทำวัตถุประสงค์และทิศทางการพัฒนาใน

อนาคตของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 (พ.ศ. 2566-2570)

ส่วนที่1 ข้อมูลทั่วไป

1. เขตพื้นที่จังหวัด 1. นครราชสีมา 2. บุรีรัมย์ 3. ชัยภูมิ 4. สุรินทร์

2. คลัสเตอร์ 1. เกษตร 2. ปศุสัตว์ 3. ผ้าไหม 4. การท่องเที่ยว 5. อื่นๆ.....

3. เพศ 1) ชาย 2) หญิง

4. อายุ 1) ต่ำกว่า 20 ปี 2) 21 -30 ปี

3) 31-40 ปี 4) 41-50 ปี

5) 51-60 ปี 6) มากกว่าเท่ากับ 61 ปีขึ้นไป

5. สถานภาพ 1) โสด 2) สมรส 3) หย่าร้าง / หม้าย

6. ระดับการศึกษา

1) ต่ำกว่าประถมศึกษาปีที่ 6 2) มัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า

3) มัธยมศึกษาตอนปลาย/เทียบเท่า 4)ปริญญาตรี

5) ปริญญาโท หรือสูงกว่า

7. ตำแหน่งของธุรกิจของท่านในคลัสเตอร์

1) ธุรกิจต้นน้ำ (ระบุธุรกิจ).....

2) ธุรกิจกลางน้ำ (ระบุธุรกิจ).....

3) ธุรกิจปลายน้ำ (ระบุธุรกิจ).....

4) ธุรกิจที่เกี่ยวข้อง (ระบุธุรกิจ).....

8. ระยะเวลาที่ดำเนินธุรกิจ/ผลิตสินค้า

- 1) น้อยกว่า 1 ปี 2) ระหว่าง 1 – 3 ปี
 3) ระหว่าง 4 – 6 ปี 4) มากกว่า 6 ปี

9. เงินทุนดำเนินการ

- 1) ทุนน้อยกว่า 100,000 บาท 2) ทุนระหว่าง 300,000 – 1,000,000 บาท
 3) ทุนระหว่าง 100,000 – 300,000 บาท 4) ทุนมากกว่า 1 ล้านบาท

10. จำนวนคนทำงาน (พนักงานประจำและรวมเจ้าของกิจการ)

- 1) 1-2 คน 2) 3-5 คน 3) 6-10 คน
 4) 11-20 คน 5) 21-30 คน 5) มากกว่า 30 คน

11. รายได้เฉลี่ยของธุรกิจต่อเดือน (ประมาณการ)

- 1) ต่ำกว่า 10,000 บาท 2) 10,001 – 20,000 บาท
 3) 20,001 - 30,000 บาท 4) 30,001 – 40,000 บาท
 5) มากกว่า 40,000 บาท

12. ท่านต้องการพัฒนาธุรกิจด้านใด (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) ด้านบุคลากร เช่น ทักษะความรู้/องค์ความรู้ (ระบุ) .....
 2) ด้านการจัดการการผลิต/บริการ (ระบุ) .....
 3) ด้านการเทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิต (ระบุ) .....
 4) ด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์/บรรจุภัณฑ์ (ระบุ) .....
 5) ด้านมาตรฐานสินค้า/การผลิต/การบริการ (ระบุ) .....
 6) ด้านการตลาด ในประเทศ/ต่างประเทศ (ระบุ) .....
 7) ด้านการตลาดออนไลน์ (ระบุ) .....
 8) ด้านอื่น ๆ (ระบุ) .....

ส่วนที่ 2 การประเมินศักยภาพผู้ประกอบการ

1. ปัจจัยทางการผลิต

1.1 การสนับสนุนเทคโนโลยีในการจัดการการผลิต (สามารถเลือกตอบได้ มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) ได้รับการสนับสนุนและพัฒนาจากการจัดการผลิตจากการวิจัย
 2) ได้รับการฝึกอบรมจากสถาบันการศึกษา
 3) ได้รับการฝึกอบรมจากหน่วยงานทางภาครัฐ
 4) ได้รับการฝึกอบรมจากหน่วยงานเอกชน
 5) ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงาน/ภาคเอกชนต่างประเทศ

1.2 แหล่งที่มาของวัตถุดิบ

1.2.1 การสั่งซื้อวัตถุดิบ

- 1) ส่วนมากมีการสั่งซื้อจากผู้ขายปัจจัยการผลิตรายเดียว
- 2) ส่วนมากมีการสั่งซื้อจากผู้ประกอบการภายในจังหวัด
- 3) ส่วนมากมีการสั่งซื้อจากผู้ประกอบการจังหวัดใกล้เคียง
- 4) ส่วนมากมีการสั่งซื้อจากต่างประเทศ
- 5) ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงาน/ภาคเอกชนต่างประเทศ

1.2.2 ความเพียงพอของวัตถุดิบในการผลิตสินค้า

- 1) เพียงพอ   2) ไม่แน่นอน   3) ไม่เพียงพอ

1.3 แรงงาน

1.3.1 แนวโน้มการจ้างงาน

- ลดลง   คงที่   เพิ่มขึ้นไม่เกินร้อยละ 5
- เพิ่มขึ้นร้อยละ 6 - 10   เพิ่มขึ้นร้อยละ 11-15   เพิ่มขึ้นร้อยละ 16-20
- เพิ่มขึ้นมากกว่าร้อยละ 20

1.3.2 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่ของแรงงาน

- ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น   มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.   อนุปริญญา/ปวส.
- ปริญญาตรี หรือระดับที่สูงกว่า (โปรดระบุ).....

1.4 เครื่องจักรและอุปกรณ์

- 1) มีการลงทุนในเครื่องจักรและอุปกรณ์ในระยะเวลา 3 ปีที่ผ่านมา
- 2) ไม่มีการลงทุนในเครื่องจักรและอุปกรณ์เพิ่มเติมและยังคงดำเนินการผลิตอยู่
- 3) ไม่มีแผนในการลงทุนเครื่องจักรและอุปกรณ์เพิ่มเติม

1.5 การปรับปรุงกระบวนการผลิต

- 1) มีการปรับปรุงกระบวนการผลิตในระยะเวลา 3 ปีที่ผ่านมา
- 2) ไม่มีการปรับปรุงกระบวนการผลิตและยังคงดำเนินการผลิตแบบเดิมอยู่
- 3) ไม่มีแผนในการปรับปรุงกระบวนการผลิตเพิ่มเติม

2. เจ็อนไขทางด้านความต้องการหรืออุปสงค์

2.1 ความสนใจของลูกค้าในผลิตภัณฑ์ (สามารถเลือกตอบได้ มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) ลูกค้ามีการสอบถามรายละเอียดเกี่ยวกับสินค้าผ่านช่องทางในการสื่อสารการตลาดต่าง ๆ
- 2) ลูกค้ามีการสอบถามรายละเอียดเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ใหม่
- 3) ลูกค้ามีผลสะท้อนกลับ (Feedback) เกี่ยวกับสินค้า
- 4) ลูกค้ามีการสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าที่จัดโปรโมชั่น หรือการออกบูธขายสินค้าอยู่เสมอ

- 5) ลูกค้ามีการสอบถามราคาผ่านช่องทางในการสื่อสารการตลาดต่าง ๆ
- 6) ลูกค้ามีการสอบถามราคาส่วนลด และการจัดรายการส่งเสริมการขายสินค้าในช่วงเวลาต่าง ๆ
- 7) ลูกค้ามีการสอบถามถึงสถานที่และวิธีการซื้อสินค้าอยู่เป็นประจำ

2.2 แนวโน้มยอดขายโดยรวม

- 1) ลดลง
- 2) คงที่
- 3) เพิ่มขึ้นไม่เกินร้อยละ 5
- 4) เพิ่มขึ้นร้อยละ 6 - 10
- 5) เพิ่มขึ้นร้อยละ 11-15
- 6) เพิ่มขึ้นร้อยละ 16-20
- 7) เพิ่มขึ้นมากกว่าร้อยละ 20

2.3 แนวโน้มจำนวนของลูกค้า

- 1) ลดลง
- 2) คงที่
- 3) เพิ่มขึ้นไม่เกินร้อยละ 5
- 4) เพิ่มขึ้นร้อยละ 6 - 10
- 5) เพิ่มขึ้นร้อยละ 11-15
- 6) เพิ่มขึ้นร้อยละ 16-20
- 7) เพิ่มขึ้นมากกว่าร้อยละ 20

2.4 การให้ข้อมูลสินค้าและการตอบสนองความต้องการของลูกค้า (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) มีการให้ข้อมูลสินค้าและเผยแพร่ข่าวสารผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น แผ่นพับ เอกสารประชาสัมพันธ์
- 2) มีการให้ข้อมูลสินค้า และเผยแพร่ข่าวสารผ่านเว็บไซต์ และสื่อสังคมออนไลน์
- 3) ทุกผลิตภัณฑ์มีการให้ข้อมูลบนสลากสินค้า
- 4) มีช่องทางให้ลูกค้าสามารถร้องเรียนเกี่ยวกับปัญหาคุณภาพของสินค้าผลิตภัณฑ์ได้
- 5) มีช่องทางสำหรับการเปลี่ยนหรือคืนสินค้าในกรณีที่สินค้าไม่ได้คุณภาพมาตรฐาน
- 6) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

3. อุตสาหกรรมที่สนับสนุนและเกี่ยวเนื่อง

3.1 โครงสร้างพื้นฐาน

3.1.1 ปัญหากระแสไฟฟ้าขัดข้อง ไฟฟ้าดับ ไม่มีกระแสไฟฟ้าใช้ในการผลิต (จำนวนโดยเฉลี่ยต่อเดือน)

- 1) ร้อยละ 0-30
- 2) ร้อยละ 31-60
- 3) มีปัญหามากกว่าร้อยละ 60

3.1.2 ปัญหาไม่มีน้ำใช้ในการผลิต (จำนวนโดยเฉลี่ยต่อเดือน)

- 1) ร้อยละ 0-30
- 2) ร้อยละ 31-60
- 3) มีปัญหามากกว่าร้อยละ 60

3.1.3 เส้นทางในการขนส่งสินค้า

- 1) ถนนคอนกรีต
- 2) ถนนลาดยาง
- 3) ถนนลูกรัง

3.1.4 การบำบัดของเสียจากการผลิต (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) มีพื้นที่เก็บขยะอย่างถูกสุขลักษณะ
- 2) ระบบบำบัดน้ำเสีย
- 3) มีระบบการกรอง/ฟอกอากาศเพื่อลดมลพิษทางอากาศ
- 4) ไม่มีระบบการบำบัดของเสียจากการดำเนินงานในกิจกรรมต่าง ๆ

3.2 การสนับสนุนจากอุตสาหกรรมต้นน้ำที่เกี่ยวข้อง (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) สินเชื่อระยะยาว
- 2) มีความสัมพันธ์อันดีกับผู้ขายปัจจัยการผลิต และมีการติดต่อซื้อขายมานาน
- 3) มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างกันอยู่เสมอ
- 4) ราคาถูก
- 5) วัตถุดิบที่จัดส่งให้มีคุณภาพดี

3.3 การสนับสนุนจากสถาบันการเงิน (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ
- 2) รองรับการลงทุน
- 3) ฝึกอบรมทางการเงิน/การรายงานทางการเงิน
- 4) ให้คำปรึกษาด้านการออม/การลงทุน
- 5) จัดให้มีการฝึกอบรมความรู้ทางการเงินสำหรับการดำเนินธุรกิจ

3.4 การประยุกต์ใช้งานวิจัยในกระบวนการผลิต

- 1) ไม่มีการนำงานวิจัยมาใช้ในการปรับปรุงการผลิต
- 2) 1-5 เรื่องต่อปี
- 3) มากกว่า 5 เรื่องต่อปี

4. กลยุทธ์โครงสร้างและสภาพการแข่งขันของผู้ผลิต

4.1 กลยุทธ์การส่งเสริมการขาย (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) ประชาสัมพันธ์การใช้สื่อ เช่น ป้ายประชาสัมพันธ์ แผ่นพับ ใบปลิว เป็นต้น
- 2) ของขวัญพรีเมียม
- 3) ส่วนลด
- 4) ซื้อขายผ่านเว็บไซต์
- 5) โปรโมทสินค้าในงานนิทรรศการ/งานแสดงสินค้า
- 6) กระจายสินค้าให้ตัวแทน
- 7) มีสินค้าตัวอย่างให้กับลูกค้า
- 8) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

4.2 กลยุทธ์ผลิตภัณฑ์ (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) คิดค้น/ออกแบบผลิตภัณฑ์ใหม่
- 2) มีแผนการเปิดตัวผลิตภัณฑ์ใหม่
- 3) พัฒนาบรรจุภัณฑ์ให้ทันสมัยไม่ซ้ำใคร

4) พัฒนาสินค้าให้ได้มาตรฐานและคุณภาพ

5) การสร้างแบรนด์สินค้า

6) ไม่มีการวางกลยุทธ์ผลิตภัณฑ์

4.3 มาตรฐานคุณภาพ (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1) มาตรฐานสินค้าเกษตร (Q)

2) เกษตรอินทรีย์ (Organic)

3) มาตรฐานการปฏิบัติการทางเกษตรที่ดีสำหรับพืชอาหาร (Good Agricultural Practices:GAP)

4) มาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสัตว์

5) มาตรฐานอาหารฮาลาล (Halal)

6) Good Manufacturing Practice: GMP

7) Hazards Analysis and Critical Control Points: HACCP

8) ทรานกุงพระราชทาน (ทอง, เงิน, น้ำเงิน, เขียว)

9) มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.)

10) มาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agriculture Practice: GAP)

11) มาตรฐานการท่องเที่ยวไทย

(1) ด้านบริการและกิจกรรม

(2) ด้านแหล่งท่องเที่ยว

(3) ด้านอาชีพ/ธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์

12) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

4.4 การควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์ (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1) ตรวจสอบและทดสอบคุณภาพของวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตอย่างต่อเนื่อง

2) การควบคุมคุณภาพในทุกขั้นตอนกระบวนการผลิตสินค้า

3) ตรวจสอบประสิทธิภาพของอุปกรณ์ /เครื่องจักรอย่างต่อเนื่อง

4) ทดสอบคุณภาพของสินค้า และผลิตภัณฑ์

5) ควบคุมคุณภาพการผลิตก่อนจำหน่ายและระหว่างจัดส่ง

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามระดับความคิดเห็นการบริหารจัดการของกลุ่มคัสเตอร์ใหม่

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นหรือความต้องการของท่านมากที่สุด เพียง 1 ช่อง

ข้อความคำถาม	ระดับความคิดเห็น				น้อยที่สุด
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	
1. บริบทการแข่งขันและกลยุทธ์ทางธุรกิจ					
1.1 สินค้าของท่านมีเอกลักษณ์/มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก					
1.2 สินค้าของท่านมีส่วนแบ่งการตลาดของสินค้าที่เพิ่มขึ้นทุกปี					
1.3 ท่านมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ในผลิตทำให้มี สี สัน ลวดลาย ตรงตามความต้องการของลูกค้า					
1.4 กลุ่มของท่านมีการขยายตลาดไปยังตลาดทั้งภายในประเทศและต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง					
1.5 ผู้นำกลุ่ม/คัสเตอร์ เป็นบุคคลที่สำคัญในการบริหารจัดการและทำให้ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มที่รู้จักและมีชื่อเสียง					
1.6 สมาชิกในกลุ่ม/คัสเตอร์มีความรู้และเข้าใจเป้าหมายและมีทัศนคติร่วมกันในการพัฒนาสินค้า/ผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างรายได้ และการพัฒนาที่ยั่งยืน					
1.7 กลุ่มของท่านมีความสามารถในการจัดที่เป็นระบบและมีบุคลากรที่มีประสิทธิภาพ					
2. การเชื่อมโยงและความร่วมมือภายในคัสเตอร์					
2.1 กลุ่มของท่านมีการกำหนดโครงสร้างหน้าที่และความรับผิดชอบของสมาชิกที่ชัดเจนตามลักษณะของห่วงโซ่อุปทาน (ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ)					
2.2 กลุ่มของท่านมีจำนวนสมาชิกที่เพียงพอและเหมาะสมกับการผลิตสินค้า/ผลิตภัณฑ์					
2.3 กลุ่มของท่านมีการสร้างแรงจูงใจให้กับ					

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				น้อยที่สุด
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	
สมาชิก/พนักงานเพื่อทำให้เกิดการผลิตสินค้าที่ดีและมีคุณภาพ					
2.4 การทำกิจกรรมของกลุ่มเริ่มต้นจากการคิดและระดมสมองร่วมกันของสมาชิก/ผู้ประกอบการซึ่งเป็นแกนนำของกลุ่ม					
2.5 กลุ่มของท่านมีการบริหารเงินทุน/รายได้สำหรับแก่สมาชิกอย่างยุติธรรม					
2.6 กลุ่มของท่านมีการแจ้งข้อมูลข่าวสารให้กับสมาชิกอยู่เสมอ					
2.7 กลุ่มของท่านมีการประชุมเพื่อพัฒนาการดำเนินงาน มีกิจกรรมร่วมกัน					
2.8 หน่วยงานภาครัฐ/บริษัทเอกชนมีการให้การสนับสนุนและส่งเสริม พัฒนาการผลิต และออกแบบสินค้าให้มีประสิทธิภาพ					
3 ด้านทรัพยากรทางกายภาพ/ปัจจัยการผลิต					
3.1 กลุ่มของท่านมีวัตถุดิบที่เพียงพอสำหรับการผลิตสินค้า					
3.2 กลุ่มของท่านมีเครื่องมือ อุปกรณ์ที่เพียงพอสำหรับการผลิตสินค้า					
3.3 กลุ่มของท่านมีสถานที่ๆ เหมาะสมสำหรับการผลิตและการเก็บสินค้า					
3.4 กลุ่มของท่านมีสาธารณูปโภค เช่น น้ำ ไฟฟ้า อย่างเพียงพอในการผลิตสินค้า					
3.5 กลุ่มของท่านมีความสามารถในการเจรจาต่อรองและสามารถเข้าถึงผู้ขายปัจจัยการผลิตได้เป็นอย่างดี					
3.6 ท่านได้รับการจัดสรรเงินสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐหรือเอกชน					

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				น้อยที่สุด
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	
3.7 หน่วยงานภาครัฐ/เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมการพัฒนาและการผลิตสินค้าให้กับสมาชิกอย่างต่อเนื่อง					
3.8 ท่านมีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของลูกค้า					
4. เจือนไขอุปสงค์และโอกาสทางการตลาด					
4.1 ผลิตภัณฑ์ของท่านเป็นที่ชื่นชอบและเป็นที่ต้องการของลูกค้าทั้งในประเทศและต่างประเทศ					
4.2 ท่านมีการนำเอาข้อเสนอแนะของลูกค้ามาใช้ในการปรับปรุงสินค้า/บริการ					
4.3 นโยบายการสนับสนุนของทางภาครัฐบาลมีผลต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์และยอดขายของสินค้ากลุ่ม					
4.4 กลุ่มของท่านมีความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้าอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง					
4.5 สินค้าของกลุ่ม/คลัสเตอร์มีส่วนแบ่งการตลาดของสินค้า/ยอดขายที่เพิ่มขึ้นทุกปี					
4.6 กลุ่มของท่านมีมาตรการคุ้มครองสิทธิผู้บริโภคและบังคับใช้อย่างมีประสิทธิภาพ					
4.7 ท่านมีการสร้างสรรค์สินค้าใหม่ๆ ให้เกิดขึ้นอยู่เสมอ เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้า					
4.8 ท่านให้ความสำคัญกับการลดต้นทุนการผลิตเพื่อการสร้างกำไรที่สูงขึ้น					
4.9 จำนวนคู่แข่งที่อยู่นอกคลัสเตอร์มีจำนวนมากขึ้น					

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการ ปัญหาและอุปสรรคในการยกระดับการพัฒนาคลัสเตอร์ใหม่ ในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์

1. ด้านบริบทของการแข่งขันกลยุทธ์ทางธุรกิจ.....

.....

.....

.....

.....

2. ด้านการเชื่อมโยงและความร่วมมือในคลัสเตอร์.....

.....

.....

.....

.....

3. ด้านเงื่อนไขของปัจจัยการผลิต/ตลาด.....

.....

.....

.....

.....

4. ด้านการเชื่อมโยงและความร่วมมือในคลัสเตอร์.....

.....

.....

.....

.....

5. ด้านอื่น ๆ.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณสำหรับการตอบคำถามค่ะ/ครับ

ภาคผนวก ง.

ผลการศึกษาความต้องการบริการสาธารณะเพื่อการยกระดับ
ขีดความสามารถของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ๑

ผลการศึกษาความต้องการบริการสาธารณะเพื่อการยกระดับขีดความสามารถของกลุ่มจังหวัด

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

การศึกษาความต้องการบริการสาธารณะเพื่อการยกระดับขีดความสามารถของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ได้มีการศึกษาข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจากประชาชน ในเขตพื้นที่ 4 จังหวัด ได้แก่ นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ จำนวน 701 ราย โดยการใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และนำข้อมูลที่ได้มาคัดกรองความสมบูรณ์ของแบบสอบถามเพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สรุปได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป
2. ผลการวิเคราะห์ความต้องการบริการสาธารณะของประชาชน
3. ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะ

โดยมีสัญลักษณ์ที่ใช้แทนค่าสถิติ ดังนี้

n	แทน	ขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size)
$\bar{x}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป

1.1 ข้อมูลทั่วไป

ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นประชาชน ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 จำนวน 701 ราย โดยใช้สถิติ เชงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ และร้อยละ ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

n =701

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
จังหวัด		
- นครราชสีมา	331	47.2
- ชัยภูมิ	138	19.7
- บุรีรัมย์	169	24.1
- สุรินทร์	63	9.0
เพศ		
- ชาย	318	45.4
- หญิง	383	54.6
อายุ		
- ต่ำกว่า 20 ปี	20	2.9
- 21-30 ปี	109	15.5
- 31-40 ปี	172	24.5
- 41-50 ปี	188	26.8
- 51-60 ปี	184	26.2
- เท่ากับหรือมากกว่า 61 ปีขึ้นไป	28	4.0
สถานภาพ		
- โสด	236	33.7
- สมรส	427	60.9
- หย่าร้าง/หม้าย	38	5.4

ตารางที่ 2: ข้อมูลทั่วไป (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
- ต่ำกว่าประถมศึกษาปีที่ 6	99	14.1
- มัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า	123	17.5
- มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	215	30.7
- ปริญญาตรี	212	30.2
- ปริญญาโท	47	6.7
- สูงกว่าปริญญาโท	5	0.7
อาชีพ		
- รับราชการ	124	17.7
- พนักงานรัฐวิสาหกิจ	31	4.4
- พนักงานบริษัทเอกชน	18	2.6
- ค้าขาย	62	8.8
- เกษตรกร	389	55.5
- อื่นๆ โปรดระบุ	77	11.0
รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน		
- ต่ำกว่า 10,000 บาท	202	28.8
- 10,001-20,000 บาท	273	38.9
- 20,001- 30,000 บาท	109	15.5
- 30,001 – 40,000 บาท	54	7.7
- มากกว่า 40,000 บาท	63	9.0

ที่มา : จากการสำรวจปี 2566 และการคำนวณ

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีผู้ตอบแบบสอบถามในจังหวัดนครราชสีมา มีจำนวนทั้งสิ้น จำนวน 701 ราย ประกอบด้วย จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 331 ราย คิดเป็นร้อยละ 47.2 จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 138 ราย คิดเป็นร้อยละ 19.7 จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 169 ราย คิดเป็นร้อยละ 24.1 และจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 63 รายคิดเป็นร้อยละ 9.0 ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 54.6 และเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 45.4 โดยส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.8 รองลงมา มีอายุระหว่าง 51 – 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.2 มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 24.5 มีอายุเท่ากับหรือมากกว่า 61 ปี คิดเป็นร้อยละ 4.0 และมีอายุต่ำกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 2.9 ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 60.9 รองลงมา มีสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 236 และมีสถานภาพหย่าร้าง/หม้าย คิดเป็นร้อยละ

ละ 5.4 ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 30.7 รองลงมาจบการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 30.2 จบมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 17.5 และจบระดับต่ำกว่าประถมศึกษาปีที่ 6 คิดเป็นร้อยละ 14.1 ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 55.5 รองลงมามีอาชีพรับราชการ คิดเป็นร้อยละ 17.7 มีอาชีพค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 8.8 และมีอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 4.4 ตามลำดับ โดยส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อครอบครัวต่อเดือนอยู่ระหว่าง 10,001 – 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 38.9 รองลงมา มีรายได้เฉลี่ยต่ำกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 28.8 มีรายได้เฉลี่ย 20,001 – 30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 15.5 มีรายได้เฉลี่ยต่อครอบครัวมากกว่า 40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 9.0 และมีรายได้เฉลี่ย 30,001 – 40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 7.7 ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ความต้องการบริการสาธารณะของประชาชนของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มี 5 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านทรัพยากรมนุษย์และสังคม และ ด้านการบริหารการปกครอง โดยใช้สถิติ เชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 2 ภาพรวมผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการบริการสาธารณะของประชาชนของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

ความต้องการบริการสาธารณะ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	ลำดับ
1. การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน	3.89	.931	มาก	3
2. การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ	3.89	.946	มาก	3
3. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	3.89	.881	มาก	3
4. ด้านทรัพยากรมนุษย์และสังคม	4.02	.883	มาก	1
5. ด้านการบริหารการปกครอง	3.92	.910	มาก	2
รวม	3.92	.910	มาก	

ที่มา : จากการคำนวณ

จากตารางที่ 2 ภาพรวมผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการบริการสาธารณะของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92 และแสดงเป็นรายด้านตามลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านทรัพยากรมนุษย์และสังคม อยู่ใน ระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$) รองลงมาเป็นด้านการบริหารการปกครอง ($\bar{X} = 3.92$) ด้านพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน ($\bar{X} = 3.89$) ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 3.89$) และด้านทรัพยากรมนุษย์และสังคม ($\bar{X} = 3.89$) ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการบริการสาธารณะของประชาชนกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง มี 5 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน 2) การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ 3) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 4) ด้านทรัพยากรมนุษย์และสังคม และ 5) ด้านการบริหารการปกครอง โดยสามารถสรุปการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานเป็นรายชื่อได้ดังนี้

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความต้องการบริการสาธารณะของประชาชน ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

ข้อความ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ความหมาย	ลำดับ
1) การก่อสร้างและการบำรุงรักษาถนนทางเท้าและท่อน้ำประปา	3.97	.892	มาก	3
2) การจัดหาที่ดินเพื่อสาธารณประโยชน์ เช่น สนามกีฬา ลานกิจกรรมชุมชน ศูนย์การเรียนรู้สำหรับเด็ก เป็นต้น	3.87	.893	มาก	4
3) ระบบชลประทานเพื่อการเกษตรและน้ำประปา	4.01	.969	มาก	1
4) ระบบการจราจร ระบบขนส่งสาธารณะที่ทันสมัย	3.98	.880	มาก	2
5) การให้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง (ฟรี)	3.89	1.007	มาก	5
6) การให้บริการปัจจุบันเพียงพอต่อความต้องการ	3.60	.945	มาก	6
รวม	3.89	0.931	มาก	3

ที่มา : จากการสำรวจปี 2566 และการคำนวณ

จากตารางที่ 3 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับความคิดเห็นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 โดยมีระดับความคิดเห็นเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ระบบชลประทานเพื่อการเกษตรและน้ำประปา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.01 รองลงมาคือ การก่อสร้างและการบำรุงรักษาถนนทางเท้าและท่อน้ำประปา ระบบการจราจร ระบบขนส่งสาธารณะที่ทันสมัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 การให้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง (ฟรี) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 การจัดหาที่ดินเพื่อสาธารณ

ประโยชน์ เช่น สนามกีฬา ลานกิจกรรมชุมชน ศูนย์การเรียนรู้สำหรับเด็ก เป็นต้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 การให้บริการปัจจุบันเพียงพอต่อความต้องการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 ตามลำดับ

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความต้องการบริการสาธารณะของประชาชน ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ

ข้อความ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ความหมาย	ลำดับ
1) การฝึกอาชีพให้กับประชาชน และ การส่งเสริม วางแผนการออมที่เป็น ระบบ	3.89	.869	มาก	4
2) การพัฒนาให้จังหวัดเป็นศูนย์กลาง การค้า การลงทุน การขนส่งโลจิสติกส์	3.89	.859	มาก	4
3) การส่งเสริม OTOP ชุมชน สินค้า เกษตร และผลักดันให้ได้มาตรฐาน ตลาดและเพิ่มช่องทางจำหน่ายสินค้า	3.95	.879	มาก	2
4) การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของ จังหวัดและสร้างจุดท่องเที่ยวใหม่ทุก พื้นที่	3.99	1.117	มาก	1
5) การพัฒนาการสร้างรายได้จาก เทคโนโลยี และช่องทางใหม่ เช่น การตลาดออนไลน์ การเกษตรอัจฉริยะ	3.93	.895	มาก	3
6) มีกองทุนส่งเสริมด้านการประกอบ อาชีพและอุปกรณ์ทางเกษตรบริหาร โดยชุมชน	3.93	.895	มาก	3
7) การให้สวัสดิการแก่ประชาชน เช่น ค่าใช้จ่ายรายเดือน เบี้ยยังชีพ เป็นต้น	3.95	.929	มาก	2
8) มีรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีพ และ เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน	3.99	.927	มาก	1
รวม	3.53	.926	มาก	3

ที่มา : จากการสำรวจปี 2566 และการคำนวณ

จากตารางที่ 4 ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับความคิดเห็นภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.52 โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ มีรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีพ และเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน และการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดและสร้างจุดท่องเที่ยวใหม่ทุกพื้นที่ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.99 รองลงมาคือ การส่งเสริม OTOP ชุมชน สินค้าเกษตร และผลักดันให้ได้มาตรฐาน หาดตลาดและเพิ่มช่องทางจำหน่ายสินค้า และการให้สวัสดิการแก่ประชาชน เช่น ค่าใช้จ่ายรายเดือน เบี้ยยังชีพ เป็นต้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95 การพัฒนาการสร้างรายได้จากเทคโนโลยี และช่องทางใหม่ เช่น การตลาดออนไลน์ การเกษตรอัจฉริยะ และมีกองทุนส่งเสริมด้านการประกอบอาชีพและอุปกรณ์ทางเกษตรบริหารโดยชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 การฝึกอาชีพให้กับประชาชน และการส่งเสริม วางแผนการออมที่เป็นระบบ และการพัฒนาให้จังหวัดเป็นศูนย์กลางการค้า การลงทุน การขนส่งโลจิสติกส์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 ตามลำดับ

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ความต้องการบริการสาธารณะของประชาชน ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ข้อความ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ความหมาย	ลำดับ
1) การปรับปรุงภูมิทัศน์ให้เป็นระเบียบใส่ใจสิ่งแวดล้อมที่เป็นระบบ	3.92	.842	3.92	4
2) การเก็บขยะมูลฝอยสิ่งปฏิกูล	3.95	.886	3.95	3
3) การส่งเสริมและสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและศิลปกรรมท้องถิ่น	3.97	.842	3.97	2
4) การสนับสนุนให้จังหวัดเป็นเมืองที่ปลอดภัย สิ่งแวดล้อมดี อากาศอยู่ในระดับมาตรฐาน	4.01	.845	4.01	1
รวม	3.88	0.881	3.88	3

ที่มา : จากการสำรวจปี 2566 และการคำนวณ

จากตารางที่ 5 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พบว่ามีระดับความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88 โดยมีระดับความคิดเห็นเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การเก็บขยะมูลฝอยสิ่งปฏิกูล และการสนับสนุนให้จังหวัดเป็นเมืองที่ปลอดภัย สิ่งแวดล้อมดี อากาศอยู่ในระดับมาตรฐาน

มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.01 การส่งเสริมและสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและศิลปกรรมท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.97 และการปรับปรุงภูมิทัศน์ให้เป็นระเบียบใส่ใจสิ่งแวดล้อมที่เป็นระบบ มีค่าเฉลี่ย 3.92 ตามลำดับ

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ความต้องการบริการสาธารณะของประชาชน ด้านทรัพยากรมนุษย์และสังคม

ข้อคำถาม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ความหมาย	ลำดับ
1) การรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	4.03	.854	4.03	3
2) การส่งเสริมความเท่าเทียมกันในสังคมของทุกเพศ ทุกวัย และคนพิการ	3.97	.871	3.97	5
3) การส่งเสริมสุขภาวะของประชาชน เช่น การบริการด้านสาธารณสุข	4.09	.812	4.09	1
4) การป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด	3.93	1.039	3.93	6
5) การส่งเสริมให้ประชาชนมีสุขภาพที่ดีและพัฒนาต่อยอดเป็นเมืองแห่งกีฬาและกิจกรรมคนรุ่นใหม่อย่างเป็นระบบ	3.99	.860	3.99	4
6) การสนับสนุนการศึกษาให้ทุกพื้นที่มีโอกาสในการเข้าถึงการเรียนรู้ที่ทันสมัย	4.08	.862	4.08	2
รวม	4.02	0.883	4.02	2

ที่มา : จากการสำรวจปี 2566 และการคำนวณ

จากตารางที่ 6 ด้านทรัพยากรมนุษย์และสังคม พบว่ามีระดับความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.02 โดยมีระดับความคิดเห็นเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การส่งเสริมสุขภาวะของประชาชน เช่น การบริการด้านสาธารณสุข มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09 รองลงมา คือ การสนับสนุนการศึกษาให้ทุกพื้นที่มีโอกาสในการเข้าถึงการเรียนรู้ที่ทันสมัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 การรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.03 การส่งเสริมให้ประชาชนมีสุขภาพที่ดีและพัฒนาต่อยอดเป็นเมืองแห่งกีฬาและกิจกรรมคนรุ่นใหม่อย่างเป็นระบบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.99 การส่งเสริมความเท่าเทียมกันในสังคมของทุกเพศ ทุกวัย และคนพิการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.97 และการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด มีค่าเฉลี่ยที่กับ 3.93 ตามลำดับ

ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ความต้องการบริการสาธารณะของประชาชน ด้านบริหารการปกครอง

ข้อความ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ความหมาย	ลำดับ
ด้านบริหารการปกครอง				
1) ผู้นำในท้องถิ่นที่ลงพื้นที่พบปะประชาชน อย่างสม่ำเสมอ	3.98	.808	มาก	4
2) มีศูนย์บริการร้องทุกข์ของประชาชนที่ สะดวกต่อการติดต่อเข้ารับบริการ	4.02	.833	มาก	2
3) การส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมใน การพัฒนาท้องถิ่น	4.04	.834	มาก	1
4) การนำเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนร่วมใน การบริหารงาน ตรวจสอบการทำงานเพื่อ ความสะดวกรวดเร็ว โปร่งใส	4.01	.875	มาก	3
5) ท่านพึงพอใจการให้บริการของ หน่วยงานภาครัฐ	3.84	.834	มาก	5
6) ท่านมีความสุขในชีวิตความเป็นอยู่ ปัจจุบัน	3.84	.815	มาก	5
รวม	3.96	0.833	มาก	1

ที่มา : จากการสำรวจปี 2566 และการคำนวณ

จากตารางที่ 7 ด้านบริหารการปกครอง พบว่ามีระดับความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96 โดยมีระดับความคิดเห็นเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.04 รองลงมาคือ มีศูนย์บริการร้องทุกข์ของประชาชนที่สะดวกต่อการติดต่อเข้ารับบริการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.02 การนำเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงาน ตรวจสอบการทำงานเพื่อความสะดวกรวดเร็ว โปร่งใส คิดเป็นร้อยละ 4.01 ผู้นำในท้องถิ่นที่ลงพื้นที่พบปะประชาชนอย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 มีความพึงพอใจการให้บริการของหน่วยงานภาครัฐและ มีความสุขในชีวิตความเป็นอยู่ปัจจุบัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 ตามลำดับ

3. การวิเคราะห์สรุปข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการบริการสาธารณะ ในด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

1) ด้านการศึกษา และเทคโนโลยี ได้แก่ ควรให้ประชาชนเข้าถึงการศึกษาทุกระดับมีการสอนทั้งภาษาอังกฤษและภาษาไทยควบคู่ให้กับนักเรียนในชุมชน ควรมีการจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติมและเล็งเห็นถึงความสำคัญของการศึกษาของคนในชุมชน และควรจัดสรรบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีในการสอนให้กับนักเรียนให้มากกว่านี้ มีระบบอินเทอร์เน็ตที่ครอบคลุมพื้นที่ให้มีการใช้บริการฟรีให้มีการสร้างศูนย์การเรียนรู้และเพิ่มสถานที่ในการศึกษากระจายออกสู่ชุมชน เปิดโอกาสให้นักเรียนนักศึกษาได้มีโอกาสเข้ามาเรียนรู้ในสถานประกอบการจริง ควรเน้นเรื่องการสอนเพื่อนำไปใช้ประกอบอาชีพได้จริงมีความต้องการให้เน้นการพัฒนาการศึกษาตามความถนัด มีการศึกษาทางเลือกและส่งเสริมอาชีพที่สอดคล้องกับการศึกษา มีทุนสำหรับให้ผู้ที่ขาดแคลนจนถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3

2) ด้านกีฬา และการท่องเที่ยว ได้แก่ มีการคัดเลือก สรรหา แหล่งท่องเที่ยวใหม่ ๆ อยู่เสมอเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว หรือ แหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่ พัฒนาให้ดีขึ้น เพื่อส่งเสริมประสบการณ์การท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาในพื้นที่ ควรพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีความน่าสนใจอย่างเช่น อำเภอที่ไม่ค่อยได้รับความนิยม นำงบประมาณสนับสนุน และจัดลำดับความสำคัญให้ดีกว่านี้ ควรมีการจัดโปรโมทสถานที่ท่องเที่ยวผ่านทางออนไลน์ให้ประชาชนรับรู้ได้ง่ายในกรณีที่มีการลดราคาหรือกิจกรรมในสถานที่ท่องเที่ยว สนับสนุนอุปกรณ์กีฬา พัฒนาแหล่งชุมชนให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว สนับสนุนอุปกรณ์การออกกำลังกาย เพิ่มสถานที่ท่องเที่ยว/กีฬา สร้างแรงจูงใจในการท่องเที่ยวและสร้างแหล่งโอโซน การเดินทางในแต่ละที่ ถึงมีรถส่วนตัวก็มีความลำบาก เนื่องจากต้องดู Google map เพียงอย่างเดียว บางพื้นที่ไม่มีสัญญาณอินเทอร์เน็ต ยังเป็น 3G ให้ประชาชนมี member ของศูนย์ออกกำลังกายที่มีมาตรฐาน และสร้างแรงจูงใจในการออกกำลังกายโดยร่วมมือกับภาคเอกชน สนับสนุนเยาวชนและสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาพื้นที่ให้เป็นที่พักผ่อน ส่งเสริมการกีฬาและการท่องเที่ยวให้เป็นรูปธรรม มีกิจกรรมกีฬาระหว่างรัฐกับประชาชนร่วมกันบ้างเป็นครั้งคราว อยากให้แหล่งท่องเที่ยวประจำอำเภอเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยว ต้องการให้มีงบประมาณที่จะมาพัฒนาทางด้านกีฬาและการท่องเที่ยวอย่างพอเพียง อยากให้มีสนามกีฬาให้เยาวชนทุกหมู่บ้านและแหล่งท่องเที่ยวหลายๆแห่ง

3) ด้านอาชีพ ได้แก่ จัดให้มีการรองรับอาชีพ ส่งเสริมอาชีพให้แก่ ประชาชนอย่างทั่วถึง นำงบประมาณสนับสนุน และจัดลำดับความสำคัญให้ดีกว่านี้ มีการรองรับให้นักศึกษาจบใหม่มีงานทำตั้งแต่จบโดยมีการจัดหางานให้ทำในกรณีที่ต้องการงานและยังหางานไม่ได้ ส่งเสริมการค้าขาย อบรมกลุ่มอาชีพ ส่งเสริมการประกอบอาชีพในด้านต่างๆ เช่น ปศุสัตว์ การท่องเที่ยว อาชีพทางการเกษตร ปัจจุบันมีการปลูกพืชชนิดเดิมๆ เช่น อ้อย มัน ข้าว จนทำให้ดินเสื่อมสภาพความสามารถในการเก็บน้ำ ซึมน้ำลดลง ทำให้เกิดปัญหาน้ำท่วม น้ำหลากไวขึ้น มีการจัดพัฒนาฝีมือแรงงานจากมืออาชีพ อาชีพด้านการบริหารเงิน จัดตั้งศูนย์ฝึกอาชีพ

เพิ่มขึ้น จัดนัดพบผู้ประกอบการและแรงงาน ส่งเสริมการสร้างอาชีพให้ประชาชนอย่างยั่งยืน การจัดฝึกอาชีพให้กับชาวบ้านเพื่อมีรายได้เสริม ต้องการงบประมาณในการฝึกอบรมอาชีพและการมีตลาดรองรับสำหรับสินค้าในอาชีพที่ฝึกอบรมและสินค้าในอาชีพต่างๆ ส่งเสริมให้มีการผลิตสินค้าประจำแต่ละหมู่บ้าน ส่งให้อำเภอนำไปขายให้ประชาชน ต้องการให้มีอาชีพเสริมนอกเหนือจากภาคการเกษตร เพิ่มสินเชื่อเพื่อการรวมกลุ่มประกอบอาชีพเพิ่ม มีให้มีกองทุนเพื่อจะได้มีการฝึกอาชีพในหมู่บ้าน มีแหล่งฝึกวิชาชีพประจำอำเภอ กระจายระบบอุตสาหกรรม มาต่างจังหวัด ให้คนได้มีงานทำ ไม่ต้องเข้ากรุงเทพฯ ส่งเสริมและช่วยต้นทุนให้เกษตรกร

4) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน ได้แก่ ส่งเสริมให้ประชาชนมีจิตสำนึกรักและหวงแหน ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพราะปัจจุบันขณะในเมืองลัน มีการเก็บขยะที่เป็นระบบ มีการจัดการที่ดี นำมาสนับสนุน และจัดลำดับความสำคัญให้ดีกว่านี้ ควรมีการจัดการขยะในพื้นที่ชุมชนที่ทั่วถึงโดยการเพิ่มจุดทิ้งขยะและไม่ปล่อยให้ส่งกลิ่นในบริเวณชุมชน ชุมชนควรมีแหล่งน้ำขนาดใหญ่และปลูกป่าทดแทน มีแหล่งน้ำที่สะอาดและปรับปรุงทัศนียภาพให้ดูดีเสมอ ส่งเสริมการปลูกต้นไม้และเพิ่มสวนสาธารณะในชุมชน ควรส่งเสริมให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนมากกว่าที่เป็นอยู่ ณรงค์ที่เป็นรูปธรรม เพิ่มพื้นที่สีเขียว เปลี่ยนขยะเป็นทุน การใช้รถพลังงานทางเลือก หาแหล่งน้ำเพื่อให้ได้ทำการเกษตรในหน้าแล้ง เพื่อทดแทนรายได้หลังจากน้ำท่วมมา อยากให้มีแหล่งกักเก็บน้ำขนาดใหญ่สำหรับการอุปโภคบริโภคที่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชนในทุกตำบล ดูแลเรื่องน้ำและถนนให้เดินทางได้สะดวกขึ้นกว่าเดิม ต้องการให้การพัฒนาแต่ละโครงการไม่มีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชน การเผาตอซังข้าวทำให้เกิดหมอกควัน ถึงจะประชาสัมพันธ์ยังไงก็เหมือนเดิมเกษตรกร ทรัพยากรธรรมชาติมีแหล่งน้ำให้ประชาชนได้หาปลาดำรงชีพ

5) ด้านการเมือง การปกครอง ได้แก่ อยากให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ ในทุกหน่วยงาน ปฏิบัติงานตามหน้าที่ให้เต็มกำลังความสามารถ ในการช่วยเหลือบำบัดทุกข์ บำรุงสุข ประชาชน ควรพัฒนาหมายเลขฉุกเฉินให้สามารถติดต่อได้โดยง่ายเมื่อมีการต้องใช้บริการ ให้มีความโปร่งใส ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ ดูแลประชาชนให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข เพิ่มความรู้การเมือง การปกครองให้เยาวชน และคนในชุมชนให้มีความรู้มากขึ้น ให้ความเข้าใจ ภายใต้อาสาสมัครรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์แก่เยาวชนต่อต้านการซื้อสิทธิ์ขายเสียงจากนักการเมือง การบริหาร ที่เป็นไปตามกฎหมาย เป็นธรรม โปร่งใส ตรวจสอบได้ ควรเข้าถึงประชาชนให้มากขึ้น ช่วยให้ความสะดวกกับประชาชนเวลาติดต่อกับหน่วยงานราชการ ต้องการให้ประชาชนในแต่ละชุมชนไม่มีการแบ่งฝักแบ่งฝ่ายในด้านการเมืองและการปกครองเพราะจะทำให้ไร้ซึ่งความสามัคคีและความเกลียดชังเกิดขึ้นในชุมชน ต้องการความสามัคคีไม่สร้างความแตกแยกในชุมชน เน้น

การกวาดล้างยาเสพติด ผู้นำในท้องถิ่นที่พบปะประชาชนอย่างสม่ำเสมอ ต้องการให้มีความรวดเร็วและ
ยุติธรรมในทุกเรื่องจากหน่วยงานของรัฐ

ภาคผนวก จ.

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดการคลัสเตอร์ที่เป็นจุดเน้นเพื่อการยกระดับขีด
ความสามารถของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ๑
(กลุ่มคลัสเตอร์)

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดการคลังสต็อกที่เป็นจุดเน้นเพื่อการยกระดับขีดความสามารถของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 (กลุ่มคลังสต็อก) จำนวน 4 จังหวัด ได้แก่ นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ จำนวนทั้งสิ้น 792 ราย ได้ดังนี้

- 4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น
- 4.2 ผลการวิเคราะห์ศักยภาพผู้ประกอบการ
- 4.3 ผลการวิเคราะห์การบริหารจัดการ
- 4.4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

โดยมีสัญลักษณ์ที่ใช้แทนค่าสถิติ ดังนี้

- n แทน ขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size)
 $\bar{x}$ แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D. แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น

1.1 ข้อมูลทั่วไป

ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 (กลุ่มคลังสต็อก) จำนวน 792 ราย โดยใช้สถิติ เชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ และร้อยละ ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำถาม	จำนวน (n)	ร้อยละ
จังหวัด		
- นครราชสีมา	295	37.3
- ชัยภูมิ	183	23.1
- บุรีรัมย์	115	14.5
- สุรินทร์	199	25.0
รวม	792	100.0

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไป (ต่อ)

คำถาม	จำนวน (n)	ร้อยละ
1. กลุ่มคลัสเตอร์		
- เกษตรกรรม	47	5.9
- ปศุสัตว์	108	13.6
- ผ้าไหม	222	28.0
- ท่องเที่ยว	59	7.4
- อื่นๆ	356	44.9
รวม	792	100.0
2. เพศ		
- ชาย	314	39.6
- หญิง	478	60.4
รวม	792	100.0
3. อายุ		
- ต่ำกว่า 20 ปี	1	0.1
- 21 – 30 ปี	49	6.2
- 31 - 40 ปี	147	18.6
- 41 – 50 ปี	267	33.6
- 51 – 60 ปี	237	29.9
- มากกว่า 60 ปีขึ้นไป	91	11.5
รวม	792	100.0
4. สถานภาพ		
- โสด	172	21.7
- สมรส	571	72.1
- หย่าร้าง/หม้าย	49	6.2
รวม	792	100.0

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไป (ต่อ)

คำถาม	จำนวน (n)	ร้อยละ
5. ระดับการศึกษา		
- ต่ำกว่าประถมศึกษาปีที่ 6	112	14.1
- มัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า	118	14.9
- มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	204	25.8
- ปริญญาตรี	306	38.6
- ปริญญาโทหรือสูงกว่า	52	6.5
รวม	792	100.0
6. ธุรกิจที่เกี่ยวข้อง		
- เกษตร	47	5.9
- ปศุสัตว์	108	13.6
- ผ้าไหม	222	28.0
- ท่องเที่ยว	59	7.4
- อาหาร	0	0
- อื่นๆ	356	44.9
7. ระยะเวลาที่ดำเนินธุรกิจ/ผลิตสินค้า		
- น้อยกว่า 1 ปี	64	8.1
- ระหว่าง 1 – 3 ปี	175	22.1
- ระหว่าง 4 – 6 ปี	143	18.1
- มากกว่า 6 ปี	410	51.8
รวม	792	100.00
8. เงินทุน		
- น้อยกว่า 100,000 บาท	409	51.6
- ระหว่าง 100,000 – 300,000 บาท	140	17.6
- ระหว่าง 300,000 – 1,000,000 บาท	100	12.6
- มากกว่า 1,000,000 บาท	143	18.1
รวม	792	100.00

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไป (ต่อ)

คำถาม	จำนวน (n)	ร้อยละ
9. จำนวนพนักงาน (พนักงานประจำและรวมเจ้าของกิจการ)		
- 1 – 2 คน	274	34.6
- 3 – 5 คน	223	28.6
- 6 – 10 คน	125	15.8
- 11 – 20 คน	69	8.7
- 21 – 30 คน	42	5.3
- มากกว่า 30 คนขึ้นไป	59	7.4
รวม	115	100.0
10. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
- ต่ำกว่า 10,000 บาท	210	26.5
- 10,001 – 20,000 บาท	227	28.7
- 20,001 – 30,000 บาท	107	13.5
- 30,001 – 40,000 บาท	73	9.2
- มากกว่า 40,000 บาท	175	22.1
รวม	792	100.0
11. ท่านต้องการพัฒนาธุรกิจด้านใด (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
- ด้านบุคลากร เช่น ทักษะความรู้/องค์ความรู้ (ระบุ)	260	32.8
- ด้านการจัดการการผลิต/บริการ (ระบุ)	170	21.5
- ด้านการเทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิต (ระบุ)	198	25.0
- ด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์/บรรจุภัณฑ์ (ระบุ)	219	27.7
- ด้านมาตรฐานสินค้า/การผลิต/การบริการ (ระบุ)	157	19.8
- ด้านการตลาด ในประเทศ/ต่างประเทศ (ระบุ)	251	31.7
- ด้านการตลาดออนไลน์ (ระบุ)	430	54.3

จากตารางที่ 1 แสดงข้อมูลทั่วไปของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 (กลุ่มคลัสเตอร์) จำนวนทั้งสิ้น 792 ราย ประกอบด้วย ผู้ตอบแบบสอบถามในจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 295 ราย คิดเป็นร้อยละ 37.3 จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 183 ราย คิดเป็นร้อยละ 23.1 จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 115 ราย คิดเป็นร้อยละ 14.5 จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 199 ราย คิดเป็น 25.0 ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มคลัสเตอร์อื่นๆ ได้แก่ โรงแรม

ร้านอาหาร ขายเครื่องประดับ โห้หมอสเตย์ เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 44.9 รองลงมาเป็นกลุ่มคลัสเตอร์ใหม่ คิดเป็นร้อยละ 28.0 กลุ่มคลัสเตอร์ปศุสัตว์ คิดเป็นร้อยละ 13.6 กลุ่มคลัสเตอร์ท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 7.4 และกลุ่มคลัสเตอร์เกษตรกรรม คิดเป็นร้อยละ 5.9 ตามลำดับ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 60.4 และเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 39.6 ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 41 – 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.6 รองลงมาคือ มีอายุระหว่าง 51 – 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 29.9 มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 18.6 มีอายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 11.5 ตามลำดับ มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 72.1 มีสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 21.7 และมีสถานภาพหย่าร้าง/หม้าย คิดเป็นร้อยละ 6.2 โดยส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 38.6 รองลงมาคือจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 25.8 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 14.9 จบการศึกษาต่ำกว่าประถมศึกษาปีที่ 6 คิดเป็นร้อยละ 14.1 และจบการศึกษาระดับปริญญาโทหรือสูงกว่า คิดเป็นร้อยละ 6.56 ตามลำดับ โดยส่วนใหญ่แล้วผู้ตอบแบบสอบถามมีธุรกิจที่เกี่ยวข้องมากที่สุดคือ ธุรกิจอื่นๆ เช่น การโรงแรม ขายอาหาร ขายเครื่องประดับ เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 44.9 รองลงมามีธุรกิจเกี่ยวกับผ้าไหม คิดเป็นร้อยละ 28.0 มีธุรกิจเกี่ยวกับปศุสัตว์ คิดเป็นร้อยละ 13.6 มีธุรกิจเกี่ยวกับการท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 7.4 และมีธุรกิจเกี่ยวกับเกษตร คิดเป็นร้อยละ 5.9 ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการดำเนินงานธุรกิจมากกว่า 6 ปี คิดเป็นร้อยละ 51.8 รองลงมาเป็นการดำเนินธุรกิจระหว่าง 1 – 3 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.1 มีการดำเนินธุรกิจระหว่าง 4 – 6 ปี คิดเป็นร้อยละ 18.1 และมีการดำเนินธุรกิจน้อยกว่า 1 ปี คิดเป็นร้อยละ 8.1 โดยส่วนใหญ่มีเงินทุนน้อยกว่า 100,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 51.6 มีเงินทุนมากกว่า 1,000,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 18.1 มีเงินทุนระหว่าง 100,000 - 300,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 17.5 และมีเงินทุนระหว่าง 30,000 – 1,000,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 12.6 ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีจำนวนพนักงาน 1 – 2 คน คิดเป็นร้อยละ 43.6 รองลงมาคือ มีพนักงาน 3 – 5 คน คิดเป็นร้อยละ 28.6 มีพนักงานจำนวน 6 – 10 คน คิดเป็นร้อยละ 15.8 มีพนักงานจำนวน 11 – 20 คน คิดเป็นร้อยละ 8.7 มีจำนวนพนักงานมากกว่า 30 คนขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 7.4 และมีจำนวนพนักงานจำนวน 21 – 30 คิดเป็นร้อยละ 5.3 ตามลำดับ โดยส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ระหว่าง 10,001 – 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 28.7 รองลงมาได้เฉลี่ยต่ำกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 26.5 มีรายได้เฉลี่ย 20,001 – 30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 13.5 และมีรายได้เฉลี่ย 30,001 – 40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 9.2 ตามลำดับ โดยภาพรวมธุรกิจมีความต้องการพัฒนาธุรกิจด้านการตลาดออนไลน์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 54.3 รองลงมาคือ ต้องการพัฒนาด้านบุคลากร เช่น ทักษะความรู้/องค์ความรู้ คิดเป็นร้อยละ 32.8 ต้องการพัฒนาด้านการตลาดในประเทศ/ต่างประเทศ คิดเป็นร้อยละ 31.7 มีความต้องการพัฒนาด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิต คิดเป็นร้อยละ 25.0 มีความต้องการพัฒนาด้านการจัดการการผลิต คิดเป็นร้อยละ 21.5 มีความต้องการพัฒนาด้านมาตรฐานสินค้า/การผลิต/การบริการ คิดเป็นร้อยละ 19.8 ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 การประเมินศักยภาพผู้ประกอบการของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

ตารางที่ 2 ปัจจัยทางการผลิต

คำถาม	จำนวน (n)	ร้อยละ
1.1 การสนับสนุนเทคโนโลยีในการจัดการการผลิต (สามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
- ได้รับการสนับสนุนและพัฒนาการผลิตจากการวิจัย	157	19.8
- ได้รับการฝึกอบรมจากสถาบันการศึกษา	185	23.4
- ได้รับการฝึกอบรมจากหน่วยงานภาครัฐ	457	57.7
- ได้รับการฝึกอบรมจากหน่วยงานเอกชน	89	11.2
- ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงาน/ภาคเอกชนต่างประเทศ	49	6.2
1.2 แหล่งที่มาของวัตถุดิบ		
1.2.1 การสั่งซื้อวัตถุดิบ		
- ส่วนมากมีการสั่งซื้อจากผู้ขายปัจจัยการผลิตรายเดียว	345	43.6
- ส่วนมากมีการสั่งซื้อจากผู้ประกอบการภายในจังหวัด	447	56.4
- ส่วนมากมีการสั่งซื้อจากผู้ประกอบการจังหวัดใกล้เคียง	161	20.3
- ส่วนมากมีการสั่งซื้อจากต่างประเทศ	20	2.5
รวม	73	100.0
1.2.2 ความเพียงพอของวัตถุดิบในการผลิตสินค้า		
- เพียงพอ	400	50.5
- ไม่น่าพอใจ	302	38.1
- ไม่เพียงพอ	90	11.4
รวม	792	100.0

ตารางที่ 2 ปัจจัยทางการผลิต (ต่อ)

คำถาม	จำนวน (n)	ร้อยละ
1.3 แรงงาน		
1.3.1 แนวโน้มการจ้างงาน		
- ลดลง	166	21.0
- คงที่	492	62.1
- เพิ่มขึ้นไม่เกินร้อยละ 5	105	13.3
- เพิ่มขึ้นร้อยละ 6 – 10	21	2.7
- เพิ่มขึ้นร้อยละ 11 – 15	6	.8
- เพิ่มขึ้นร้อยละ 19 -20	1	.1
- เพิ่มขึ้นมากกว่าร้อยละ 20	1	.1
รวม	792	100.0
1.3.2 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่ของแรงงาน		
- ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น	471	59.4
- มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	228	28.8
- อนุปริญญา/ปวส	43	5.4
- ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	50	6.3
รวม	792	100.0
1.4 เครื่องจักรและอุปกรณ์		
- มีการลงทุนในเครื่องจักรและอุปกรณ์ในระยะเวลา 3 ปีที่ผ่านมา	368	46.5
- ไม่มีการลงทุนในเครื่องจักรและอุปกรณ์เพิ่มเติมและยังคงดำเนินการผลิตอยู่	308	38.9
- ไม่มีแผนในการลงทุนเครื่องจักรและอุปกรณ์เพิ่มเติม	116	14.6
รวม	792	100.0
1.5 การปรับปรุงกระบวนการผลิต		
- มีการปรับปรุงกระบวนการผลิตในระยะเวลา 3 ปีที่ผ่านมา	475	60.0
- ไม่มีการปรับปรุงกระบวนการผลิตและยังคงดำเนินการผลิตแบบเดิมอยู่	246	31.1
- ไม่มีแผนในการปรับปรุงกระบวนการผลิตเพิ่มขึ้น	71	9.0
รวม	792	100.0

ตารางที่ 2 ปัจจัยทางการผลิต (ต่อ)

คำถาม	จำนวน (n)	ร้อยละ
2. เจื่อนไขทางด้านความต้องการหรืออุปสงค์		
2.1 ความสนใจของลูกค้าในผลิตภัณฑ์ (สามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
- ลูกค้ามีการสอบถามรายละเอียดเกี่ยวกับสินค้าผ่านช่องทางในการสื่อสารการตลาดต่างๆ	222	28.0
- ลูกค้ามีการสอบถามรายละเอียดเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ใหม่	4	0.5
- ลูกค้ามีผลสะท้อนกลับ (Feedback) เกี่ยวกับสินค้า	144	18.2
- ลูกค้ามีการสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าที่จัดโปรโมชั่น หรือการออกบูชขายสินค้าอยู่เสมอ	123	15.5
- ลูกค้ามีการสอบถามราคาผ่านช่องทางในการสื่อสารการตลาดต่างๆ	380	48.0
- ลูกค้ามีการสอบถามราคาส่วนลด และการจัดรายการส่งเสริมการขายสินค้าในช่วงเวลาต่างๆ	116	14.6
- ลูกค้ามีการสอบถามถึงสถานที่และวิธีการซื้อสินค้าอยู่เป็นประจำ	153	19.3
2.2 แนวโน้มยอดขายโดยรวม		
- ลดลง	159	20.1
- คงที่	328	41.4
- เพิ่มขึ้นไม่เกินร้อยละ 5	193	24.4
- เพิ่มขึ้นร้อยละ 6 – 10	69	8.7
- เพิ่มขึ้นร้อยละ 11 – 15	14	1.8
- เพิ่มขึ้นร้อยละ 16 – 20	9	1.1
- เพิ่มขึ้นมากกว่าร้อยละ 20	20	2.5
รวม	792	100.0

ตารางที่ 2 ปัจจัยทางการผลิต (ต่อ)

คำถาม	จำนวน (n)	ร้อยละ
2.3 แนวโน้มจำนวนของลูกค้า		
- ลดลง	147	18.6
- คงที่	326	41.2
- เพิ่มขึ้นไม่เกินร้อยละ 5	194	24.5
- เพิ่มขึ้นร้อยละ 6 – 10	78	9.8
- เพิ่มขึ้นร้อยละ 11 – 15	13	1.6
- เพิ่มขึ้นร้อยละ 16 – 20	12	1.5
- เพิ่มขึ้นมากกว่าร้อยละ 20	22	2.8
รวม	792	100.0
2.4 การให้ข้อมูลสินค้าและการตอบสนองความต้องการของ ลูกค้า (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
- มีการให้ข้อมูลสินค้าและเผยแพร่ข่าวสารผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น แผ่นพับ เอกสาร ประชาสัมพันธ์	219	27.7
- มีการให้ข้อมูลสินค้าและเผยแพร่ข่าวสารผ่านเว็บไซต์และสื่อ สังคมออนไลน์	242	30.6
- ทุกผลิตภัณฑ์ที่มีการให้ข้อมูลบนสลากสินค้า	142	17.9
- มีช่องทางให้ลูกค้าสามารถร้องเรียนเกี่ยวกับปัญหาคุณภาพของ สินค้าผลิตภัณฑ์ได้	110	13.9
- มีช่องทางสำหรับการเปลี่ยนหรือคืนสินค้าในกรณีที่สินค้า ไม่ได้คุณภาพมาตรฐาน	120	15.2
- อื่นๆ (โปรดระบุ)	19	2.4

ตารางที่ 2 ปัจจัยทางการผลิต (ต่อ)

คำถาม	จำนวน (n)	ร้อยละ
3. อุตสาหกรรมที่สนับสนุนและเกี่ยวเนื่อง		
3.1 โครงสร้างพื้นฐาน		
3.1.1 ปัญหากระแสไฟฟ้าขัดข้อง ไฟฟ้าดับ ไม่มีกระแสไฟฟ้าใช้ในการผลิต (จำนวนโดยเฉลี่ยต่อเดือน)		
- ร้อยละ 0 – 30	676	85.4
- ร้อยละ 31 – 60	92	11.6
- มีปัญหามากกว่าร้อยละ 60	24	3.0
รวม	792	100.0
3.1.2 ปัญหาไม่มีน้ำใช้ในการผลิต (จำนวนโดยเฉลี่ยต่อเดือน)		
- ร้อยละ 0 – 30	588	74.2
- ร้อยละ 31 – 60	139	17.6
- มีปัญหามากกว่าร้อยละ 60	65	8.2
รวม	792	100
3.1.3 เส้นทางในการขนส่งสินค้า		
- ถนนคอนกรีต	351	44.3
- ถนนลาดยาง	409	51.6
- ถนนลูกรัง	32	4.0
รวม	792	100.0
3.1.4 การบำบัดของเสียจากการผลิต (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
- มีพื้นที่เก็บขยะอย่างถูกสุขลักษณะ	431	54.4
- ระบบบำบัดน้ำเสีย	52	6.6
- มีระบบการกรอง/ฟอกอากาศเพื่อลดมลพิษทางอากาศ	31	3.9
- ไม่มีระบบการบำบัดของเสียจากการดำเนินงานในกิจกรรมต่างๆ	168	21.2

ตารางที่ 2 ปัจจัยทางการผลิต (ต่อ)

คำถาม	จำนวน (n)	ร้อยละ
3.2 การสนับสนุนจากอุตสาหกรรมต้นน้ำที่เกี่ยวข้อง (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
- สิ้นเชื้อระยะยาว	177	22.3
- มีความสัมพันธ์อันดีกับผู้ขายปัจจัยการผลิต และมีการติดต่อซื้อขายมานาน	230	29.0
- มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างกันอยู่เสมอ	257	32.4
- ราคาถูก	177	22.3
- วัตถุดิบที่จัดส่งให้มีคุณภาพดี	178	22.5
3.3 การสนับสนุนจากสถาบันการเงิน (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
- สิ้นเชื่อดอกเบี้ยต่ำ	305	38.5
- รองรับการลงทุน	105	13.3
- ที่ปรึกษาทางการเงิน/การรายงานทางการเงิน	151	19.1
- ให้คำปรึกษาด้านการออม/การลงทุน	171	21.6
- จัดให้มีการฝึกอบรมความรู้ทางการเงินสำหรับการดำเนินธุรกิจ	175	22.1
3.4 การประยุกต์ใช้งานวิจัยในกระบวนการผลิต		
- ไม่มีการนำงานวิจัยมาใช้ในการปรับปรุงการผลิต	534	67.4
- 1 – 5 เรื่องต่อปี	230	29.0
- มากกว่า 5 เรื่องต่อปี	27	3.4
รวม	792	100.0

ตารางที่ 2 ปัจจัยทางการผลิต (ต่อ)

คำถาม	จำนวน (n)	ร้อยละ
4. กลยุทธ์โครงสร้างและสภาพการแข่งขันของผู้ผลิต		
4.1 กลยุทธ์การส่งเสริมการขาย (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
- ประชาสัมพันธ์การใช้สื่อ	215	27.1
- ของขวัญพรีเมียม	116	14.6
- ส่วนลด	197	24.9
- ซื้อขายผ่านเว็บไซต์	218	27.5
- โพรโมทสินค้าในงานนิทรรศการ/งานแสดงสินค้า	227	28.7
- กระจายสินค้าให้ตัวแทน	122	15.4
- มีสินค้าตัวอย่างให้กับลูกค้า	171	21.6
- อื่นๆ	9	1.1
4.2 กลยุทธ์ผลิตภัณฑ์ (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
- คิดค้น/ออกแบบผลิตภัณฑ์ใหม่	199	25.1
- มีแผนการเปิดตัวผลิตภัณฑ์ใหม่	125	15.8
- พัฒนาบรรจุภัณฑ์ให้ทันสมัยไม่ซ้ำใคร	205	25.9
- พัฒนาสินค้าให้ได้มาตรฐานและคุณภาพ	305	38.5
- การสร้างแบรนด์สินค้า	210	26.5
- ไม่มีการวางแผน	78	9.8

ตารางที่ 2 ปัจจัยทางการผลิต (ต่อ)

คำถาม	จำนวน (n)	ร้อยละ
4.3 มาตรฐานคุณภาพ (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
- มาตรฐานสินค้าเกษตร (Q)	148	18.7
- เกษตรอินทรีย์ (Organic)	129	16.3
- มาตรฐานการปฏิบัติการทางเกษตรที่ดีสำหรับพืชอาหาร (Good Agricultural Practices : GAP)	78	9.8
- มาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสัตว์	77	9.7
- มาตรฐานอาหารฮาลาล	5	0.6
- Good Manufacturing Practice: GMP	15	1.9
- Hazards Analysis and Critical Control Points: HACCP	60	7.6
- ทรานกุงพระราชทาน (ทอง, เงิน, น้ำเงิน, เขียว)	132	16.7
- มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.)	107	13.5
- มาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP)	39	4.9
- มาตรฐานการท่องเที่ยวไทย	19	2.4
- อื่นๆ	95	12.0
4.4 การควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์ (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
- ตรวจสอบและทดสอบคุณภาพของวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต อย่างต่อเนื่อง	366	46.2
- การควบคุมคุณภาพในทุกขั้นตอนกระบวนการผลิตสินค้า	276	34.8
- ตรวจสอบประสิทธิภาพของอุปกรณ์/เครื่องจักรอย่างต่อเนื่อง	210	26.5
- ทดสอบคุณภาพของสินค้า เช่น สี ลายผ้าและบรรจุภัณฑ์ เป็นต้น	211	26.6
- ควบคุมคุณภาพการผลิตก่อนจำหน่ายและระหว่างจัดส่ง	224	28.3

ที่มา : จากการสำรวจปี 2566 และการคำนวณ

จากตารางที่ 4.2 แสดงผลการประเมินศักยภาพของผู้ประกอบการของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 (กลุ่มคลัสเตอร์) พบว่า โดยส่วนใหญ่มีความต้องการได้รับการสนับสนุนเทคโนโลยีในการจัดการการผลิตจากการฝึกอบรมจากหน่วยงานภาครัฐ คิดเป็นร้อยละ 57.7 รองลงมาได้รับการฝึกอบรมจากสถาบันการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 23.4 ได้รับการสนับสนุนและพัฒนาการผลิตจากการวิจัย คิดเป็นร้อยละ 19.8 ได้รับการฝึกอบรมจากหน่วยงานเอกชน คิดเป็นร้อยละ 11.2 และได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงาน/เอกชนต่างประเทศ คิดเป็นร้อยละ 6.2 ตามลำดับ โดยส่วนใหญ่มีการสั่งซื้อวัตถุดิบจาก

ผู้ประกอบการภายในจังหวัด คิดเป็นร้อยละ 56.4 รองลงมาเป็นการสั่งซื้อจากผู้ขายปัจจัยการผลิตรายเดียว คิดเป็นร้อยละ 43.6 มีการสั่งซื้อจากผู้ประกอบการจังหวัดใกล้เคียง คิดเป็นร้อยละ 20.3 และมีการสั่งซื้อจากต่างประเทศ คิดเป็นร้อยละ 2.5 ความเพียงพอของวัตถุดิบในการผลิตสินค้า พบว่าส่วนใหญ่มีความเพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 50.5 มีความไม่แน่นอน คิดเป็นร้อยละ 38.1 และวัตถุดิบไม่เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 11.4 แนวโน้มด้านการจ้างแรงงานมีอัตราคงที่ คิดเป็นร้อยละ 62.1 รองลงมามีแนวโน้มลดลง คิดเป็นร้อยละ 21.0 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นไม่เกินร้อยละ 5 คิดเป็นร้อยละ 13.3 และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 6 – 10 คิดเป็นร้อยละ 2.7 ตามลำดับ โดยส่วนใหญ่แล้วแรงงานมีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 59.4 รองลงมา มีระดับการศึกษาตอนปลาย/ปวช. คิดเป็นร้อยละ 28.8 มีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่า คิดเป็นร้อยละ 6.3 และมีระดับอนุปริญญา/ปวส. คิดเป็นร้อยละ 5.4 ตามลำดับ มีการลงทุนในเครื่องจักรและอุปกรณ์ในระยะเวลา 3 ปีที่ผ่านมา คิดเป็นร้อยละ 46.5 ไม่มีการลงทุนในเครื่องจักรและอุปกรณ์เพิ่มเติมและยังคงดำเนินการผลิตอยู่ คิดเป็นร้อยละ 38.9 และไม่มีแผนในการลงทุนเครื่องจักรและอุปกรณ์เพิ่มเติม คิดเป็นร้อยละ 14.6 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการปรับปรุงกระบวนการผลิตในระยะเวลา 3 ปีที่ผ่านมา คิดเป็นร้อยละ 60.0 ไม่มีการปรับปรุงกระบวนการผลิตและยังคงดำเนินการผลิตแบบเดิมอยู่ คิดเป็นร้อยละ 31.1 และไม่มีแผนในการปรับปรุงกระบวนการผลิตเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 9.0

เงื่อนไขทางความต้องการหรืออุปสงค์ ในประเด็นความสนใจของลูกค้าในผลิตภัณฑ์ พบว่า มีลูกค้ามีการสอบถามราคาผ่านช่องทางในการสื่อสารการตลาดต่างๆ คิดเป็นร้อยละ 48.0 รองลงมาคือ ลูกค้ามีการสอบถามรายละเอียดเกี่ยวกับสินค้าผ่านช่องทางในการสื่อสารการตลาดต่างๆ คิดเป็นร้อยละ 28.0 ลูกค้ามีผลสะท้อนกลับ (Feedback) เกี่ยวกับสินค้า คิดเป็นร้อยละ 18.2 ลูกค้ามีการสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าที่จัดโปรโมชั่น หรือการออกบูชขายสินค้าอยู่เสมอ คิดเป็นร้อยละ 15.5 ลูกค้ามีการสอบถามราคาส่วนลด และการจัดรายการส่งเสริมการขายสินค้าในช่วงเวลาต่างๆ คิดเป็นร้อยละ 14.6 ยอดขายมีแนวโน้มคงที่ คิดเป็นร้อยละ 41.4 รองลงมา มียอดขายเพิ่มขึ้นไม่เกินร้อยละ 5 คิดเป็นร้อยละ 24.4 มียอดขายลดลง คิดเป็นร้อยละ 20.1 และมียอดขายเพิ่มขึ้นร้อยละ 6 – 10 คิดเป็นร้อยละ 8.7 ส่วนแนวโน้มจำนวนลูกค้ามีความคงที่ คิดเป็นร้อยละ 41.2 รองลงมา มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นไม่เกินร้อยละ 5 คิดเป็นร้อยละ 24.5 มีแนวโน้มลดลง คิดเป็นร้อยละ 18.6 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 6 – 10 คิดเป็นร้อยละ 9.8 ตามลำดับ

การให้ข้อมูลสินค้าและการตอบสนองความต้องการของลูกค้า พบว่า โดยส่วนใหญ่มีการให้ข้อมูลสินค้าและเผยแพร่ข่าวสารผ่านเว็บไซต์และสื่อสังคมออนไลน์ คิดเป็นร้อยละ 30.6 รองลงมา มีการให้ข้อมูลสินค้าและเผยแพร่ข่าวสารผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น แผ่นพับ เอกสาร ประชาสัมพันธ์ คิดเป็นร้อยละ 27.7 ทุกผลิตภัณฑ์ที่มีการให้ข้อมูลบนสลากรสินค้า คิดเป็นร้อยละ 17.9 มีช่องทางสำหรับการเปลี่ยนหรือคืนสินค้าในกรณีที่สินค้าไม่ได้คุณภาพมาตรฐาน คิดเป็นร้อยละ 15. ตามลำดับ

อุตสาหกรรมที่สนับสนุนและเกี่ยวข้อง ประเด็นปัญหากระแสไฟฟ้า พบว่า มีปัญหาร้อยละ 0 – 30 คิดเป็นร้อยละ 85.4 มีปัญหาร้อยละ 31- 60 คิดเป็นร้อยละ 11.6 และมีปัญหามากกว่าร้อยละ 60 คิดเป็น 3.0 ปัญหาไม่มีน้ำใช้ในการผลิตมีปัญหาร้อยละ 0 – 30 คิดเป็นร้อยละ 74.2 มีปัญหาร้อยละ 31 – 60 คิดเป็นร้อย

ละ 17.6 และมีปัญหามากกว่าร้อยละ 60 คิดเป็นร้อยละ 8.2 โดยส่วนใหญ่ใช้ถนนลาดยางในการคมนาคมขนส่ง คิดเป็นร้อยละ 51.6 ใช้ถนนคอนกรีต คิดเป็นร้อยละ 44.3 และถนนลูกรัง คิดเป็นร้อยละ 4.0 การสนับสนุนจากอุตสาหกรรมต้นน้ำที่เกี่ยวข้อง พบว่า การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างกันอยู่เสมอ คิดเป็นร้อยละ 32.4 รองลงมาคือ มีความสัมพันธ์อันดีกับผู้ขายปัจจัยการผลิต และมีการติดต่อซื้อขายมานาน คิดเป็นร้อยละ 29.0 มีวัตถุดิบที่จัดส่งมีคุณภาพดี คิดเป็นร้อยละ 22.5 และมีสินเชื่อยาวและราคาถูก คิดเป็นร้อยละ 22.3 ตามลำดับ

การสนับสนุนจากสถาบันการเงิน พบว่า ได้รับสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ คิดเป็นร้อยละ 38.5 รองลงมาคือ มีการจัดให้มีการฝึกอบรมความรู้ทางการเงินสำหรับการดำเนินงาน คิดเป็นร้อยละ 22.1 มีการให้คำปรึกษาด้านการออม/การลงทุน คิดเป็นร้อยละ 21.6 มีที่ปรึกษาทางการเงิน/การรายงานทางการเงิน คิดเป็นร้อยละ 19.1 และมีการรองรับการลงทุน คิดเป็นร้อยละ 13.3 การประยุกต์ใช้งานวิจัยในกระบวนการผลิต พบว่า ไม่มีการนำงานวิจัยมาใช้ในการปรับปรุงการผลิต คิดเป็นร้อยละ 67.4 มีการนำงานวิจัยไปใช้จำนวน 1 – 5 เรื่องต่อปี คิดเป็นร้อยละ 29.0 และมีมากกว่า 5 เรื่องต่อปี คิดเป็นร้อยละ 3.4

กลยุทธ์โครงสร้างและสภาพการแข่งขันของผู้ผลิต พบว่า มีการโปรโมทสินค้าในงานนิทรรศการ/งานแสดงสินค้า คิดเป็นร้อยละ 28.7 รองลงมาคือ ซื้อขายผ่านเว็บไซต์ คิดเป็นร้อยละ 27.5 มีการประชาสัมพันธ์โดยการใช้สื่อ คิดเป็นร้อยละ 27.1 มีสินค้าตัวอย่างให้กับลูกค้า คิดเป็นร้อยละ 21.6 ตามลำดับ กลยุทธ์ด้านผลิตภัณฑ์ พบว่า มีการพัฒนาสินค้าให้ได้มาตรฐานและคุณภาพ คิดเป็นร้อยละ 38.5 รองลงมาคือ มีการสร้างแบรนด์สินค้า คิดเป็นร้อยละ 26.5 มีการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ให้ทันสมัยไม่ซ้ำใคร คิดเป็นร้อยละ 25.9 มีการคิดค้น/ออกแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ คิดเป็นร้อยละ 25.1 และมีแผนการเปิดตัวผลิตภัณฑ์ใหม่ คิดเป็นร้อยละ 15.8 ตามลำดับ สินค้ามีมาตรฐานคุณภาพสินค้าด้านเกษตร คิดเป็นร้อยละ 18.7 รองลงมาคือ มาตรฐาน HACCP คิดเป็นร้อยละ 16.7 เกษตรอินทรีย์ คิดเป็นร้อยละ 16.3 มาตรฐานกยุงพระราชทาน คิดเป็นร้อยละ 13.5 และมาตรฐานการท่องเที่ยวไทย คิดเป็นร้อยละ 12.0 มาตรฐานการปฏิบัติการทางเกษตรที่ดีสำหรับพืชอาหาร (Good Agricultural Practices : GAP) คิดเป็นร้อยละ 9.8 และมาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสัตว์ คิดเป็นร้อยละ 9.7 ตามลำดับ ส่วนประเด็นการควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์ พบว่า มีการตรวจสอบและทดสอบคุณภาพของวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตอย่างต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 46.2 รองลงมาคือ การควบคุมคุณภาพในทุกขั้นตอนกระบวนการผลิตสินค้า คิดเป็นร้อยละ 34.8 ควบคุมคุณภาพการผลิตก่อนจำหน่ายและระหว่างจัดส่ง คิดเป็นร้อยละ 28.3 ทดสอบคุณภาพของสินค้า เช่น สี ใยผ้าและบรรจุภัณฑ์ เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 26.6 ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นการบริหารจัดการของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 ตอนล่าง 1 แสดงผลดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ระดับความคิดเห็นการบริหารจัดการ

ข้อความ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ความหมาย
1. บริบทการแข่งขันและกลยุทธ์ทางธุรกิจ			
1.1 สินค้าของท่านมีเอกลักษณ์/มีชื่อเสียงเป็นที่ รู้จัก	3.48	.829	ปานกลาง
1.2 สินค้าของท่านมีส่วนแบ่งการตลาดของสินค้า ที่เพิ่มขึ้นทุกปี	3.39	.818	ปานกลาง
1.3 ท่านมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมา ประยุกต์ใช้ในผลิตทำให้มี สีสิ้น ลวดลาย ตรงตาม ความต้องการของลูกค้า	3.34	.906	ปานกลาง
1.4 กลุ่มของท่านมีการขยายตลาดไปยังตลาดทั้ง ภายในประเทศและต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง	3.13	.963	ปานกลาง
1.5 ผู้นำกลุ่ม/คัลสเตอร์ เป็นบุคคลที่สำคัญใน การบริหารจัดการและทำให้ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มที่ รู้จักและมีชื่อเสียง	3.52	.826	มาก
1.6 สมาชิกในกลุ่ม/คัลสเตอร์มีความรู้และเข้าใจ เป้าหมายและมีทัศนคติร่วมกันในการพัฒนา สินค้า/ผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างรายได้ และการพัฒนาที่ ยั่งยืน	3.54	.818	มาก
1.7 กลุ่มของท่านมีความสามารถในการจัดที่เป็น ระบบและมีบุคลากรที่มีประสิทธิภาพ	3.57	.793	มาก
รวม	3.43	.850	ปานกลาง

ข้อความ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ความหมาย
2. การเชื่อมโยงและความร่วมมือภายในคลัสเตอร์			
2.1 กลุ่มของท่านมีการกำหนดโครงสร้างหน้าที่และความรับผิดชอบของสมาชิกที่ชัดเจนตามลักษณะของห่วงโซ่อุปทาน (ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ)	3.61	.809	มาก
2.2 กลุ่มของท่านมีจำนวนสมาชิกที่เพียงพอและเหมาะสมกับการผลิตสินค้า/ผลิตภัณฑ์	3.58	.788	มาก
2.3 กลุ่มของท่านมีการสร้างแรงจูงใจให้กับสมาชิก/พนักงานเพื่อทำให้เกิดการผลิตสินค้าที่ดีและมีคุณภาพ	3.63	.772	มาก
2.4 การทำกิจกรรมของกลุ่มเริ่มต้นจากการคิดและระดมสมองร่วมกันของสมาชิก/ผู้ประกอบการซึ่งเป็นแกนนำของกลุ่ม	3.60	.756	มาก
2.5 กลุ่มของท่านมีการบริหารเงินทุน/รายได้สำหรับแก่สมาชิกอย่างยุติธรรม	3.66	.808	มาก
2.6 กลุ่มของท่านมีการแจ้งข้อมูลข่าวสารให้กับสมาชิกอยู่เสมอ	3.77	.765	มาก
2.7 กลุ่มของท่านมีการประชุมเพื่อพัฒนาการดำเนินงาน และจัดกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง	3.70	.742	มาก
2.8 หน่วยงานภาครัฐ/บริษัทเอกชนมีการให้การสนับสนุนและส่งเสริม พัฒนาการผลิต และออกแบบสินค้าให้มีประสิทธิภาพ	3.61	.845	มาก
รวม	3.65	.782	มาก

ข้อความ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ความหมาย
3. ด้านทรัพยากรทางกายภาพ/ปัจจัยการผลิต			
3.1 กลุ่มของท่านมีวัตถุดิบที่เพียงพอสำหรับการผลิตสินค้า	3.69	.792	มาก
3.2 กลุ่มของท่านมีเครื่องมือ อุปกรณ์ที่เพียงพอสำหรับการผลิตสินค้า	3.58	.799	มาก
3.3 กลุ่มของท่านมีสถานที่ ที่เหมาะสมสำหรับการผลิตและการเก็บสินค้า	3.74	.744	มาก
3.4 กลุ่มของท่านมีสาธารณูปโภค เช่น น้ำ ไฟฟ้า อย่างเพียงพอในการผลิตสินค้า	3.78	.758	มาก
3.5 กลุ่มของท่านมีความสามารถในการเจรจาต่อรองและสามารถเข้าถึงผู้ขายปัจจัยการผลิตได้เป็นอย่างดี	3.62	.821	มาก
3.6 ท่านได้รับการจัดสรรเงินสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐหรือเอกชน	3.24	1.095	ปานกลาง
3.7 หน่วยงานภาครัฐ/เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมการพัฒนาและการผลิตสินค้าให้กับสมาชิกอย่างต่อเนื่อง	3.56	.898	มาก
3.8 ท่านมีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของลูกค้า	3.74	.826	มาก
รวม	3.61	.848	มาก

ข้อความ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ความหมาย
4. เงื่อนไขอุปสงค์และโอกาสทางการตลาด			
4.1 ผลผลิตของท่านเป็นที่ชื่นชอบและเป็นที่ต้องการของลูกค้าทั้งในประเทศและต่างประเทศ	3.50	.803	มาก
4.2 ท่านมีการนำเอาข้อเสนอแนะของลูกค้ามาใช้ในการปรับปรุงสินค้า/บริการ	3.72	.754	มาก
4.3 นโยบายการสนับสนุนของทางภาครัฐบาลมีผลต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์และยอดขายของสินค้ากลุ่ม เช่น การแต่งกายผ้าไทย เป็นต้น	3.57	.802	มาก
4.4 กลุ่มของท่านมีความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้าอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง	3.81	.755	มาก
4.5 สินค้าของกลุ่ม/คลัสเตอร์มีส่วนแบ่งการตลาดของสินค้า/ยอดขายที่เพิ่มขึ้นทุกปี	3.46	.778	ปานกลาง
4.6 กลุ่มของท่านมีมาตรการคุ้มครองสิทธิผู้บริโภคและบังคับใช้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การใช้สีย้อมที่ปลอดภัยปราศจากสารก่อมะเร็ง เป็นต้น	3.53	.804	มาก
4.7 ท่านมีการสร้างสรรค์สินค้าใหม่ๆ ให้เกิดขึ้นอยู่เสมอ เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้า	3.59	.796	มาก
4.8 ท่านให้ความสำคัญกับการลดต้นทุนการผลิตเพื่อการสร้างกำไรที่สูงขึ้น	3.76	.775	มาก
4.9 จำนวนคู่แข่งชั้นที่อยู่นอกคลัสเตอร์มีจำนวนมากขึ้น	3.68	.793	มาก
รวม	3.63	0.786	มาก
รวมทั้งสิ้น	3.56	0.809	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ระดับความคิดเห็นการบริหารจัดการของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56 โดยแบ่งเป็นจำนวน 4 ด้าน ได้แก่ 1) บริบทการแข่งขันและกลยุทธ์ทางธุรกิจ 2) การเชื่อมโยงและ ความร่วมมือภายในคลัสเตอร์ 3) ด้านทรัพยากรทางกายภาพ/ปัจจัยการผลิต และ 4) เงื่อนไขอุปสงค์และโอกาสทางการตลาด โดยสามารถสรุปเป็นรายด้าน ได้ดังนี้

1) ด้านบริหารการแข่งขันและกลยุทธ์ทางธุรกิจ โดยภาพรวมอยู่ที่ระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 3.43 โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ กลุ่มของท่านมีความสามารถในการจัดที่เป็นระบบและมีบุคลากรที่มีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 รองลงมาคือ สมาชิกในกลุ่ม/คัลสเตอร์มีความรู้และเข้าใจเป้าหมายและมีทัศนคติร่วมกันในการพัฒนาสินค้า/ผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างรายได้ และการพัฒนาที่ยั่งยืน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.54 ผู้นำกลุ่ม/คัลสเตอร์ เป็นบุคคลที่สำคัญในการบริหารจัดการและทำให้ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มที่รู้จักและมีชื่อเสียง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.52 สินค้าของท่านมีเอกลักษณ์/มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.48 สินค้าของท่านมีส่วนแบ่งการตลาดของสินค้าที่เพิ่มขึ้นทุกปี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.39 ท่านมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ในผลิตทำให้มี สี สัน ลวดลาย ตรงตามความต้องการของลูกค้า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.34 และมีการขยายตลาดไปยังตลาดทั้งภายในประเทศและต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.13 ตามลำดับ

2) ด้านการเชื่อมโยงและความร่วมมือภายในคัลสเตอร์ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65 โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ มีการแจ้งข้อมูลข่าวสารให้กับสมาชิกอยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.77 รองลงมาคือ มีการประชุมเพื่อพัฒนาการดำเนินงาน และจัดกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 มีการบริหารเงินทุน/รายได้สำหรับแก่สมาชิกอย่างยุติธรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.66 มีการสร้างแรงจูงใจให้กับสมาชิก/พนักงานเพื่อทำให้เกิดการผลิตสินค้าที่ดีและมีคุณภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 มีการกำหนดโครงสร้างหน้าที่ และความรับผิดชอบของสมาชิกที่ชัดเจนตามลักษณะของห่วงโซ่อุปทาน (ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ) และหน่วยงานภาครัฐ/บริษัทเอกชนมีการให้การสนับสนุนและส่งเสริม พัฒนาการผลิต และออกแบบสินค้าให้มีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.61 มีการทำกิจกรรมของกลุ่มเริ่มต้นจากการคิดและระดมสมองร่วมกันของสมาชิก/ผู้ประกอบการซึ่งเป็นแกนนำของกลุ่ม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 และมีจำนวนสมาชิกที่เพียงพอและเหมาะสมกับการผลิตสินค้า/ผลิตภัณฑ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 ตามลำดับ

3) ด้านทรัพยากรทางกายภาพ/ปัจจัยการผลิต โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.61 โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ มีสาธารณูปโภค เช่น น้ำ ไฟฟ้า อย่างเพียงพอในการผลิตสินค้า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.78 รองลงมาคือ มีสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับการผลิตและการเก็บสินค้า และมีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของลูกค้า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.74 มีวัตถุดิบที่เพียงพอสำหรับการผลิตสินค้า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.69 มีความสามารถในการเจรจาต่อรองและสามารถเข้าถึงผู้ขายปัจจัยการผลิตได้เป็นอย่างดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.62 มีเครื่องมือ อุปกรณ์ที่เพียงพอสำหรับการผลิตสินค้า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 หน่วยงานภาครัฐ/เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมการพัฒนาและการผลิตสินค้าให้กับสมาชิกอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56 และได้รับการจัดสรรเงินสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐหรือเอกชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.24 ตามลำดับ

4) ด้านเงื่อนไขอุปสงค์และโอกาสทางการตลาด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ มีความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้าอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.81 มีการให้ความสำคัญกับการลดต้นทุนการผลิตเพื่อการสร้างกำไรที่สูงขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.76 มีการนำเอาข้อเสนอแนะของลูกค้ามาใช้ในการปรับปรุงสินค้า/บริการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72 มีจำนวนคู่แข่งชั้นที่อยู่นอกคลัสเตอร์มีจำนวนมากขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.68 การสร้างสรรค์สินค้าใหม่ๆ ให้เกิดขึ้นอยู่เสมอเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.59 มีนโยบายการสนับสนุนของทางภาครัฐบาลมีผลต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์และยอดขายของสินค้ากลุ่ม เช่น การแต่งกายผ้าไทย เป็นต้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 มีมาตรการคุ้มครองสิทธิผู้บริโภคและบังคับใช้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การใช้สีย้อมที่ปลอดภัยปราศจากสารก่อมะเร็ง เป็นต้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.53 ผลิตภัณฑ์เป็นที่ชื่นชอบและเป็นที่ต้องการของลูกค้าทั้งในประเทศและต่างประเทศ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50 และสินค้าของกลุ่ม/คลัสเตอร์มีส่วนแบ่งการตลาดของสินค้า/ยอดขายที่เพิ่มขึ้นทุกปี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.46

1.3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการ ปัญหาและอุปสรรคในการยกระดับการพัฒนา กลุ่มคลัสเตอร์ใหม่ของจังหวัดชัยภูมิ

1) **ด้านบริบทของการแข่งขันกลยุทธ์ทางธุรกิจ** ได้แก่ ภาครัฐควรเข้ามาช่วยเหลือทางใดทางหนึ่ง ทั้งภาคเกษตรกร และภาคเอกชน ลดความเสี่ยงในการแข่งขันกับประเทศคู่แข่งสำคัญ เช่น เวียดนาม ต้องการให้ภาครัฐส่งเสริมทางการตลาด โครงสร้างทางการตลาด สิ่งที่มีอิทธิพลต่อกลยุทธ์ทางการตลาดของคู่แข่ง การดำเนินการของคู่แข่ง การกระทำในการตอบสนองต่อสิ่งเร้าและสิ่งแวดล้อมในตลาดแหล่งของทรัพยากร ความสามารถในการรักษาความได้เปรียบในการแข่งขันแบบยั่งยืน ความสำคัญกับการพิจารณาสุขภาพขององค์กร คุณภาพของสินค้าและการบริการ ความซับซ้อนด้านเทคนิค อยากให้หน่วยงานภาครัฐเข้ามาสนับสนุนให้ความรู้ด้านกลยุทธ์ทางธุรกิจ

2) **ด้านการเชื่อมโยงและความร่วมมือในคลัสเตอร์** ได้แก่ โควิด ทำให้กิจกรรมการรวมกลุ่มหยุดชะงักไป ดังนั้น หลังสถานการณ์โควิดคลี่คลาย ภาครัฐควรกระตุ้นให้เกิดการเชื่อมโยงเพื่อให้กลุ่ม ท้นต่อการเปลี่ยนแปลงในช่วงสหัสตที่ผ่านมาให้กลับมาฟื้นตัว และแข่งขันได้ รวมทั้งมีกลุ่มที่ฟื้นตัว แข็งแรงได้ต่อเนื่อง ดังที่ผ่านมา รัฐ เอกชน ต้องลงมาทำงานพื้นที่ให้มากยิ่งขึ้นจะได้เจอของจริง ต้องการการเชื่อมโยงความร่วมมือในหลายมิติ เกษตรท่องเที่ยว การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ มีการหาแนวร่วมจากภาคเอกชนมาเกี่ยวข้อง การเชื่อมโยงเป็นคลัสเตอร์ในการผลิตโคขุนควรส่งเสริมให้เป็นกลุ่มใหญ่ รวมถึงทุกภาคส่วนของราชการต้องช่วยกันผลักดัน ไม่ใช่ต่างคนต่างทำ ควรต้องมีการเชื่อมโยงและให้ความร่วมมือการประชาสัมพันธ์เพื่อให้เกิดการซื้อขายกันมากขึ้น

3) **ด้านเงื่อนไขของปัจจัยการผลิต/ตลาด** ได้แก่ ต้องส่งเสริม สนับสนุน ในทิศทางที่ภาคเอกชนต้องการเพราะเขาจะรู้ความต้องการ ช่องทางตลาด เงิน เครือข่ายในการขับเคลื่อน ต้องการแหล่งปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพ การตลาดออนไลน์ ปัจจัยการผลิตราคาแพงในขณะที่ราคาขายไม่สูงตาม การแบ่งเปอร์เซ็นต์ให้กับผู้แนะนำในกลุ่ม ด้านปัจจัยการผลิตมีเพียงพอต่อการผลิต มีแต่ผลิตไม่ทันตามความต้องการของลูกค้า ต้องการเพิ่มช่องทางการตลาดการจำหน่ายสินค้าแบบออนไลน์เพิ่มขึ้น ควรมีการส่งเสริมให้มีการเชื่อมโยงธุรกิจระหว่างคลัสเตอร์ อยากให้ภาครัฐสนับสนุนปัจจัยการผลิต ต้องการให้ภาครัฐสนับสนุนปัจจัยการผลิตมากขึ้น อยากร่วมมือกับกลุ่มที่สามารถทำให้สินค้าของเราสามารถขายได้มีกำไรคุ้มกับต้นทุนการผลิต

4) **ด้านการเชื่อมโยงและความร่วมมือในคลัสเตอร์** ได้แก่ สร้างความร่วมมือกันเป็นเครือข่าย เชื่อมโยงเรื่องการจัดจำหน่ายสินค้า จัดทริปชมสวนและร้านในกลุ่มแบบรายวันและทริปค้างคืน เป็นต้น ฝึกอบรมพบปะแลกเปลี่ยนความรู้ สินค้าเหมือนการทำตลาดร่วมกันสนองความต้องการอย่างเพียงพอ

5) **ด้านอื่นๆ** ได้แก่ ควรต้องมีการเชื่อมโยงและให้ความร่วมมือในการประชาสัมพันธ์เพื่อให้เกิดการซื้อขายสินค้ามากขึ้น ควรมีการส่งเสริมแนะนำในด้านองค์ความรู้เพิ่มเติมในทุกด้าน ควรปลดล็อคระเบียบว่าด้วยการจัดตั้งสหกรณ์ ควรส่งเสริมและลดขั้นตอนให้เกษตรกรเข้าถึงแหล่งเงินที่ภาครัฐส่งเสริมให้กู้ ดอกเบี้ยต่ำ ได้โดยง่ายและไม่เลือกปฏิบัติ รวมถึงยืดเวลาชำระคืนในกลุ่มธุรกิจที่จะต้องใช้ระยะเวลาดำเนินการ ต้องการงบประมาณและการส่งเสริมจากภาครัฐ ทั้งทางด้านเงินทุนและความรู้และเทคโนโลยีต่างๆ ในการปรับปรุงสินค้า ควรพัฒนา เน้นเทคโนโลยี Digital ที่เป็นแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลก ทั้งลูกค้า, พฤติกรรมมนุษย์ให้กับทีมคลัสเตอร์ ก้าวทันเทคโนโลยี นวัตกรรม เช่น Digital Marketing, Data Analytic ฯลฯ

